

XIII. zlet pred vrati

Prijedor pripravljen na to manifestacijo

Trinajsti zlet bratstva in enotnosti bo od 13. do 15. junija v Prijedoru, posvečen pa bo še posebej 30-letnici osvoboditve. Osrednja prireditev bo 14. junija. Iz vsakega zletnega območja bo sodelovalo 300 do 600 nastopajočih. Predlagajo, naj bi mladina prikazala iste va-

je, kakršne smo videli lani na dvanajstem zletu v Novem mestu.

Prijedor, zgodovinsko mesto pod Kozaro v Bosenski krajini, bo dobil do zaključnih zletnih prireditev sodobno športno dvorano z 2.345 kvadratnimi metri površine in 1.300 sedeži na tribunah, največ pa bo lahko sprejela 2.500 gledalcev. Prav tako bo nov športni center, v katerem bo mladina zletnih območij izvedla živopisane vaje.

Med tem je tudi že odšla na krožno pot po zletnih območjih zletna zastava. Ponesli so jo z Mrakovice, ta mesec jo bo prevzela Banjaluka, kasneje pa bo romala še po drugih območjih zleta bratstva in enotnosti. Od konca minulega leta poteka tudi športne prireditve v počastitev trinajstega zleta.

Na Bizelskem so 28. marca zakoličili temelje za novo šolsko poslopje. V montažni Marlesovi stavbi z osmimi učilnicami in telovadnico bo jeseni nadaljevalo pouk 230 učencev. Šolo na Bizelskem gradijo s samopriskevki občanov. (Foto: V. Podgoršek)

Svetovni dan zdravja 1975

Ob sodelovanju in napotkih Svetovne zdravstvene organizacije praznuje ves svet 7. aprila vsako leto svetovni dan zdravja. Letošnje praznovanje je posvečeno velikemu uspehu celotne svetovne družbe in zdravstva ob dokončnem izkoreninjenju koz, ene najstrašnejših bolezni, ki je uničevala človeški rod, kar ljudje pomnijo.

Pri nas kože ne pomenijo več tiste nevarnosti kot drugod po svetu, zato pa imamo več težav z nalezljivimi boleznimi. Ob letošnjem dnevu zdravja želimo opozoriti javnost in vse odgovorne družbene dejavnike na vzroke in proti njim pripravljene ukrepe za preprečevanje naših nalezljivih bolezni. Dejanski cilj letošnjega 7. aprila je sprožiti široko akcijo za sodelovanje prebivalstva pri sanaciji našega okolja in zboljšanju higienskih razmer. V široko zasnovani dejavnosti zdravstvene vzgoje in prosvete, ki bo potekala vse leto, bodo sodelovali zdravstveni delavci, prosvetni delavci, vzgojnovarstvene ustanove, organizacije RK, delavske univerze, množična občila itd. Organizirali bomo vrsto predavanj, pripravili serijo člankov in organizirali konkretne akcije za higienizacijo in zaščito okolja, v katerem živimo. Z osnovnimi resnicami in dejstvi je potrebno seznaniti vse prebivalstvo od mladine, do starejših ljudi. Vsi smo namreč onesnaževalci okolja in tvorca slabih higienskih razmer, vsi pa tudi nosimo posledice takega stanja. Ta začarani krog moramo prekiniti pri izvoru - onesnaževanju, šele potem bo manj posledic in bo potrebnih manj ukrepov, ki so za celotno družbo dragi in neprijetni.

Izkušnje pri zatiranju nalezljivih bolezni, posebno tistih, ki smo jih že ukrotili, so lahko spodbuda in napotek, kako rešiti še nerešene probleme. Ena od teh izkušenj je, da je možno doseči trajne uspehe na tem področju samo s sodelovanjem čim širšega kroga prebivalcev s strokovnimi izvajalci ukrepov. K temu lahko dodamo še staro preizkušeno resnico, da je bolje in ceneje preprečevati kot zdraviti. Če enega samega življenja ni mogoče izraziti v primerni ceni, kako šele moramo ceniti zdravje celega naroda!

Gre torej za nas vse. Vsi smo lahko prizadeji, vsi moramo nositi delček naloga, vsi moramo sodelovati, da bomo preprečili zlo družbi in posamezniku.

Ob prazniku svetovnega dneva zdravja izražamo zahvalo vsem zdravstvenim delavcem za njihovo poklicno delo pa tudi vsem javnim delavcem in občanom, ki posredno sodelujejo in prispevajo svoj delež za boljši in srečnejši jutrišnji dan.

Dr. ALBIN PEČAVAR

RTV OPOZARJA NA DOLŽNOST

Medobčinski svet SZDL Posavja zahteva, da ljubljanska televizija zagotovi novinarsko službo za sevniško, krško in brežiško občino. Svet se obrača na RTV tudi za zahtevo po vzdrževanju televizijskega pretvornika na Sremiču.

Hladen zrak, ki je prodir nad Alpe in Sredozemlje, je povzročil v Sloveniji nestalno vreme z občasnimi padavinami. Do konca tedna je pričakovati sorazmerno hladno in oblačno vreme, v presledkih so možne padavine.

Sklepi sprejeti

Podaljšano je povišanje nadomestil zaradi podražitve živil

V petek, 28. marca, je bila v Novem mestu 3. skupna seja obeh zborov skupščine regionalne zdravstvene skupnosti Novo mesto. Na seji so delegati pretresli družbeni dogovor o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov ter gibanju, obsegu in strukturi skupne porabe v letu 1975 ter neposrednih nalogah samoupravnih interesnih skupnosti zdravstva.

Na predlog strokovne službe so popravili in dopolnili dva člena sklepa o določitvi prispevkov za financiranje dogovorjenega programa zdravstvenega varstva regionalne zdravstvene skupnosti Novo mesto za 1975. Sklenili so, da se ta sklep objavi v uradnem listu. Soglasno so sprejeli tudi sklep o podaljšanju veljavnosti sklepa o povišanju nadomestil osebnih dohodkov zaradi podražitve živil, ki so ga pred tem sprejele vse skupščine občinskih zdravstvenih skupnosti.

Komisije so poročale svetu

Tudi tisk je večkrat na rešetih organov, ki delujejo pri medobčinskem svetu ZK za Dolenjsko

Komisije pri medobčinskem svetu ZK za Dolenjsko si niso privoščile počitka. To je razvidno tudi iz informacije, ki so jo pripravili za zadnjo sejo medobčinskega sveta. Za uresničitev delovnega načrta v letu 1975 so se komisije sestale po večkrat.

Program komisije za družbeno-ekonomsko odnose zajema trinajst pomembnejših točk. Precej točk je komisija, ki je vsakokrat zasedala v drugem kraju, že izčrpala. Osrednjo pozornost je posvečala zlasti integracijskim procesom v regiji, ob tem pa ocenjevala uveljavljanje novih odnosov v TOZD in OZD. Na dnevnem redu naslednjih sej te komisije bo problematika zaposlovanja s posebnim poudarkom na odziv delavstva. V načrtu pa ima tudi temeljit pretres najrazličnejših vprašanj v zvezi s socialnimi razlikami.

Komisija za izobraževanje je reševala srednješolsko problematiko, pri čemer je poudarila potrebo, da se šole medsebojno povežejo. Precej nalog ji je dal novi srednješolski predmet, osnove samoupravljanja in marksizma, proučevala pa je tudi pomen in potrebo uvajanja celodnevne šole na Dolenjskem.

Kadrovska komisija se je do zdaj sestala štirikrat, največ dela pa je imela s predlogi za vodilne funkcije v regiji. Obravnavala je tudi stanje v srednji politični šoli v Novem mestu ter nadaljnje kadrovanje kandidatov za to šolo.

Pomembno delo je opravljala tudi komisija za informativno dejavnost, ki je stalno spremljala in ocenjevala Dolenjski list in druga sredstva množičnega obveščanja na Dolenjskem. Ob tem je analizirala že zastavljeno obveščanje v delegatskem sistemu ter posvetila posebno pozornost tovarniškemu glasilom.

JUTRI 12. REDNI ZBOR UPRAVLJAVCEV DBH

Jutri, 4. aprila, bo ob 10. uri v prostorih garni hotela na Otočcu XII. redni zbor upravljalcev Dolenjske banke in hranilnice. Razen razprav in sklepov o poročilih o izvajanju poslovne politike in poslovanju banke v letu 1974 je na dnevnem redu tudi razprava in sklepanje o dokumentih za integracijo DBH z Ljubljansko banko. Upravljalci DBH bodo na zboru sklepali tudi o sprejemu začasnih pravil LB, podružnice Novo mesto.

Med obiskom v šoli „Baza 20“ v Dolenjskih Toplicah so učenci z zanimanjem prisluhnili besedam članice sveta federacije tovaršice Lidije Štepec. Obudila je nekaj spominov na NOB, posebej na Bazo 20, ter poudarila, da ne sme utoniti v pozabo spomin na nekdanje tovaršice, kuharice, kurirje in vse, ki so bili med NOB kakor koli povezani z Bazo 20, saj je večina njih prav domačinov iz okolice Toplic. (Foto: Mikulan)

Ni ne prostorov ne učiteljev

Nad polovico otrok v posavskih občinah obiskuje pouk v dveh izmenah

V Posavju je 8.552 šoloobveznih otrok. V sedmih popolnih in desetih podružničnih šolah obiskuje enoizmenski pouk 3.736 učencev. Trinajst osnovnih šol s sedmimi podružnicami ima pouk v dveh izmenah za 4.817 solarjev. Ta podatek bo marsikoga presenetil, saj nas opominja na velik dolg do mladega rodu, na dolg, ki ga ne bo lahko odplačevati.

Najslabše je v sevniški občini. Tam imajo v enoizmenski pouk

vklučenih le 397 otrok, kar 2.174 pa jih obiskuje pouk v dveh in več izmenah. Občina Brežice je že na boljšem. Enoizmensko šolanje ima za 1.312 otrok, a 1.385 jih hodi k pouku v dveh izmenah. Najbolj razveseljivo so podatki za krško občino, kjer imajo v eni izmeni 2.027 učencev in 1.257 učencev v dveh izmenah.

V vseh treh posavskih občinah bodo morali še veliko vlagati v gradnjo šol. Stevilke opozarjajo, da se več kot polovico solarjev stiska v neprimernih in pretesnih starih poslopih, kjer ni ne večnamenskih prostorov in ne telovadnic.

ŠTIMAC, NOVI DIREKTOR BETI

Delavski svet metliškega podjetja Beti je 27. marca imenoval za novega glavnega direktorja Miroslava Štimca, diplomirane ekonomista iz Novega mesta. To delo bo prevzel 1. maja letos.

T. G.

Za srečo razbitih družin

Na letni skupščini kluba za zdravljenje alkoholike: družba je do klubov preveč mačehovska

Prejšnji teden je imel novo-meški klub zdravljenih alkoholikov III. letno konferenco, ki so se je udeležili tudi Jakob Berič, predsednik ObS Novo mesto,

Uroš Dular, predsednik OK SZDL, Franc Borsan, predsednik Ob SS, predstavniki mladine in gostje.

V poročilu o delu kluba je bilo poudarjeno, da se člani kluba zavedajo, da alkoholizem ni več problem posameznika, ampak vse družbe. Toda ta družba se do alkoholizma - četudi se zaveda, koliko zla ji prinaša - še vedno obnaša precej mačehovsko. Terapevti (socialni delavci, medicinske sestre) so dejali, da se sicer ta odnos izboljšuje, da pa bi morali boj proti alkoholizmu, ki je hkrati boj za večjo gospodarsko moč, za srečo družin in posameznikov, vsestransko izdatneje podpirati.

Število alkoholikov še narašča. Da bi pomagali zaježiti to rast, so posamezniki, predvsem pa družine alkoholikov in delovne organizacije dolžne prijaviti vsakega alkoholika socialni službi. Ne sme se več dogajati, da bi bili do alkoholikov preveč strpni, da bi se jim bali povedati resnico v obraz in da jih ne bi usmerjali k zdravljenju.

Vsi navzoči so ob koncu skupščine pritrtili dr. Janezu Ruglju, ki je dejal, da naš samoupravni socializem nudi vsakemu človeku možnost, da si povrne ugled, in s tem tudi alkoholikom. Delo slovenskih klubov za zdravljenje alkoholikov - med njimi je prav novo-meški med najboljšimi - dokazuje, da so si mnogi nekdanji alkoholiki ponovno pridobili izgubljeno zaupanje.

V BREŽICAH JUTRI SPREJEM ŠTAFETE

Občinska konferenca Zveze socialistične mladine pripravlja za jutri mečani sprejem Titove štafete pred pomnikom revolucije na Cesti 21. Za to priložnost je napovedan kulturni program, posvečen trideseti obletnici osvoboditve in četrtsotletju jubileja samoupravljanja.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

TREBNJE: VEČ ZA OBVEŠČANJE

Z današnjo številko preha-ja trebanjska občina na večji prostor, namenjen obveščanju v našem časniku. Družbeno politične organizacije in občinska skupščina so se odločile sofinancirati namestiti pol občinske strani celo stran. To bomo izmenično izvajali tako, da bomo enkrat objavljali poleg polovične občinske strani na običajnem mestu še eno celo stran, v naslednjem tednu spet samo pol strani in tako dalje. Drugačna rešitev zaenkrat tehnično ni izvedljiva, uveljavila pa se je že za občino Kočevje in Ribnica.

Trdovratna inflacija

Podatki o gospodarskih tokovih v prvih dveh mesecih letos nedvoumno kažejo, da se negativne težnje na nekaterih ključnih gospodarskih področjih in inflacija prenašajo iz lanskega v letošnje leto in da se ne uresničujejo osnovna stališča resolucije o letošnjem družbeno gospodarskem razvoju.

Ugotoviti je tudi mogoče, da se nekateri ukrepi in družbeni dogovori za uresničevanje družbenoekonomske politike v tem letu sprejemajo počasi in z zamudami, nekateri od sprejetih ukrepov pa se ne izvajajo ali pa ukrepi niso učinkovito prispevali k stabilizaciji gospodarstva in krepitvi nacionalne ekonomije.

Kar je v teh razmerah najbolj zaskrbljujoče, pa je to, da ni odločne in široke družbene akcije za ozdravljenje inflacije in za stabilizacijo gospodarstva. Mogoče je celo reči, da je po sprejetju resolucije družbena akcija postala mlačnejša, medtem ko se gospodarstvo na določenih točkah še naprej „pregreva“. Zdi se, da zavest o tem, da je stabilizacija gospodarstva nujna ekonomska in politična naloga, še ni osvojila vseh struktur.

Če priznavamo dejstvo, da še nismo uspeli obvladati neželenih gibanj v gospodarstvu in gospodarskih tokov usmeriti v skladu z resolucijo, tudi ne moremo zamizati pred vprašanjem, ali inflacija s svojimi posledicami ustreza nekaterim gospodarskim dejavnikom — ki tako raje sprejemajo inflacijo, kot pa da bi si prizadevali za stabilizacijo gospodarstva. Nujno je vprašanje, ali se nismo že navadili živeti z inflacijo.

Treba je ugotoviti — in to potrjujejo resne analize — da je inflacija za mnoge delovne organizacije, zlasti za tiste, ki slabo poslujejo, pravzaprav nekakšna rešitev.

Te delovne organizacije namreč svojo neučinkovitost in

izgube prevračajo na cene. Na cene se obešajo tudi sredstva za najrazličnejše investicijske programe, kar je značilno predvsem v zadnjih letih. Inflacija je seveda ugodna tudi za proračune in sklade družbenopolitičnih skupnosti — saj se njihovi dohodki neposredno napajajo iz inflacijskih osebnih dohodkov ali dohodka, iz vnaprejšnje porabe itd. Nobena skrivnost tudi ni, da je inflacija pogodu razvitejšim delom gospodarstva, ki obilno izkoriščajo njene „prednosti“, neugodne učinke pa valijo na šibkejšje partnerje.

Ce upoštevamo vse to in še nekatera druga dejstva, lahko razumemo, zakaj se ne razvije družbena akcija za stabilizacijo in zakaj je resolucija še vedno samo črka na papirju. Navada, da živimo z inflacijo in vsemi pretresi, ki jih prinaša gospodarstvu, je bržkone močnejša od želje in prizadevanj, da bi se lotili stabilizacije.

Gotovo pa je, da takšno stanje ustreza vsem tistim, ki so nasprotniki socialističnega samoupravljanja — tehnokrat-skim in birokratskim strukturam. Le-ti ob takšnih priložnostih lovijo v kalnem in si

STOCKHOLM — V hudi železniški nesreči na južnem Švedskem je izgubilo življenje 17 ljudi, 50 pa jih je bilo ranjenih. Nesreča se je zgodila, ko je na nekem železniškem prelazu vlak zadel avtomobil in nato iztiril. Oblasti so takoj uvedle preiskavo, ki pa še ni dala nobenega rezultata. Sliki: na kraju nesreče. (Telefoto: UPI)

V Lyonu so doslej še vedno neznani atentatorji podlo napadli našega vicekonzula Mladena Djogovića, ki se v tamkajšnji bolnišnici bori za življenje.

Tako se nadaljuje zločinska praksa zahrbtnih napadov na jugoslovanske konzularne in diplomatske predstavnike. V zvezi s tem je jugoslovanska vlada ostro protestirala pri francoski in terjala zaščito našega diplomatskega ter konzularnega osebja.

Predstavniki francoskega zunanjega ministristva je obžaloval napad in izjavil, da bo njegova vlada skušala storiti vse, da se kaj podobnega ne bi več ponovilo — toda doslej taka zagotovila niso v preteklosti pomenila skoraj ničesar.

Različne nam sovražno razpoložene emigrantske organizacije delujejo v Franciji že več let z očitnim in že kar pristrčnim (čeprav ne javno izraženim) pristankom lokalnih francoskih oblasti.

Pri tem se francoske oblasti vselej izgovarjajo na demokracijo in ustavne svobode, po katerih je v njihovi državi dovoljeno politično delovanje vsem.

Francija ni edina dežela, kjer delujejo ustaške in druge skrajne fašistične organizacije, je pa ena izmed tistih, v katerih je to skoraj povsem dovoljeno. Tako je bilo nekoč tudi v nekaterih drugih državah (denimo na Švedskem in tudi v ZR Nemčiji), kjer pa so kasneje sprevidele, da taka praksa samo škoduje odnosom z Jugoslavijo. Potem so z nekaj hitrimi in učinkovitimi ukrepi v večini primerov takoj pometli s takimi „političnimi strankami“ in jih razkropili.

To bo morala storiti tudi Francija, če bo hotela, da ne bo na francosko-jugoslovanske odnose padla senca neljubih motenj. Obe državi imata dobre odnose in te odnose želita še izboljšati — toda to nikakor ne bo mogoče, če se bo sedanja praksa tihega podpiranja ustašev nadaljevala.

Jugoslavija najostreje obsoja zločinske napade te vrste in terja, da francoske oblasti ne samo kaznujejo krivce, marveč tudi preprečijo podobne morebitne napade.

Iz zadnjega PAVLIHE

— Čemu me predčasno izpuščate, ko pa mi bodo v podjetju pripravili slovesen sprejem šele čez tri mesece!

tedenski zunanjepolitični pregled

Lon Nol, šef kamboškega režima, je včeraj zjutraj odletel z letališča poleg Phnom Penha skupaj z nekaterimi najožjimi sodelavci. Če je kdorkoli potreboval dokončno znamenje, da je phnomopenški režim pred propadom, ga je dobil z Lon Nolovim begom.

Uradno je odšel 62-letni general sicer na prijateljski obisk v Indonezijo, Japonsko in Združene države Amerike, toda v resnici je to dokončno slovo s kamboške scene.

Na vojaškem področju se medtem v Kambodži sicer ni zgodilo nič pomembnejšega — obroč okoli mesta se je še nekoliko zožil in zračni most, s katerim Američani preskrbujejo obkoljeno mesto, je bil v zadnjih nekaj dneh večkrat prekinjen.

Pomembnejše od teh vojaških pa so politična dogajanja — tako v deželi kot izven nje.

Tako je vzbudila pozornost izjava kamboškega voditelja princa Narodoma Sihanuka, da se v nobenem primeru ne bo pogajal s predstavniki režima, ki ga vodi Lon Nol. Ta izjava, ki so jo objavili še pred odhodom Lon Nola v tujino, je najbrž v precejšnji meri pripomogla k odhodu 62-letnega generala.

Sedaj je mogoče pričakovati pospešen razvoj dogodkov, čeprav ni nujno, da bi mednje sodil tudi splošen napad Sihanuku zvestih sil na kamboško prestolnico.

To ni verjetno zaradi tega, ker bi utegnili, kar je potrdil tudi Sihanuk, v tem primeru Američani odkrito posredovati s svojim letalstvom in celo pehoto.

RAZSULO V SAJGONSKI VOJSKI

Medtem je doživela vojska generala Thieuja v sosednjem Vietnamu nekaj najhujših porazov v svoji zgodovini, med katerimi je izgubila praktično ves severni del dežele in tretjino svoje armade.

Po uspešni ofenzivi na severni osrednji planoti, ki so jo Thieujevi vojaki zapustili v paničnem begu, je padlo tudi več obmorskih mest, med njimi tudi Da Nang, drugo največje mesto v deželi, kjer je bila največja letalska baza v Vietnamu.

Agencije poročajo o izrednem strahopetstvu sajgonske vojske, ki je samo med begom iz oporišča Plejku pustila za seboj za okoli 300 milijonov dolarjev (!) opreme in orožja.

Še posebej je bil paničen beg

iz Da Nanga, kjer so v zadnjih letih, ki so proti jugu, južnovietnamski vojaki vdri z orožjem in prisilili starce, žene, otroke, da so jim odšli na mesto.

Združene države Amerike na ukaz predsednika Forda slale v bližino Vietnamu ladji, s katerimi naj bi evakuirajo prebivalstvo, še predno so te ladje lahko

LON NOL ZBEŽA

spele v Vietnam, je Da Nang padel skupaj z njim pa je izgubil tudi okoli 100.000 jih vojakov.

Poveljstvo osvobodilne ske je objavilo sporočilo, da bo dovolilo nobenim vojakom pristajati ob pristaniščih, ki so pod ameriško oblastjo, če ne bodo prosila za dovoljenje.

Zaradi vsega tega Saigonu zavlada Amerika, žene države Amerike so takoj začele pošiljati orožje in opremo, toda brž ne bo moglo obratovati v Thieujevo korist. Vojska je bila na papirju močnejša od naspotne, je bilo premalo, da bi zaustavili nalet osvobodilne enot.

Prav tako sajgonski vojski manjkalo opreme in orožja, so nekateri krogi v Washingtonu skušali priti kot najpomembnejši razlog razvora.

Poraze ni zakrivila slaba rožitev ali preštevilni vojniki, marveč podkupljivega sobnostnega režima, ki ne naruča nikakršnega zaupanja podpore.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Sredi minulega tedna so zasedali zbori republiške skupščine in delegati so na skupščinskem zasedanju obravnavali ter sprejeli več pomembnih dokumentov. Med temi moramo pač na prvem mestu omeniti sprejeto resolucijo o ekonomskih stikih Slovenije z deželami v razvoju — dokument torej, ki določno usmerja stike naše republike navzven, proti takim imenovanim deželam tretjega sveta, kjer naše politične možnosti in objektivne tamkajšnje razmere še vse premalo izkoriščamo.

Treba je reči, da je sedanja resolucija samo še določnejši dokument ob že doslej večkrat poudarjenih stališčih (in sklepih), da je treba naše proizvodne zmogljivosti pripraviti do večje zunanje menjave blaga, razen tega pa še, da je treba preiti na višje oblike zunanjega sodelovanja — na izmenjavo kadrov, tehnologij, na okrepitev drugih stikov, ki so ekonomskim blizu, in še in še.

In prav v tem smislu, bi dejali, je pravkar sprejeta resolucija za nas zelo pomembna — pomembna so pravzaprav stališča, ki jih zavzema. Dežele tretjega sveta so za nas zelo pomemben zunanji činitelj, saj se tam v zadnjem času vse bolj srečujejo tudi najširši svetovni interesi. V sprejeti resoluciji je poudarjena naloga Slovenije, da bistveno pospeši dosedanje odnose te zunanje menjave blaga in drugih dobrin (v čemer navzlic dosedanemu poudarjanju še zelo zaostajamo) ter da razvije, obogati in hitreje gradi nove, vsestransko razvejane gospodarske, znanstveno-tehnične in druge stike z deželami v razvoju.

Prvi konkretni korak, če lahko tako rečemo, ob pravkar sprejeti skupščinski resoluciji, pa je bil narejen že dva dni pozneje — prejšnji petek na republiškem posvetovanju predstavnikov organizacij združenega dela ter drugih zainteresiranih de-

javnikov iz republike (predvsem gospodarske zbornice), saj so na tem posvetovanju že ustanovili poseben iniciativni odbor, ki naj bi izdelal okvirni program za pospešitev gospodarskega sodelovanja z deželami v razvoju.

V tem odboru so predstavniki 16 organizacij, ki imajo glede sodelovanja z deželami v razvoju že določene izkušnje. S tem, je bilo poudarjeno, bomo prenehali samo ugotavljati, kako velike možnosti se nam ponujajo v tretjem svetu — začeli bomo te možnosti tudi zares uresničevati v praksi.

Na takšnih ugotovitvah (glede zaposlovanja) bo torej slonel dokončni dokument, ki ga bo republiška skupščina še obravnavala in ki naj bi bil bolj kot doslej usmeril tokove zaposlovanja delovne sile v naši republiki. Ob tem samo še omenimo, da bomo v prihodnje vsekakor morali računati z večjim zaposlovanjem naših zdomcev (ki se bodo začeli vračati domov iz tujine), pa je tudi zaradi tega še kako prav, da zares organizirano usmerimo tokove zaposlovanja v Sloveniji.

Republiški izvršni svet je prejšnji teden sklenil, da se odobri predlagano (dodatno) povišanje pokojnin v letošnjem letu, kakor je to predlagala republiška skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. V podrobnosti se na tem mestu ne bomo spuščali — povejmo le, da je bilo sedaj odobreno še za 5 % povišanje pokojnin (ob že siceršnji letošnji valorizaciji) ter da tudi to povišanje velja od 1. januarja dalje. Pojasnjeno je bilo, da velja tokratno povečanje kot popravljanje razmerja med poprečno pokojnino v naši republiki in poprečnim osebnim dohodkom zaposlenih — saj je dogovorjeno, da to razmerje sproti usklajujemo ter ga popravljamo ob naraščanju življenjskih stroškov.

Republiška skupščina je tokrat posvetila izjemno pozornost tudi pomembnemu vprašanju — zaposlovanju v naši republiki. Pripravljen je osnutek sklepov in priporočil (o tem so razpravljali delegati na tokratnem skupščinskem zasedanju) za reševanje teh vprašanj v Sloveniji. Ugotovitve namreč kažejo, da je povečan obseg zaposlovanja v naši republiki (ki ga opazamo posebno v zadnjem času) nekakšen dvorezni meč; kakor je to po eni strani zadovoljivo, saj nam je uspelo v Sloveniji nezaposlenost praktično zmanjšati na minimum (konec letošnjega januarja smo imeli v Sloveniji nezaposlenih komaj 9976 obča-

Odpiranje gospodarskih možnosti

Mladi naj bodo enakopravni v družbi

Mladina sodeluje pri ustvarjanju presežne vrednosti, zato naj tudi odloča o njeni delitvi

Na zadnji seji medobčinskega sveta ZK Ljubljana so razpravljali o vključevanju mladih v socialistično samoupravno družbo. Osnova za razpravo je bilo razen znanih sklepov naših najvišjih partijskih organov še poročilo o uresničevanju nalog III. konference ZKJ na območju MS ZK Ljubljana, ki ga je pripravila posebna delovna skupina MS, katero je vodil Jože Novak, sekretar občinskega komiteja ZK Kočevje.

Razprava je bila zelo bogata, saj je v njej sodelovala večina prisotnih. Na njeni osnovi so sklenili, da bodo razpravo o uresničevanju nalog III. konference ZKJ prenesli v občine in osnovne organizacije ZK in ZSM, pa tudi na univerzo.

„Vključevanje mladine v samoupravno socialistično družbo ni le problem mladih, ampak vse družbe,“ je bilo poudarjeno v poročilu. Zato so sklenili, da bodo tudi pri občinskih organizacijah ZK usta-

novili komisije za delo z mladimi. Se nadalje bodo tudi sprejemali mlade v ZSM in ZK. Za uspešno uresničevanje nalog pa je treba organizaciji ZSM zagotoviti tudi denar, saj je na primer ribniška opravičevala svojo neaktivnost v MS ZSM s tem, da nima denarja niti za potne stroške in dnevnice.

Nadaljevatvi je treba vsaj v sedanjem obsegu družbeno in politično izobraževanje mladine, pri čemer naj sodeluje tudi ZK in namenja za to del članarine. Pri splošnem oziroma strokovnem izobraževanju pa je treba uresničiti samoupravni sporazum o štipendiranju. Posebno pa je bilo poudarjeno, da je treba povsod še krepiti socialistično samoupravno vzgojo, saj nebudnost rade izkoristi-

jo socialistično angažirani šoli na sprotne sile

Posebno pozornost pri razpravah v občini in osnovnih organizacijah bodo posvetili tudi problemom mladih v kmetijstvu in učencev v gospodarstvu. Razen tega je treba poskrbeti, da bodo stanovanja dobivale tudi mlade družine. To je na primer v Kočevju dobro urejeno, v Ribnici pa ne. Poudarili so tudi potrebo po vključevanju mladih v SLO in v ojaške šole.

Udeleženci razprave so podprli zamisel o mladinskih delovnih akcijah (lokalnih in republiških), razpravljali so še o dijaških domovih,

aktivih mladih komunistov, MS ZSM in drugim.

V ČATEŠKIH TOPLICAH: O DELAVSKIH KONTROLI

Jutri in v soboto (4. in 5. aprila) bo v Čateških Toplicah seminar za člane odborov in komisij samoupravne delavske kontrole ter za predsednike osnovnih sindikalnih organizacij. Prireja ga občinski sindikalni svet in delavska univerza Brežice.

Član izvršnega komiteja CK ZKS Franc Šali (zgoraj levo) je prosvetnim delavcem na grmski in bršinski šoli minuli petek predaval o idejnosti pouka, Slavko Podmenik pa o klerikalizmu. Po končanem predavanju so udeleženci aktualna vprašanja na vzgojno-izobraževalnem področju obravnavali po skupinah. (Foto: S. Mikuljan)

NOVO SODIŠČE V POSAVJU

V torek, 1. aprila, je v Brežicah začelo delati sodišče združenega dela za območje Posavja. Sodišče šteje 22 sodnikov, iz vsake občine po sedem. Predsednik je Slavko Lupšina, dosedanji sodnik občinskega sodišča v Brežicah. Brežiško občino zastopajo: Vili Kosilnik, Alojz Fernčak, Milan Lokar, Marjan Černe, Ana Stopar, Jelka Barlič in Stane Ilc. Iz občine Krško so sodniki: Marjan Žibert, Ivan Špiler, Cveto Bevk, Andrej Cimerman, Jaroslav Kodelja, Adam Vahčić in Franc Rakar. V Sevnici pa so izvolili za sodnike združenega dela Jožeta Bogoviča, Elko Grilec, Jožeta Jeketa, Zvoneta Kranjca, Milana Levstika, Draga Lupšino in Toneta Marklja.

OBISK MARE ZLEBNIK IN SAVINA JOGANA

V torek, 1. aprila, sta prišla v Novo mesto predsednica zbora občin SRS Mara Zlebnik in Savina Jogana, član izvršnega odbora republiške konference SZDL. S predsednikom občinske konference SZDL Urošem Dularjem in predsedniki skupščin krajevnih skupnosti Novo mesto, Straža, Žužemberk in Dolenjske Toplice sta se pogovarjala o samoupravni organiziranosti v krajevnih skupnostih in o financiranju KS.

»Dolenjski list« v vsako družino

Kaj sejati, da bi želi?

Govori kmetovalec Franc Novak iz Zakota pri Brežicah, ki je dobil priznanje kmetijskega inštituta za delo v pašništvu

Kmet Franc Novak iz Zakota pri Brežicah je že deseto leto kooperant brežiške Agrarie. Lani je oddal 18 tisoč litrov mleka. V hlevu ima osem krav sivo rjave pasme in sedem telet. Vse krave so pod A kontrolo in mleko merijo vsak mesec. Odkar se je gospodar Novak preusmeril na rejo mlekaric, je spremenil tudi kulturo na posestvu. Seje predvsem pšenico, koruzo in ječmen. To dodaja obrokom krme, razen tega pa pazi, da je tudi krma kakovostna, zlasti da jo pravokostno, zlasti da jo pravokostno pokosi in posuši.

Z odkupnimi cenami mleka ni zadovoljen. Povprečno dobi po 2,70 din za liter. Najbolj pa ga jezijo podražitve umetnih gnojil. Letos bo to še posebej prizadelo njegovo gospodarstvo. Včasih je kupil po šest do sedem ton gnojil, letos jih namerava kupiti le dve do tri tone. Če bi vzel pet

ton, bi moral zanje odšteti milijon starih dinarjev. Pravi, da se mu to ne izplača, ker bi sicer moral delati samo za gnojila.

Tovariš Novak je tudi predsednik strojne skupnosti Zakot - Crnec. Vanjo je je včlanjenih trinajst kmetov, nekaj večjih, nekaj manjših. Strojno skupnost so ustanovili na pobudo Agrarie. Nekaj strojev že imajo, zlasti za obdelovanje koruznih polj. Trenutno se je tudi ta skupnost znašla na razpotju. Niso se še odločili, če bi kupili kombajn ali ne. Odvisno je od tega, kam se bodo usmerili. Če se bodo držali živinoreje, potem kombajna ne potrebujejo. Graditi bi morali silose za živinsko krmo. Na drugi strani pa živinoreja spet ne donša tistega, kar so pričakovali. Cene kmetijskih pridelkov ne dohitejajo cen industrijskih izdelkov, zato so kmetje vedno prizadeti. Odtod nihanje, negotovost pri usmerjanju gospodarstev in mišljenje, da je najbolje imeti vsakega po nekaj.

Franc Novak je na izrednem občnem zboru Zadružne zveze Slovenije dobil priznanje kmetijskega inštituta za pionirsko delo na področju pašništva. Zanj je zvedel iz poročila po radiu. Pred kratkim pa je prejel tudi priznanje sklada za pospeševanje kmetijstva občine Brežice za oddajo mleka. Teh priznanj sam ne našteva, ker je skromen in se noče hvaliti.

J. TEPPEY

VLAK NA VLAK

Končalo se je samo z materialno škodo 50.000 din, lahko pa bi bilo huje, če bi bilo v vlak kaj potnikov. Železniška nesreča se je zgodila 26. marca ponoči na železniški postaji Dobova. Na četrtem tiru je stala električna lokomotiva, po istem tiru pa je iz Ljubljane pripeljal potniški vlak, ki je bil na srečo prazen, ter se zaletel v stoječo lokomotivo. Kot so ugotovili, je bilo nesreče krivo osebe, ki je premikalo vlake.

MOKRONOG-BOŠTANJ: LOKACIJSKI OGLED USPEŠEN

Poročali smo že, da je bil 25. marca lokacijski ogled za asfaltiranje ceste Mokronog-Boštanj. Na podlagi zapisnika bo republiška skupnost za ceste naročila glavni projekt, to pa traja za tako zahtevna dela ponavadi vsaj eno leto. To bi ravno sovpadalo s pripravo republiškega srednjeročnega programa izgradnje cest. Po nekaterih predvidevanjih bodo dela veljala 20 milijonov dinarjev.

Ne podeželani temveč raziskovalci

Iz razgovora z dr. Miho Japeljem, prvim predsednikom občinske raziskovalne skupnosti v Novem mestu: »Gojiti raziskovalno miselnost«

Novomeška občinska skupščina je konec lanskega leta s posebnim odlokom določila člane iniciativnega odbora za formiranje občinske raziskovalne skupnosti. Predsednik tega odbora je postal šef oddelka za kemijo pri Krkini TOZD Inštitut, habilitirani docent dr. mag. ing. Miha Japelj, člani pa: ing. Franci Cvelbar, ing. Štefan Čelesnik, ing. Karel Hacc, ing. Branka Jedlovčnik, prof. Stanka Florjančič in ing. Zmago Novak.

Ti so se zagrizli v delo, zbirali in pripravljali potreben material. 13. februarja letos je bila ustanovna skupščina, na kateri so sprejeli samoupravni sporazum o ustanovitvi in delovanju raziskovalne skupnosti občine Novo mesto. Na ustanovni skupščini so izvolili za predsednika dr. Japelja, predsednik izvršnega odbora je ing. Tone Rečelj, podpredsednik skupščine ing. Zmago Novak, izvolili pa so še 9 članov izvršnega odbora.

Dr. Miha Japelj je že več kot pet let član Raziskovalne skupnosti Slovenije (RSS) in dela v tehnični in naravoslovno-matematični sekciji, je v iniciativnem odboru RSS, je član republiškega odbora za inovacije SR Slovenije in član sveta za znanost pri SZDL Slovenije.

„Tudi RSS se je organizirala po novih samoupravnih načelih. Raziskovalna skupnost Slovenije se deli na 16 področnih raziskovalnih skupnosti,“ je povedal dr. Japelj. „Obenem je sedaj upoštevano tudi teritorialno načelo, zato smo sklenili, naj se ustanovi 60 občinskih raziskovalnih skupnosti, te pa se med seboj povezujejo v 13 območjih. Za območje Dolenjske so to raziskovalne skupnosti Metlika, Črnomelj, Novo mesto, Trebnje, Kočevje in Ribnica.“

Se vedno nista ustanovljeni občinski raziskovalni skupnosti v Metliki in Črnomlju. Na sestanku predsednikov občinskih raziskovalnih skupnosti in predsednikov iniciativnih odborov območne raziskovalne skupnosti Dolenjske smo se načelno dogovorili, da bo središče v Novem mestu. Zal na zadnjih razgovorih ni bilo predstavnikov Ribnice in Kočevja.“

Dr. Japelj je z dušo in srcem sprejel težko in odgovorno delo. „Če bo samoupravni način res zaživel tudi v raziskovalnih skupnostih, bo vse v

Poglejte, na Dolenjskem je strija že tako močna, da predvsem zelo pomemben del slovenskega bo treba nujno na našo industrijsko okviro kompleksnega raziskovalnega programa Slovenije gledati drugače kot do zdaj, ki imajo, grobo povedano, za našo podeželane. Mi potrebujemo boljše širše slovenske raziskovalne skupnosti, da se aktivno vključimo v delo, da povemo naše težave, da se povežemo in pripravimo boljše in nitejše programe.“

V prvi vrsti je naša naloga ševanje in gojitev razvojne miselnosti pri nas. Letos bomo dali vsega seben poudarek razmahu raziskovalne in racionalizatorstva, ki ne stane domena vseh delovnih mest, ne pa samo, kot je bilo v preteklosti, sedaj, nekaterih inženirjev, ki so meški občini je bilo že do sedaj, ko inovacij, ki pa niso bile raziskovalne tako, kot bi zaslužile. S tega ima v jugoslovanskem merilu velik odstotek prijavljenih patentov. Zato je moja velika želja, da se dosežemo, da bodo naša priznanja in uspehi, če nič drugega, vsaj no vrednotili. Sedaj imam občino, da smo zaposljeni,“ grobo povedano, tovi dr. Japelj.

Dr. Miha Japelj

MESNI KRUH

uporabno: za ulkusno, črevesno, hepatalno, žolčno, sladkorno dieto in otroško prehrano

Asortiman in uporabnost odobrita Gastroenterološka sekcija SZDL

Komite občinske konference ZKS Metlika je v sodelovanju z občinskimi sindikalnim svetom in občinsko konferenco ZSMS Metlika organiziral za slušatelje občinske politične šole enodnevni izlet v Kumrovec in Donjo Stubico. Na sliki so slušatelji pred Domom borcev in mladine. (Foto: Pezelj)

20. februarja smo v našem tedniku objavili „Vabilo k javni razpravi o osnutkih gradiva za integracijo Dolenjske banke in hranilnice Novo mesto z Ljubljansko banko Ljubljana“, ki sta ga izdala izvršilna odbora obeh bank v javno obravnavo predvsem zato, da bi se upravljalci DBH in LB lahko opredelili do predloga o združitvi Dolenjske banke in hranilnice z Ljubljansko banko. Do predlagane združitve naj bi prišlo tako, da bi se DBH 1. julija 1975 integrirala z Ljubljansko banko po knjigovodskem stanju na dan 30. 6. 1975. Postala naj bi podružnica LB z vsemi pravicami in obveznostmi, kot jih določa statut LB.

Da bi širša javnost bila podrobneje obveščena o tem, kaj danes Ljubljanska banka je in kaj pomeni v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu, jo predstavljamo z naslednjimi njenimi glavnimi podatki.

Zgodovina razvoja Ljubljanske banke (v nadaljevanju LB) nam pove, da je LB naslednica leta 1955 ustanovljene komercialne banke z nazivom KOMUNALNA BANKA LJUBLJANA. Ob ustanovitvi je razpolagala z 200 milijoni dinarjev kreditnega potenciala, v njej pa je delalo 35 bančnih delavcev. Poslovala je predvsem na območju Ljubljane in njene bližnje okolice (Domžale, Kočevje, Grosuplje, Medvode, Vrhnika); v letih 1960 in 1961 sta se ji pripojili KB Kamnik in Trbovlje.

Nadaljnja rast banke ni bila organska. Leta 1965 se je znova ustanovila kot KREDITNA BANKA IN HRANILNICA LJUBLJANA, še vedno pa je skrbela predvsem za kratkoročno poslovanje in za zbiranje denarja od prebivalstva. Šele po letu 1968, ko se je k njej pripojila Splošna gospodarska banka (ki je bila investicijsko-razvojna banka za Slovenijo), je začela poslovati KBH LJUBLJANA kot poslovna banka jugoslovanskega značaja. Postala je enakovredna nekaterim tedaj že znanim jugoslovanskim bankam, kot so: Jugoslovanski investicijski banki, Jugobanki, Jugoslovanski izvozni banki, Poljobanki in drugim. Takrat je KBH Ljubljana začela poslovati tudi s tujino. Leta 1968 sta se KBH Ljubljana pridružili še Pomurska kreditna banka iz Murske Sobote in Zajednička komercialna banka v Novem Sadu. Leta 1970 se je KBH preimenovala v LJUBLJANSKO BANKO. Po tem letu so se LJ pripojile še: Kreditna banka Celje (1971), Kreditna banka Nova Gorica (1972) in Gorenjska kreditna banka Kranj (1972).

Na svetu 179., doma pa hkrati na 4., 2. in 1. mestu

LJUBLJANSKA BANKA se danes uvršča na lestvici svetovnih bank na 179. mesto. V jugoslovanskem merilu zavzema 4. mesto po dinarskem obsegu poslovanja, pri poslovanju s tujino je na 2. mestu, glede poslovanja s prebivalstvom pa je na prvem mestu. V mednarodnem bančnem svetu je poslovno povezana s 438 bankami v 68 državah na vseh celinah sveta. Hkrati pa je njena razsežnost že pred leti prerasla meje SR Slovenije, kajti danes posluje LB že v vseh republikah in pokrajinah Jugoslavije.

*24. decembra lani je bil 15. redni zbor LB, na katerem je predsednik njenega izvršilnega odbora Gregor Klančnik med drugim poročal:

„LB je v svojem razvoju in pri uveljavljanju ustavnih dopolnil in načel ter določb nove ustave dosegla naslednje:

— postala je pomembna splošno jugoslovanska bančna institucija, ki ima v Sloveniji svoj sedež in republiško razvojno funkcijo, v vsej državi in v tujini pa področje svojega delovanja;

— s svojo poslovno aktivnostjo si je pridobila ime ugledne bančne hiše, ki ima odprta vrata v vseh priznanih bankah sveta in mednarodnih institucijah;

— postaja sodobna denarno-kreditna organizacija našega družbenega sistema, ki svojim poslovnim partnerjem nudi hitre in dobre bančne storitve. V 132 krajih Jugoslavije ima poslovne enote ter 8 predstavništvenih in 18 informacijskih birojev v drugih državah in je soustanoviteljica ter večinski družabnik prve mešane jugoslovansko-nemške banke v LHB v Frankfurtu;

— odpravila je celoten anonimen kapital in identificirala vsa razpoložljiva sredstva, tako da se za vsak dinar v LB ve, kdo je lastnik in njegov gospodar;

— vsilci denarnih sredstev so postali upravljalci, ki, organizirani v zborih in izvršilnih odborih 21 podružnic ter v volilnem zboru spodbujajo zbiranje denarnih sredstev in odločajo o kreditnih plasmajih ter ter garancijah;

— vse kreditne in garancijske odločitve so v rokah upravljalcev in so javne;

— bilančna vsota banke že četrto leto raste s povprečno letno stopnjo 22 % in je že presegla 45 milijard dinarjev;

delavec - proizvajalec: gospodar dohodka

— obseg dodatnih inozemskih finančnih virov nenehno raste in se je povzpela na 2,3 milijarde din;

— služba LB za posle s prebivalstvom z vsemi svojimi prijemi doma in v tujini je naša tradicija. Privarčevana kvalitetna sredstva prebivalstva so dosegla 9,2 milijarde din, to je 23,3 % skupnih sredstev banke. Devizna sredstva prebivalstva so se pri tem povzpela na 4,1 milijarde din, to pomeni 44,6 % vseh privarčevanih sredstev prebivalstva;

— Ljubljanska banka je z zbiranjem in združevanjem sredstev ter s strukturo kreditnih naložb postala pomemben mobilizator sredstev in kreativen dejavnik realizacije načrtovanega razvoja v SR Sloveniji in povsod tam, kjer posluje.*

Že takaj, skrajšana predstavitev glavnih značilnosti LB in njenih dejavnosti nam pove, da si delavci LB izredno prizadevajo, da bi v sistemu samoupravne socialistične družbene reprodukcije LB kar najbolj aktivno sodelovala.

Ko prilagajajo banko ustavnim načelom in določbam, prevzemajo njeni upravljalci čedalje bolj ustvarjalno vlogo. Dosegli so kvalitetnejše medsebojne odnose, predvsem pa tudi izboljševanje donosnosti ter produktivnosti minulega dela; leto banka kot denarno in kreditno sredstvo v obtoku usmerja za boljše gospodarske in splošne družbene dosežke.

Danes ima LB v vseh svojih enotah več kot 2000 upravljalcev. V njeni delovni skupnosti je 4.300 zaposlenih delavcev. S čedalje širšo mrežo poslovnih enot uspešno približuje bančni servis delovnemu človeku. Uvajanje izplačevanja osebnih dohodkov preko hranilnega in tekočega računa je eden izmed vzrokov, da je bančna mreža delavcu vedno bližja — saj naj bi v bližnji bodočnosti obstajal bančni servis v vsakem kraju, ki šteje nad 1.000 prebivalcev.

21 podružnic in centrala banke

LB posluje kot enotna bančna organizacija po načelih rentabilnosti, ekonomičnosti in varnosti naložb. Poslovno in samoupravno je organizirana tako, da posluje preko 21 podružnic in centralne banke. Podružnica LB opravlja vse bančne in kreditne posle. Pri njej se vodijo tudi denarna sredstva, ki jih vanjo združujejo upravljalci banke in vlagajo občani. V sestavi podružnice so tudi ekspoziture, agencije in poslovna mesta. Podruž-

nice so glede na obseg svojega poslovanja razdeljene na 5 skupin.

CENTRALA BANKE je skupna služba za vse podružnice LB, razen tega pa opravlja še operativne posle v interesu celotne banke. Pri tem posveča LB vsa leta nazaj prav posebno skrb vzgoji bančnih kadrov, saj brez njih ni mogoče izboljševati bančni servis niti ne učinkovito poslovati. Pri centrali LB deluje v ta namen center za izobraževanje. Na leto se v njem strokovno izpopolnjuje na najrazličnejše načine nad 1500 delavcev. Banka dobiva kader iz rednih šol, saj ima poprečno okoli 150 študentov na srednjih, višjih in visokih šolah. LB ima danes 600 delavcev z visoko ali višjo izobrazbo, 2600 delavcev s srednjo izobrazbo, 900 delavcev z nižjo izobrazbo, visoko kvalificiranih in nekvalificiranih delavcev ter 200 pripravnikov.

Enotno vizualno podoba LB zagotavlja pravilnik o standardih, s katerim urejajo celotno grafično podobo banke. Tipični znak ali kratica „LB“ je eden izmed „zunanjih pokazateljev“ banke, ki ga srečamo že na vsakem koraku.

Ljubljanska banka do leta 1980

Upravljalci LB načrtujejo razvoj banke že do leta 1980, seveda v skladu s predvidenim razvojem vedno bolj povezanega gospodarstva. Pri tem vedo, da se banka kot denarna institucija ne more krepiti zaradi integracij v gospodarstvu, ampak da takšna lahko nastaja le kot produkt velikih gospodarskih sestavljenih organizacij združenega dela. V LB pričakujejo, da bo imela banka leta 1980:

— pribl. 70 milijard dinarjev kreditnega potenciala,

— poslovala bo z več kot 10 predstavništvi v tujini,

— poslovno bo povezana s pribl. 600 bankami v 80 državah sveta,

— imela pa bo približno 3000 upravljalcev, ki bodo delovali v razvitih delegatskih razmerjih.

Strokovne in bančne posle bo za LB opravljalno čez 5 let že okoli 6000 delavcev.

O upravljanju v Ljubljanski banki

Banka je posebna organizacija za opravljanje kreditnih in drugih bančnih poslov.

Združenemu delu služi za zbiranje in združevanje prostih denarnih sredstev in za plasiranje takih združenih sredstev v združeno delo po načelih rentabilnosti, ekonomičnosti in varnosti naložb. Banko ustanovijo in z njo upravljajo temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge družbene pravne osebe, ki vanjo združijo svoja denarna sredstva.

USTANOVITELJI BANKE so tiste družbene pravne osebe, ki združijo svoja denarna sredstva v banko ob njenem nastanku in podpišejo samoupravni sporazum o ustanovitvi banke s prevzemom jamstva za njeno poslovanje.

UPRAVLJAVCI BANKE so tiste družbene pravne osebe, ki združijo vanjo svoja denarna sredstva in podpišejo izjavo o pristopu k samoupravni sporazumu o ustanovitvi banke in pri tem prevzamejo jamstvo za njeno poslovanje.

DEPONENTI SREDSTEV so tiste družbene pravne osebe, ki vložijo v banko svoja denarna sredstva in ne podpišejo samoupravnega sporazuma o ustanovitvi banke, seveda pa tudi ne prevzamejo jamstva za njeno poslovanje.

Glede upravljanja so ustanovitelji in upravljalci med seboj izenačeni, medtem ko deponenti sredstev nimajo upravljaljskih pravic.

Kaj so upravljaljske pravice?

Na tako vprašanje, ki ga tolikokrat srečamo vsakdanji praksi, ni vedno takoj pri roki ustrezna odgovora. Zanimivo bo, da si ogleđamo pravice pri LB:

— upravljalci banke pomeni sprejemati odločitve, ki so predmet poslovanja banke. Zato štejejo med upravljaljske pravice zlasti:

— odločanje o razpolaganju s sredstvi banke in pogoje za denarne naložbe;

— odločanje o statusnih zadevah banke;

— sprejemanje odločitev o oblikovanju in izpolnjevanju poslovne politike banke;

— sprejemanje odločitev o vključevanju banke v uresničevanje družbenih načrtov;

— odločanje o oblikovanju in delitvi dohodkov doseglenega s poslovanjem banke;

— odločanje o širjenju poslovnih enot banke;

— odločanje o kazenskih zadevah za vsakega delavca banke, in

— odločanje o drugih zadevah, če so se upravljalci tako dogovorili s samoupravnimi sporazumi o ustanovitvi banke in ob sprejemu njenega statuta.

Ko uresničuje te pravice, uresničuje združeno delo hkrati temeljno ustavno določbo, da je delavec-proizvajalec resnični gospodar in dohodkom, ne glede v kakšni obliki ali obliki nahaja. Po ustavi SFRJ je temelj družbene in ekonomske ureditve delovni človek s sredstvi in delovni lastnini. Ustava ne dovoljuje nikakršnega odtujevanja dohodka od njega. Zato je banka odtujen center finančne moči izven njega in njim.

Kdo upravlja banko?

Najkrajši odgovor bo: združeno delo prek svojih delegatov.

V PODRUŽNICI BANKE ima LB kontinuirano upravljalstvo, zbor podružnice, izvršilni odbor podružnice s komisijami in nadzorni odbor. Direktor podružnice je njen individualni poslovni organ. Varčevalci banke oblikujejo za svojo skupnost najvišji samoupravni organ za celotno delovanje o določenih zadevah banke odbor varčevalcev.

V BANKI imamo zbor banke, izvršilni odbor komisijami in nadzorni odbor. Generalni direktor banke je individualni poslovodni organ banke. Tu oblikujejo varčevalci LB za soodločanje v ločenih zadevah svet varčevalcev.

Statut banke podrobneje predvideva delovanje upravljaljske oblike v LB, določa delovna podoba in izvršilnim in nadzornim odborom banke in podružnic, generalnega direktorja banke in njegov torjev podružnic.

Pri samoupravnem organiziranju varčevalcev pomaga SZDL, samoupravljanje v delovni skupnosti LB pa je določeno s posebnim statutom.

DELOVNA SKUPNOST banke je sestavni del tehnološke poslovanja banke; kreditne in druge bančne posle opravlja samo v imenu in za račun banke. Delovna skupnost ima svoje organe samoupravljanja, delavski svet z ustreznimi komisijami, samoupravno delavsko kontrolo, delegatov za izvrševanje oblasti v skupščinskem sistemu in splošne delegacije v samoupravnih interesnih skupnostih. Svet delegatov delovnih skupnosti najvišji samoupravni organ za celotno delovanje skupnost Ljubljanske banke.

Ko tako predstavljamo širši dolenjski in slovenski regiji LB in njen pomen v razvoju slovenskega in jugoslovanskega združenega dela, naj sklenemo pregled z ugotovitvijo, da se pri braževanju Ljubljanske banke v orodje združenega dela seveda še vedno nadaljuje. Naloga našega nadaljnjih prizadevanj pa je: dodatno povečati in najti samoupravni odnosov gospodarstva v njih.

kultura in izobraževanje

Tabor le občinski?

Tabor slovenskih likovnih umorastnikov in Galerija v Trebnjem že od vsega začetka presegata občinske meje. Odprtost v jugoslovanski prostor s sodelovanjem umorastnikov iz drugih republik združuje tudi naše narode. Številne prireditve, vključene v „Dneve kulture in umetnosti“, to vedno znova potrjujejo.

Na letošnjem osmem Taboru likovnih umorastnikov Jugoslavije bo predvidoma sodelovalo 28 umetnikov iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine, Vojvodine in Kosova. Na razstavi „Nativna umetnost Srbije, Vojvodine in Kosova“, bo predstavljen reprezentativen izbor 22 umetnikov, ki bo slovenski javnosti prikazal tovrstno dejavnost v tej republiki in obeh avtonomnih pokrajinah. Nadalje predvidevajo še štiri razstave: po en slikar in kipar (iz Slovenije, Hrvaške, in s Kosova), razstava slovenskih samorastnikov iz fonda galerije po posebnem izboru, stalna razstava del likovnih umorastnikov Jugoslavije v galeriji v času, ko ni osebnih razstav, in nazadnje soorganizirana razstava „Mladi talenti“.

Zakaj to naštevamo? Predvidene akcije govorijo same zase. Vendarle le ni povsem tako za nekatere, ki imajo skarje in platno pri delu skupnosti. Za letošnji namreč črtanih se tistih simboličnih 20 tisočakov pomoči republiške kulturne skupnosti tabor! Delegati skupščine občinske kulturne skupnosti so zato na zadnji seji zahtevali, naj tabor preide v program skupnih akcij republiške kulturne skupnosti. Ali naj bi kot nerazvita občina le odvajali denar za republiške potrebe, zlasti tako široko zastavljene in preverjene vloge tabora?!

SKRAT PREHITEVA

Tiskarski skrat nam jo je še nekaj zgodel in napovedal razstavo Borisa Kobeta mesec dni prej. Razstava slikarskih del tega umetnika bo v Sentrupertu šele ob koncu aprila in je niso odprli v nedeljo, kot je na tej strani pisalo že pred nekaj tedni.

Mali kulturni barometer

KOČEVJE: KONCERT IGORJA OZIMA – 26. marca je v dvorani kočevske gimnazije koncertiral znani violončelist Igor Ozim, spremljal pa ga je pianist Marijan Lipovšek.

LJUBLJANA: NOVE VZGOJNE ODDAJE NA RTV – „Spoznavaš, kaj jih je RTV Ljubljana naročila pri britanski BBC in jih bomo od aprila. Oddaje bo komentirala psihologinja Azra Kristančič.“

RIBNICA: NOB V OČEH OTROK – V Petkovi galeriji v Ribnici gradnja od torke odprta razstava likovnih del šolske mladine iz občinskega praznika in 30-letnice osvoboditve. Pri otvoritvi so sodelovali harmonikarji glasbene šole in lokalni pevski zbor. Razstava bo odprta do 7. aprila.

Posnetka iz Dolenjske galerije: zgoraj: mladi Tržačani takoj po koncertu; spodaj: občinstvo je toplje sprejelo slovenske goste iz zamejstva. (Foto: S. Mikulan)

Tržaški glasbeniki na Dolenjskem

Gojenci šole Glasbene matice iz Trsta so koncertirali v Novem mestu in Črnomlju, obiskali pa so tudi Kostanjevico in Bazo 20 na Rogu

V drugi polovici minulega tedna so bili na Dolenjskem v gosteh gojenci šole Glasbene matice iz Trsta. Po ogledu kostanjevskih znamenitosti v četrtek so privedli v Dolenjski galeriji v Novem mestu, kjer so bili gostje Glasbene šole Marjana Kozine,

celovečerni koncert. V petek so Tržačani koncert ponovili v Črnomlju na povabilo Glasbene mladine Bele krajine. V soboto pa so si na Rogu ogledali Bazo 20 in druge partizanske spomenike.

zgoj kot spomin na prijetno doživetje poslušalec na koncertih, največ kot manifestacija, prek katere spoznavajo Slovenci v matični domovini življenje in tvornost rojakov, ki so ostali zunaj njenih meja.

Nova arheološka publikacija

Te dni je v založbi Posavskega muzeja v Brezicah izšla prva v seriji načrtovanih arheoloških publikacij z naslovom VARIA ARCHAEOLOGICA. Ta, 120 strani obsegajoča knjiga večjega formata prinaša štiri strokovne članke in na uvodnem mestu spominski zapis Janka Jarca o pokojnem ravnatelju Posavskega muzeja Stanku Skalerju. Janez Dular je zbral in objavil vse brnaste ješčastoročajne meče iz Slovenije, Biba Teržan je predstavila in ovrednotila najdbe iz halštatskih gomil iz Brusnic, ki jih hrani dunajski Prirodnoznanstveni muzej, italijanski arheolog Raffaele De Marinis je objavil okrašeno sitalo iz Trezza pri Milanu, Mitja Guštin pa izkopane iz halštatskih gomil v okolici Boštanj, ki jih prav tako hrani dunajski muzej. Vsi slovenski avtorji so iz najmlajše generacije slovenskih arheologov, ki so šele pred kratkim zasledili svoja delovna mesta. Pisni člankov kažejo zavzetost za čim bolj strokovno raven in sodobno predstavitve gradiva.

Gostovanje tržaških glasbenikov je vzbudilo veliko zanimanja, kar dokazuje velik obisk v Dolenjski galeriji. Gostje so pripravili kvaliteten spored, ki je obsegal sedem točk. Za uvod je Verenka Terčelj na klavirju izvedla Rahmaninov „Preludij v cis-molu“, sledila sta „Dva preludija“ Ville-Lobosa (kitarist Igor Starc), nato Faurejev „Après d'un reve“ (violončelist Iztok Kodrič in klavirski spremljavi Vihre Kodrič), Chopinova „Etuda v e-duru“ (pianistka Loredana Sancin), Pozzolijsva „Tema z variacijami“ (harmonikarica Dorina Sancin), Bachov – Busonijev „Koral“ in Chopinova „Etuda v c-molu“ (pianist Paolo Tagliolato) ter Tartinijev „Koncert v g-molu“ (violinist Črtomir Šiškovič ob klavirski spremljavi prof. Mojce Šiško- vič).

Obisk in nastope na Dolenjskem oziroma v Beli krajini so pripravili tržaški gostje v času, ko so se pri nas že začele kulturne in druge prireditve v počastitev 30-letnice osvoboditve. Njihov prispevek ne bo ostal

Podčrtano

Da celodnevna šola ni bavav, so se lahko prepričali novomeški ravnatelji v Beogrudu na osnovnih šolah „Brata Ribarja“ in „Maksim Gorki“. Ob vrnitvi so vedeli povedati marsikaj zanimivega, zlasti pa so hvalili izreden učni uspeh (nad 50 odst. odličnjakov), ki je posledica prav celodnevnih šol.

Bo šlo?

Komite ZK, izvršni odbor SZDL in predsedstvo sindikata v Novem mestu so prejšnji teden podprli načrt o postopnem prehodu na celodnevno šolo v občini. Še posebej pa so se strinjali, da uvedejo celodnevno šolo Dolenjske Toplice že jeseni, saj je tudi republiška komisija ugotovila, da imajo najboljše možnosti. Razprava o uresničevanju tega načrta je razkrila vrsto prostorskih, denarnih in kadrovskih vprašanj. Pomanjkanje pedagoškega kadra je v Sloveniji občutno, saj manjka okoli 3.000 ljudi. Zdaj začelja akcijo za vrnitev v učiteljske poklice, na drugi strani pa se zlasti v Novem mestu začelja usmeritev učencev na pedagoško gimnazijo in nato na kadrovske šole za učitelje. V Novem mestu je že oddelek pedagoške akademije za učitelje razrednega pouka, osnovali pa bodo tudi pedagoški center, ki bo skrbel za izobraževanje in izpopolnjevanje pedagoških delavcev.

Postopen prehod na celodnevno šolo narekuje tudi ponoven pretež letu 1972 sprejetega programa o izgradnji osnovnošolskega prostora v novomeški občini, ker bodo morali poslej gradnje prilagoditi potrebam celodnevnih šol in ne samo enoznamenskem pouku s podaljšanim bivanjem učencev. Kajpak je drugo vprašanje, kako se bodo vsi ti načrti skladali z denarnimi možnostmi.

Jubilej Svobod pred vrati

Na proslavi 40-letnice zleta Svobod v Celju bo predvidoma govoril Stane Dolanc - Pričakujejo 30.000 obiskovalcev - Množica prireditev

V Celju bo 14. junija proslava 40-letnice zleta Svobod. Pričakujejo, da se je bo udeležilo okrog 30.000 ljudi. Posebej bodo povabili še živče udeležence z leta, ki je bil v tem mestu leta 1935. Predvidevajo, da bo slavnostni govornik Stane Dolanc, sekretar izvršnega komiteja predsedstva ZKJ.

katov inž. Janez Barborič, je imel nedavno prvo sejo. Na njej so pregledali, kaj je že zastavljeno, in imenovali organizacijski odbor za izvedbo proslave.

divom o dogodkih pred 40 leti v Celju.

KMALU TEDEN RADIA

Na Ohridu bo od 9. do 16. maja tradicionalni festival Teden radia. Udeležilo se ga bo osem jugoslovanskih radijskih postaj, ki bodo tekmovali v devetih programskih zvrsteh. Novost letošnje prireditve je, da bodo vse oddaje hkrati na spored na drugem programu Radia Skopje. V četrtem tednu radia se bodo zvrstile tudi spremljevalne prireditve, med drugim pogovori za okroglo mizo. Radio Ljubljana je predlagal pogovor o tem, kako se radijske hiše organizacijsko prilagajajo spremljanju delovanja delegatskega sistema. Ob dnevu radia 15. maja bodo na Ohridu pripravili polurno skupno oddajo, ki jo bodo prenašale vse jugoslovanske radijske postaje.

Bralci, kje ste?

„Vsak nepismeni lahko gleda televizijo!“ je nedavno tega izjavil neki učenec in hkrati mislil na dvoštevilični odstotek tistih, ki jim je abeceda španska vas. Kulturna nepismenost je najbrž ena najbolj perečih hib, ki ovira uvajanje kulturnih dobrin med ljudi, še posebej zategadelji, ker se pojavlja v dokajjni meri tudi med tistimi, ki bi po vseh pravih morali obiskovati to ali ono šolo.

Znano je že, da bo osrednja proslava v celjskem parku. Sodelovalo bo večje število pevskih zborov in godb na pihala ter recitatorji. Številne proslave in kulturne prireditve se bodo zvrstile po okolici.

V Celju bodo posrbeli za več drugih prireditev v počastitev tega jubileja. Obiskovalci si bodo v Muzeju revolucije lahko ogledali posebno razstavo ob 40-letnici Svobod. Izdali bodo tudi brošuro s spominskim gra-

pedagoški kotiček

KAKO NAJ GLEDAMO NA DUŠEVNO NERAZVITOST

Od vseh motenj je za mnoge ljudi najhujša – duševna nerazvitost. Še vedno namreč gledajo nanjo le kot na nekaj podedovanega, nekaj v rodovini manjvrednega, na nekaj, ob čemer se čuti posameznik, pa tudi družba kot celota, prizadet v svojih bioloških pozicijah. Mnogo ljudi ne ve, da število dedno duševno nerazvitih vse bolj prerašča število duševno prizadetih po boleznih in okvarah pred rojstvom, ob rojstvu in v zgodnji otroški dobi. Dalje, da tovrstna duševna prizadetost ne pomeni ne manjvrednosti staršev in ne degenerativnih pojavov v neki družbi, temveč da gre le za doslej še nepopoln razvoj znanosti, ki zna otroka v prenekatem primeru iztrgati smrti, ne zna pa ga obvarovati posledic prestane bolezni ali poškodbe. Ob tem spoznanju nas duševna nerazvitost ne bo več bolela kot skrivna ali celo sramotna rana, temveč se je bomo, rešeni tega predsodka, lotili odkrito in naravnost, kot obravnavamo druge zdravstvene probleme, ki se vsak dan kopijojo pred nami.

Dr. Irena Arko

KAJ NAČRTUJE KOČEVSKI MUZEJ

V počastitev 30-letnice osvoboditve bodo v Pokrajinskem muzeju v Kočevju priredili razstavo, ki bo prikazovala vlogo Kočevskega je NOB, za občinski praznik pa pripravljajo razstavo o razvoju Kočevja. Muzej bo ob tem nadaljeval raziskave zgodovine delavskega gibanja na Kočevskem, zbral zgodovinsko in etnološko gradivo in poskusil organizirati občasne razstave na podeželju. Muzej upa, da mu bodo naposled priznali delovanje na celotnem območju nekdanjega kočevskega okraja.

OBVEZNO CEPLJENJE PSOV

Obvezno cepljenje psov proti steklini bo letos po naslednjem razporedu:

Ponedeljek, 7. aprila
ob 8. uri: Brod
ob 9. uri: Sebrniče
ob 10. uri: Jurka vas
ob 11. uri: Drganja sela
ob 12. uri: Rumanja vas

Torek, 8. aprila
ob 8. uri: Cegelnica
ob 9. uri: Prečna
ob 11. uri: Dol. Straža
ob 12. uri: Gor. Straža
ob 13. uri: Gor. Polje

Sreda, 9. aprila
ob 8. uri: Soteska
ob 9. uri: Podhosta
ob 10. uri: Podturen
ob 11. uri: Poljane
ob 12. uri: Dol. Toplice

Četrtek, 10. aprila
ob 8. uri: Otočec
ob 9. uri: Dol. Kronovo
ob 10. uri: Brezovica
ob 11. uri: Dolenja vas
ob 12. uri: Gorenja vas

Petek, 11. aprila
ob 8. uri: Ruperčvrh
ob 9. uri: Birčna vas
ob 10. uri: Uršna sela
ob 11. uri: Uršna sela - Zadr.
dom
ob 12. uri: Dobindol
ob 13. uri: Gor. Sušice

Sobota, 12. aprila
ob 8. uri: Žabja vas
ob 9. uri: Gotna vas
ob 10. uri: Črmošnjice
ob 11. uri: Nova gora
ob 12. uri: Vel. Cerovec

Ponedeljek, 14. aprila
ob 8. uri: Mali Slatnik
ob 9. uri: Ratež
ob 11. uri: Vel. Brusnice
ob 12. uri: Gaberje
ob 13. uri: Hrušica

Torek, 15. aprila
ob 8. uri: Vrhe
ob 9. uri: Dolž
ob 10. uri: Zajčji vrh
ob 11. uri: Vel. Orehek
ob 12. uri: Stopiče

Sreda, 16. aprila
ob 8. uri: Jablan
ob 9.30 uri: Goriška vas
ob 10.30 uri: Srednji Globodol
ob 11. uri: Biška vas
ob 12. uri: Jablan - Šranga

Četrtek, 17. aprila
ob 9. uri: Mirna peč
ob 10. uri: Železniška postaja
ob 11. uri: Dolenja vas
ob 12. uri: Šentjurij

Petek, 18. aprila
ob 8. uri: Dol. Karteljevo
ob 9. uri: Kamenvrh
ob 10. uri: Dol. Kamence
ob 11. uri: Gor. Kamence
ob 12. uri: Potočna vas

Sobota, 19. aprila
ob 8. uri: Bajnof
ob 9. uri: Stari Grad
ob 11. uri: Novo mesto - postaja
Ločna

OPOMBA
Po uredbi RSG ur. lista SRS 35/73 in 1/75 je cepljenje obvezno za vse nad 3 mesece stare pso. Cena cepljenja za enega psa: 40,00 din
Novo mesto, 18. 3. 1975

Ponedeljek, 21. aprila
ob 8. uri: Šmihel
ob 9. uri: Škrjanče
ob 10. uri: Mali Podljuben
ob 11. uri: Novo mesto - postaja
Ločna
ob 17. uri: Novo mesto - Loka

Zamudniki od 5. do 10. maja
dopoldne na postaji Ločna

SUHA KRAJINA

Ponedeljek, 21. 4.
ob 8. uri: Drašča vas
ob 8.30 uri: Klečec
ob 9. uri: Šmihel
ob 10. uri: Poljane
ob 10.30 uri: Praproče

Torek, 22. 4.
ob 8. uri: Ajdovec
ob 9. uri: Lipovec Srednji
ob 10. uri: Sadinja vas
ob 11. uri: Dvor

Sreda, 23. 4.
ob 8. uri: Lopata
ob 8.30 uri: Sela pri Hinjah
ob 9.30: Hinje
ob 10.30 uri: Prevole
ob 11. uri: Žvirče

Petek, 25.4.
ob 8. uri: Jama
ob 9. uri: Lašče
ob 9.30 uri: Vel. Lipje
ob 10.30 uri: Gedenc
ob 11. uri: Žužemberk desni
breg

Sobota, 26. 4.
ob 8. uri: Reber
ob 9. uri: Žužemberk levi
breg in ostali

ZAMUDNIKI Torek, 29. 4.
ob 8. uri: Žužemberk
ob 9. uri: Dvor
ob 10. uri: Hinje

ŠENTJERNEJ Z OKOLICO

Ponedeljek, 7. aprila
ob 8. uri: Orehovica
ob 9.30 uri: Dol. Mokro polje
ob 10. uri: Maharovec
ob 10.30 uri: Draga

Torek, 8. aprila
ob 8. uri: Groblje
ob 9. uri: Dol. Stara vas
ob 10. uri: Goraje Vrhpolje

Sreda, 9. aprila
ob 8. uri: Šentjernej

Četrtek, 10. aprila
ob 8. uri: Dobrava
ob 9.30 uri: Škocjan

Petek, 12. aprila
ob 8. uri: Zagrad
ob 9.30: Zbure

ZAMUDNIKI
Petek, 18. aprila
ob 8. uri: Šentjernej
ob 10. uri: Škocjan

LICITACIJA!

SGP „PIONIR“ NOVO MESTO
TOZD SPO

razpisuje
prodajo naslednjih rabljenih sredstev:

- Tovorni avto TAM transportni 4,5 ton
- Tovorni avto TAM Kiper 4,5 ton
- Enoosna prikolica 5 ton
- Dvoosna prikolica 4 tone
- Školjka za Mercedes 220 D
- Žerjav „Pohorč“ - M 14
- Več konzolnih dvigal z motorjem 1,5 KW
- Več mehaničnih lopat „Melop“ z motorjem 2,2 KW
- Več mešalcev za malto in beton
- Več raznih elektromotorjev
- Razne manjše strojne naprave in opreme

Licitacija bo dne 11. 4. 1975 ob 9. uri za družbeni in ob 10. uri za zasebni sektor.
Informacije vsak dan do 14. ure v TOZD Strojno prometni obrat v Novem mestu.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Komisija za razpis prostih delovnih mest
Kmetijske zadruga
Metlika

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta:

1. VODJA PLANA IN ANALIZ,
2. REFERENTA ZA PLAČILNI PROMET,
3. KNJIGOVODJA ZA TRGOVSKO DEJAVNOST.

Pogoji:

- pod 1. visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske ali kmetijske smeri z delovnimi izkušnjami s področja plana in analize,
- pod 2. srednja ali nepopolna srednješolska izobrazba ustrezne smeri,
- pod 3. srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri ali nižja strokovna izobrazba s 3-letno prakso.

Za vsa objavljena delovna mesta se določa poizkusno delo 2 meseca.

Objava delovnih mest velja do zasedbe.

Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe s potrebnimi dokazili splošnemu sektorju pri Kmetijski zadrugi Metlika.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Delavski svet podjetja
„KOVINAR“
Novo mesto

razpisuje naslednji delovni mesti:

1. TEHNIČNI VODJA
2. RAČUNOVODJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo in 5 let delovnih izkušenj na razpisanih delovnih mestih.
- Rok prijave: 15 dni po razpisu.

Svet delovne skupnosti skupnih služb GG Novo mesto objavlja prosto delovno mesto

FINANČNI KNJIGOVODJA

Za delovno mesto se zahteva ekonomska srednja šola in 3 leta prakse v finančnem knjigovodstvu. Rok za vlaganje prošnje je 8 dni po dnevu objave.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Delovna organizacija
GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

na podlagi sklepov delavskih svetov TOZD in OGK pri delovni organizaciji Gozdnega gospodarstva Brežice razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Vodjo TOZD - gozdarstva Brežice
2. Vodjo TOZD - gozdarstva „Bohor“ Senovo
3. Vodjo TOZD - gozdarstva Ševnica
4. Vodjo TOZD - gozdarstva Radeče
5. Vodjo TOZD - gozdarstva Puščava
6. Vodjo TOZD - gozdarstva Kostanjevica
7. Vodjo TOZD - Predelava lesa „žaga“ Ševnica
8. Vodjo TOZD - Transporta in mehanizacije Brežice
9. Vodjo TOZD - Trgovina z gradbenim materialom in kurivom Brežice
10. Vodjo TOZD - Hortikultura, plantaže, gradnja Brežice
11. Vodjo Obrata za gozdarsko kooperacijo Brežice

Kandidati morajo razen splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

Za delovna mesta pod št. 1. do 6. in delovno mesto pod št. 11.

- da ima visoko ali srednjo izobrazbo gozdarske smeri, visoko izobrazbo 3 leta delovnih izkušenj, za srednjo izobrazbo pa 6 let delovnih izkušenj.

Za delovno mesto pod št. 7.

- da ima visoko ali srednjo izobrazbo lesne ali gozdarske smeri in za visoko izobrazbo 3 leta delovnih izkušenj oziroma srednjo izobrazbo 6 let delovnih izkušenj.

Za delovno mesto pod št. 8.

- da ima visoko ali srednjo strokovno izobrazbo gozdarstva ali strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj z visoko izobrazbo ali 6 let delovnih izkušenj s srednjo izobrazbo.

Za delovno mesto pod št. 9.

- da ima srednjo oziroma nepopolno srednjo izobrazbo ekonomske smeri ali lesne smeri in 3 leta delovnih izkušenj s srednjo izobrazbo oziroma 6 let delovnih izkušenj z nepopolno srednjo izobrazbo.

Za delovno mesto pod št. 10.

- da ima visoko izobrazbo gozdarske, hortikulture in gradbene smeri in 5 let prakse v stroki s tem, da obvlada operativno eno izmed navedenih dejavnosti v TOZD.

Za vsa navedena delovna mesta od št. od 1. do 11. morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima ustrezne moralno politične kvalitete in da ni obsojen za kazniva dejanja, ki jih določa zakon.

Za vsa v razpisu navedena delovna mesta pa velja kot razpisni pogoj, da kandidati, ki se prijavljajo na razpisana delovna mesta predložijo, razen že navedene dokumentacije program dela, kjer naj opišejo razvoj TOZD in ukrepe, ki jih bodo povzeli za doseg takega razvoja. Program naj bo srednjeročni.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi razpisa splošni službi pri delovni organizaciji Gozdnega gospodarstva Brežice.

LASKO PIVO - LAŠKO

V Pulju prvi Zrimšek

Mihajlovič peti - Pokal osvojili Novomeščani

Novomeški kolesarki klub, ki je šele kratak čas, je prejšnji teden še enkrat dokazal, da je med najboljše v republiki. Na tradicionalni mladinski kolesarski dirki za pokal "Gradjevinar" na 76 kilometrov dolgi progi Pulj-Pulj so bili med najuspešnejših tekmovalci prav člani novomeškega kolesarskega kluba. Pokal je tako zasluženo osvojila ekipa Novomeščanov, ki so prehiteli vrsto bolj znanih slovenskih in hrvaških klubov.

na), 4. Bulić (Siporex, Pulj), 5. Mihajlovič (Novo mesto), vsi s časom 2:00,04.

To je bila hkrati tudi druga dirka za mladinsko ligo Siporex. Zanimljivo vodi Rogovec Grajzer s 18 točkami, Novomeščan Zrimšek pa je z 10 točkami na drugem mestu.

JASNA DOKL SE ENKRAT PRVA

Na drugem turnirju republičkih pionirskih reprezentanc v gimnastici v Novi Gorici so nastopili vsi najboljši jugoslovanski telovadci, med njimi pa je še enkrat odlično nastopila obeštavna Novomeščanka Jasna Dokl. Tako je močno pripomogla, da je vrsta Slovenije osvojila prvo mesto. Na dveh orodjih je Jasna dosegla naslednja rezultata: gred: 1. Dokl 18,85, parter: 1. Dokl 18,90; mnogoboj: 1. Dokl in Bunc 36,95 (obe Slovenija), 3. Zupančič (Slovenija) 36,05 idr.

PRVAK JE VIDMAR

Pred kratkim se je končalo sindikalno šahovsko prvenstvo Tekstilane, na katerem je nastopilo 12 igralcev. Prvi mesto je osvojil Bogo Vidmar, zbral je 9 točk. Enako število točk je osvojil tudi Rus, toda v dvoboju je bil boljši Vidmar.

Rezultati zadnjega kola: Oražem - Erjavec 1:0, Mohar - Križaj remi, Čokorilo - Hočevar 0:1, Vidmar - Pirman 1:0, Miler - Kalabota 0:1, Rus - Struna 1:0.

Končni vrstni red: Vidmar in Rus 9, Čokorilo 8, Miler 7, Kalabota 6,5, Hočevar 6, Oražem, Erjavec in Pirman 5, Križaj 2,5, Mohar 2 in Struna 1 točka.

Z. FAJDIGA

Prejšnjo nedeljo so v Sloveniji oživila tudi rokometna igrišča. Ekipa, ki so se do sedaj pripravljale v telovadnicah, so se v prvenstvenih tekmah pomerile za točke in za čim boljše uvrstitve. Na sliki: prizor s prijateljskega srečanja med rokometarji Brežic in Novega mesta. (Foto: Janez Pezelj)

V nadaljevanju za Lisco le »remi«

Sevničani izgubili, Ribničani in Brežičanke pa tekmi priložili

Medtem ko so sevniški rokometarji v nadaljevanju slovenskega rokometnega prvenstva izgubili, so Ribničani tekmo zaradi snega in mrzlega vremena preložili. V slovenski rokometni ligi za ženske so Sevničanke igralo neodločeno in v nadaljevanju nekoliko razočarale.

Dobljekar 3, Sumej 2, Novšak in Gologranc.

SEVNICA - RUDAR 11:12

V dvanajstem prvenstvenem srečanju so vodili domači igralci in nato dovolili, da so gostje izenačili in vodili. Priznati je treba, da so se Trboveljčani v mrzlem in deževnem vremenu bolj znašli. Na odmor so odšli gostje s prednostjo dveh zadetkov, prednost pa so obdržali vse do 17. minute srečanja, ko je Juric z lepim strelom presenetil vratarja gostov. Če bi domači zatresli mrežo iz sedemmetrovke, bi lahko zmagali. Netočna strel pa je botroval nepotrebnemu porazu.

SEVNICA: Možic, Kristofič, Simončič 1, Bondelak, Jurišič 3, Bizjak 1, Koprivnik 1, Vrtačnik,

ZLATA PUŠČICA POLUTNIKU

Na občinskem strelskem tekmovanju za zlato puščico v začetku meseca jih je od 20 strelcev, ki so izpolnili normo na družinskih tekmovalnih (400 krogov od 600 možnih), nastopilo 15. Zmagal je Tone Polutnik (Kopitar, 496 krogov), pred Stanetom Mirtljem (489 krogov) in Francem Pavlovičem (481 krogov). Edina predstavnička ženski, Valentina Novak je dosegla lep rezultat (452 krogov).

DELOVNO ŠSD KOVINAR

ŠSD Kovinar je med tistimi športnimi šolskimi društvi, ki so v novomeški občini med najbolj delavnimi. Imajo redne treninge in se vrh tega redno srečujejo z vojaškimi ekipami iz brilnske kasarne. Nekateri rezultati: streljanje z zračno puško - Fink 166 krogov, Pajk 155 krogov, Dušič 132 kroga. Prvo mesto je zavzela ekipa JLA s 725 krogi.

Obe ekipi sta se pomerili še v šahu. Tudi v tej športni disciplini so bili boljši vojaki. Zmagali so 3,5 - 6,5. In še rezultati iz namiznoteniskega srečanja: Vukšinič - Kosančič 2:1, Slišček - Popadič 0:2, Šumiga - Pirš 0:2, Fink - Čurčič 0:2, Vukšinič - Popadič 2:0. D. P.

LISCA - DOBRAVLJE 10:10

Več kot 100 gledalcev je bilo z neodločenim rezultatom nezadovoljno, saj so bile domače rokometnice precej boljše od gostij. O tem priča tudi podatek, da so igralke Lisce zastreljale kar pet 7-metrovk.

LISCA: Feifer, D. Lazar, Starič 1, Evert, Kovač, Rugelj 2, Mlinarič 5, Popovič, M. Pobelar in M. Lazar.

ČRNO MELJ - SLOVAN B 15:18

Črnomaljski rokometarji so prejšnji teden zamudili lepo priložnost za uvrstitev v četrtfinale pokalnega tekmovalnega področja SR Slovenije. Zaradi prehitre in neorganizirane igre so naredili preveč napak, ki so jih ljubljanci spretno izkoristili in zasluženo zmagali.

Črnomelj: Englaro, Avguštin, Simc 2, Stajdohar, Hudelja 1, Jerman, Goršek 4, Adlešič 3, Veselič 1, Svetič 4, Novak, Dejak.

T. LATERNER

KOČEVJE - DOLENJA VAS 75:51

Kočevski košarkarji se na novo tekmovalno sezono že dalj časa redno pripravljajo. Pred kratkim so se v okviru priprav pomerili s košarkarji Dolenje vasi. Po vodstvu v prvem delu so prednost 8 točk v drugem še povečali in ob koncu dosegli visoko zmago. Za Kočevje so nastopili: Dekleva 5, Smola 18, Strle 8, Stemberger 14, Hgler 4, Stekič, Ambrožič, Novak, Papež 16, Henigman 10 in Klun.

Z. F.

odbojka

»Krkašice« v gosteh do novih točk

V 15. kolu SOL so Blejčani v Novem mestu zmagali brez težav

V 13. kolu slovenske odbojbarske lige za ženske so Novomeščanke v gosteh dosegle prepričljivo zmago, Novomeščani pa so z Blejčanmi gladko izgubili s 3:0.

KOROTAN - KRKA 1:3

Prevalj so se Novomeščanke z sedmim parom osvojenih točk. V gosteh so dobro zaigrale predvsem v prvem nizu, v ostalih pa so popustile, tako da je bila tekma ves čas izenačena. Ko so gostje po tretjem nizu povedle, so v četrtem domače igralke vodile že s 14:7, kljub temu pa so Novomeščanke, predvsem zaradi izredne igre Filove, le zmagale.

Krka: Pilič, Fila, Fabjančič, Boh, Zevnik in Adamčič.

STOJAN PUC V SEVNICI

Mednarodni šahovski mojster Stojan Puc je prejšnji teden obiskal sevniške pionirje in z njimi odigral dve simultanki. Mojster Puc je v obeh srečanjih premagal vse svoje nasprotnike. V osnovni šoli S. Kladnika se je pomeril s 30 pionirji, nato pa se je pomeril še s 17 zastopniki sindikalnih šahovskih sekcij. (B. D.)

SEVNICANI ZMAGALI

Na pionirskem občinskem ekipnem prvenstvu v šahu je nastopilo kar 18 ekip. Rezultati: starejši pionirji: 1. Sevnica I 21,5; 2. Sevnica II 12; 3. Tržišče 11; mlajši pionirji: 1. Sevnica I 17, 2. Sentjanž 16,5; 3. Telče 13,5; mlajše pionirke: 1. Krmelj 5,5, 2. Sentjanž 2; starejše pionirke: 1. Sentjanž 4. (B. D.)

PRVI RUPAR

Šahovski klub iz Brežic je skupaj s predstavnikoma Doma JLA in Brežicah organiziral prvenstvo rasti v šahu za posameznike za letošnje leto. Nastopilo je 12 najboljših Brežičanov, zmagal pa je Marjan Rupar. Prvi trije so osvojili tudi višjo, drugo kategorijo.

Vrstni red: 1. Rupar 9, 2. Brzakovič 8,5, 3. Micič 7, 4. do 5. Sokolovič in Milič 6,5 idr. (M. J.)

Na kegljišču v Čateških Toplicah so prejšnji teden kegljači v brežiški občinski ligi odigrali že četrto kolo. Trenutno vodi ekipa Doma JLA II (na sliki), sledijo pa Kovinoplast, TVD Partizan, Čateške Toplice, Agraria in Dom JLA I. (Foto: M. Janovič)

namizni tenis

Sodražani so že na tretjem mestu

Novomeščani doma izgubili, Metličani pa dosegli nepričakovano zmago

V 14. kolu prve moške republiške namiznoteniske lige so Novomeščani doma izgubili z vodilnim Kemičarjem, Sodražani so v drugi ligi zmagali, v področni ligi pa so za presenečenje poskrbeli Metličani.

ko Sodražani na odličnem drugem mestu. Pred njimi so igralci Save, ki imajo štiri točke več.

NOVO MESTO - KEMIČAR 0:5

Proti najmočnejšim igralcem v ligi Novomeščani niso imeli veliko možnosti, tako da so prvenstveno srečanje izgubili gladko s 5:0. Rezultati: Zabkar - Novak 0:2, Somrak - Pevcin 0:2, Kapš - Ojsteršek 0:2, Somrak - Novak 0:2, Zabkar - Ojsteršek 0:2. Po 14. kolu so Novomeščani s štirimi točkami na predzadnjem mestu.

GORICA - SODRAŽICA 1:5

Štirinajsto prvenstveno tekmo v drugi republiški ligi so Sodražani odigrali pri igralcih Gorice. Z dobro igro so gostje domače brez težav premagali in se s četrtega mesta uvrstili na tretje. Ker igra Olimpija II v tej ligi izven konkurence, so ta

BETI - MOSTE 5:4

V 15. kolu področne lige so Metličani dosegli že drugo zaporedno zmago. Tokrat so po izenačenem dvoboju odpravili eno izmed najboljših moštev v ligi, igralce ljubljanskih Most. Rezultati: Pezelj - Trupej 2:0, Uhl - Udir 2:1, Hauptman - Kralj 0:2, Uhl - Trupej 0:2, Pezelj - Kralj 2:1, Hauptman - Udir 2:1, Uhl - Kralj 0:2, Hauptman - Trupej 0:2 in Pezelj - Udir 2:1.

BORAC PRESENITIL

V nadaljevanju prvenstva novomeškega kegljaškega društva v borbenih igrah je v skupini B presenetil Borac z zmago nad Mirno pečjo. Rezultati: skupina A: Iskra - Vseh devet 389:423, Zelezničar - Luknja 454:348, Novoteks - Gorjanci 452:374; skupina B: Borac - Mirna peč 331:330, Novoteks II - Dama 356:314, Zdravstveni dom - Borac 0:50 in Pionir - Gozdar 356:318. D. B.

JE KRKA OSTALA V LIGI?

V nadaljevanju II. conske kegljaške zahodne lige so igralci Krke nastopili na kegljiščih v Cerknici in Ljubljani. V prvi tekmi je zmagala Ilirija, v drugi pa so bili boljši Novomeščani. Rezultati: Krka - Ilirija 6733:6739 in Ilirija - Krka 6837:6918.

Z zadnjim prvenstvenim srečanjem se je zaključilo tekmovalje v II. republiški ligi, vendar vrstni red ekip zaradi nerednega pošiljanja rezultatov tekmovalni komisiji še ni znan. Tako Novomeščani še ne vedo, če so ostali v ligi. D. BRATOŽ

KAJ, KJE, KDO?

V 15. kolu moške republiške namiznoteniske lige bodo Novomeščani gostovali pri tretjeuvrščenem Kajuhu. Napoved: če bodo gostje dosegli nekaj zmag, bo to uspeh, saj je vrsta Kajuha boljša, in kar je najvažnejše, ima precej boljše možnosti za delo. V drugi republiški ligi igrajo Sodražani doma z najboljšimi igralci, ekipo Save. Uspeh bi bil, če bi tesno izgubili.

V slovenski odbojbarski ligi za moške igrajo Novomeščani pri prvouvrščenih Savi. Rezultata verjetno ni potrebno ugibati. Igralke Krke igrajo doma. Na tekmi bomo po vsej verjetnosti gledali izenačeno igro, v kateri bo odločala volja do zmage.

V slovenski rokometni ligi gredo Ribničani po točke v Šostanj, Sevničani pa bi bili v Trziču verjetno zadovoljni z delitvijo točk. Brežičanke bodo doma gostile vrstnice iz Maribora. To, kar ne bo uspelo Brežičankam, bodo dosegle v boju z igralkami Ete Sevničanke.

Ker se pred službo napil, ni spustil zapornic, vlak pa je zadel avto in človek je bil ob življenju - Martin Prah obsojen

Železniška nesreča, ki se je pripetila 4. avgusta lani pri prehodu čez progo v bližini Blance, se je končala na novomeškem okrožnem sodišču. Krivca so našli in obsodili.

28-letni progovni delavec Martin Prah iz okolice Blance je usodnega dne precej vinjen prišel v službo na čuvajnico št. 21 pri Rožnem, kjer cesta prečka progo Židani most - Zagreb.

Ob 23.23 je preslišal zvočne signale o rednem vlaku, pa tudi pozabil je na telefonsko sporo-

čilo čuvaja iz čuvajnice št. 19, ki je sporočil, da je vlak že odpeljal. Zapornic ni spustil, tako je lokomotiva na odprtem prehodu zadela prednji del osebnega avtomobila, s katerim se je ravno tedaj pripeljal mimo Milenko Stamenkovič iz Srbije. Sopotnik v tem avtu Milivoj Stamenkovič, voznikov bratranec, je za posledicami nesreče

umrl v bolnišnici. Takoj po nesreči so zaporničarju odvzeli kri in ugotovili, da je imel v krvi 1,47, v urinu pa 2,58 promila alkohola. To pomeni precejšnjo vinjenost in da je Prah pil, preden je prišel v tako odgovorno službo.

Kesanje je sicer olajševalna okolščina, vendar krivda še vedno ostane. In senat pod predsedstvom Janeza Smoleja je Martina Prah obsojal na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora.

Ženski čevlji so bili sled

Vlomilski par s Senovega prejel kazni

24-letni Anton Ošljaj in 19-letna Ema Medvešek sta zaradi dveh vlovov prišla pred kazenski senat okrožnega sodišča v Novem mestu. Ona brezposelna natakara, on delavec na gradbišču INGRADA na Senovem in že prej kaznovan.

Oktober lani sta v desetih dneh kar dvakrat vlomila. Najprej sta se lotila nedograjena župnišča na Senovem, kjer sta vdrla v skladišče in na škodo komunalnega podjetja iz Laškega odnesla električni vrtni stroj, vreden 2.856 din. Drugič sta izvedla "akcijo" v stavbi remontne delavnice Rudnika Senovo. Ošljaj je s polenom razbil šipo na oknu in tudi iz tega poslopja odnesel električni vrtni stroj in brusilko v vrednosti 4.500 din. V obeh primerih je on vlamjal in odnašal, ona pa je imela le stražarsko vlogo.

Na prizorišču je ostala sled ženskega čevlja, spodaj zaokroženega s široko peto. Ta sled je vodila do proge in do mlade Eme, pa seveda takoj do njenega fanta Ošljaja. Medtem ko on dejanj ni priznal, je ona

že ob prvem zaslišanju odkrito povedala, kako je bilo. "Rada sem ga imela in naredila, kar je rekel." Dogovor o vlovih pa je stekel v gostilni.

Okrožno sodišče je obsodilo Ošljaja na 1 leto in 8 mesecev zapora, Emo Medvešek, ki se je prvič pregrešila, pa na 8 mesecev zapora, pogojno za dve leti. Sodba še ni pravnomočna.

RAZBIJAŠKA DRUŽBICA

Tik pred iztekom 31. marca so novomeški miličniki z marico odpejali iz Hrstarjeve gostilne v Smihelu razgrajaško družbo, ki je opita v lokalu povzročila pravo razdejavanje. Ko so se tepli, so okrog sebe razbijali, kar jim je prišlo pod roke. V tej družbi so bili Ređerčani: Marjan Kacin, Jože Mali, Cveto Cujnik, zraven sta bila Anton in Vinko Draginc s Konca ter Jože Draginc z Mestnih njiv v Novem mestu. Čez noč so ostali na hladnem, zaradi tega dogodka pa jim bo odmeril svoje še sodnik za prekrške.

NAENKRAT V LEVO

26. marca okrog 14. ure sta se pri Drnovem zaletela z avtomobiloma Marjan Zemljak iz Pokleka in Vinko Mikec iz Senovega. Ta je pred srečanjem nenadoma zapeljal v levo, zato se nesreči ni dalo izogniti. Materialna škoda znaša okrog 10.000 dinarjev.

SOBNI TOVARIS GA JE

25. marca je medicinska sestra v Domu počitka v Metliki našla mrtvega 80-letnega oskrbovanca Jožeta Jeliča. O tem smo na kratko že poročali, zdaj pa je znanih nekaj več podrobnosti. Pokojni Jelič je imel na rokah in nogah nekaj ran in podplutb, ugotovljeno pa je, da mu jih je prizadel sobni tovariš 79-letni Janez Kočevar s topim predmetom. Vse kaže, da rane niso bile smrtnega značaja, zato pravi vzrok smrti še ugotavljajo.

Jeza ni opravičilo

Ivan Šepetavc bo zaprt zaradi žalitve države

Pred novomeškim okrožnim sodiščem so pred kratkim obsodili 63-letnega Ivana Šepetavca iz Stare vasi pri Bizeljskem na 3 mesece in 15 dni zapora zaradi dveh kaznivih dejanj: med preprirom je žalil državo in ogrožal sosede z nevarnim orodjem.

Zadeva ima v ozadju posest. Spor s sosedi traja že več časa, ker si ljudje lastijo služnostno pravočo peš poti čez Šepetavčevo dvorišče. Lani 5. julija zjutraj je bil Šepetavc že vinjen, ko je zagledal soseda Vladimira Kajsa, "na njegovem". Zmerjal ga je in žalil kot udeleženca NOB, zraven pa se mu neodgovorno letele besede iz ust tudi čez državo in njegove predstavnike.

Razburjenje pa Šepetavca tisti dan še ni minilo, ker se je kmalu zatem sprevil še nad Franca Antoloviča. Proti njemu je tudi zaradi uporabe poti šel kar z uperjenimi vilami, vendar se je Antolovič umaknil. Zaradi vsega tega je Šepetavc prišel pred sodišče. Izgovoriti, da je bil vinjen in jezen in da ni nih hudega mislil, mu niso pomagali. Kar je rekel, je rekel, priče so slišale in senat pod predsedstvom Janeza Smoleja mu je prisodil zapor. Sodba še ni pravnomočna.

Od 4. marca dalje poteka na pobudo Republiškega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu vseslovenska akcija "Varnost otrok in mladine v cestnem prometu". Podatki iz preteklega leta namreč kažejo, da je mogoče s skupnimi močmi in prizadevanji le zmanjšati število nesreč, toliko bolj bomo torej zagreti, če gre za naše otroke.

V minulem letu se je na slovenskih cestah zgodilo 1.593 nesreč s smrtnim izidom in telesnimi poškodbami, pri katerih so bili ali povzročitelji ali pa ponesrečenci otroci in mladoletniki. Število teh nesreč pa je v primerjavi z letom 1973 upadlo za 9,6 odst. Kar lep uspeh preventive, po drugi strani pa še vedno grozljiva bilanca. Življenje je namreč izgubilo 31 otrok in 21 mladoletnikov, huje ali laže ranjenih je bilo 1.621 otrok in 654 fantov in deklet pod 18. letom starosti. In če razglabljamo še dlje: da je bilo med

mrtvimi 6, med hudo poškodovanimi pa 163 otrok do 4. leta starosti, je krivi davek cestnemu prometu vsekakor še grozljiv. Ni več 11 otrok, ki so se pripravljali za vstop v malo šolo ali prvi razred, razen tega je bilo 324 njihovi vrstnikov poškodovanih. In tako naprej.

Med vzroki, ki so otroke in mladoletnike poginili in smrt pod pločevino, je na prvem mestu nepravilno ozroma nenadno prekanje ceste, zatem: kot kolesarji so spreminjali smer; kot vozniki mopedov ali koles so zagrešili nepravilnosti itd., bili so potniki v avtomobilih in nekateri celo na prvih sedežih.

Da bi letošnjega leta ne končali tako žalostno, je prometni vzgoji na vseh ravneh, od vrtec do dijaških mladine, posvetiti še več skrbi. S pomočjo učiteljev, staršev in miličnikov bi lahko uspeli.

Skoro vsak dan se zgodi, da nepravilno parkirani avtomobili v novomeški Dilančevi ulici zagotovo ovirajo promet. In ta cesta vodi k zdravstvenemu domu, vrh vsega pa je še enosmerna! (Foto: S. Mikulan)

KRONIKA NESREČ

STEFAN: OBA STA SE POŠKOĐOVALA - 23. marca zjutraj je Alojz Greznik iz Gor. Nemske vasi pešahal ob robu ceste proti Stefanu, za njim pa se je na kolesu pripeljal Alojz Požes s Potoka in ga zadel, da sta oba padla. Odpeljali so ju v bolnišnico.

NOVO MESTO: ZADEL IN ODPELJAL - Jožefa Modica iz Ločne je 26. marca popoldne šla ob levem robu ceste po Novem trgu proti pošti. Za njo je pripeljal avtomobil, jo z lovim blatnikom zadel in zbil na tla. Modiceva je dobila lažje poškodbe, voznik pa je s kraja nesreče kar odpeljal. Ugotovili so, da je bil v avtomobilu podjetja Gorjanci za volanom Leopold Kodrič iz Podbočja.

METLIKA: TRŽIČANA JE ZANESLO - Jože Papež iz Bistrice pri Trziču je 27. marca zjutraj vozil z avtom po CBE v Metliki, v ovinku pa ga je zaneslo, da je trčil v osebni avto, ki ga je po stari cesti pripeljal Alojz Veselič iz Metlike. Škode je za 4.000 din.

NOVO MESTO: MOPEDIST V BOLNISIŠNICI - 27. marca popoldne je Alojzija Pust iz Irče vasi vozila v koloni po Cesti komandanta Stana. Zmanjšala je hitrost kakor vozila pred njo, naka je vanjo trčil mopedist Jože Cvetko. Ta je padel na cesto in dobil poškodbe po glavi, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Gmotna škoda ni velika.

MALENSKA VAS: SPET NEPRAVILNO PREHITEVANJE! - 27. marca zvečer je Marjan Dejak iz Črnoglja vozil avto od Mirne peči proti Novemu mestu, med potjo pa ga je prehitel z avtom Cvetko Zupančič iz Regeče vasi. Pri tem je bočno oplazil Dejakovo avto, kate-rega je po trčenju zaneslo s ceste na travnik, kjer se je prekučnil na bok. Gmotno škodo cenijo na 7.000 din.

POTOVRH: OBA ZLETELA S CESTE - Anton Gačnik s Sel pri Ratežu je 29. marca popoldne vozil z avtom proti domu, v ovinku pri odcepu za Potovrh pa je avto zaneslo s ceste. Za njim je vozil tudi Marjan Vrščaj iz Stranske vasi, kate-rega je prav tako zaneslo, pri tem pa je trčil še v Gačnikov avto in ga gorinil na travnik. Oba imata za 5.000 din škode.

DRAŠIČI: TRČENJE V OVINKU - 29. marca popoldne sta ob 2. uri vasi pripeljala naproti z osebno avtomobiloma Avguštin Gulija in Nikola Šimrak iz Novca. Med srečanjem v ovinku se vozi-trčila, tako da je škoda za 4.000 din.

GOR. GRADIŠČE: TOVARIS NJAK SE JE PREVRNIL - Med mešan Anton Zevnik je 29. marca vozil tovornjak od Sentjermega vovozila v ovinku, med potjo pa je v Novem mestu, med potjo pa je z avtomobilom zadel avto, ki ga je zadel na bočno drslo ob živu, sadnem drevju. Škoda cenijo na 18.000 dinarjev.

TRNOVEC: SPET OVINEK - Tončka Brunskole s Hrsta je 29. marca popoldne vozila avto iz Mladca proti domu. Pri Trnovcu je z avtomobilom zadel avto, ki ga je zadel na bočno drslo ob živu, sadnem drevju. Škoda cenijo na 4.000 dinarjev.

MEDVEDJEK: ZANESLO ČE - Radivoje Marinkovič je 30. marca zjutraj pripeljal z avtomobilom klancu navzdol pri Medvedjeku, tem pa je avto zaneslo čez cestiščni avtomobil, ki ga je naprotil pripeljal Božo Marin z Mirne. Pri trčenju je Mirenčan poškodovan, gmošna škoda pa znaša 30.000 dinarjev.

SKOCJAN: TRK MED STANISLAV KOPAR - 30. marca popoldne je Stanislav Kopar iz Poljan vozil avtomobil, ki ga je naprotil pripeljal ni avto od Skocjana proti Dolenjski vasi, v ovinku pa mu je naprotil pripeljal avtomobil, ki ga je naprotil pripeljal Kovačič. Med srečanjem sta avtomobila trčila, lastnika pa imata za 8.000 din škode.

VINJEN POVOZIL

V nedeljo, 30. marca zvečer je v Spodnji Pohanci pešahal proti Božici 14-letni Jože Gerjavec iz Gornje Lenarta. Za njim je zasledil lastni avtomobil, ki so ga zasledili lastni avtomobil na desno ter zadel Franca Šnefpa iz Krškega, ki je z avtomobilom v bolnišnico. Vzročnik je v zveržo z alkoholom, ki je bil v izvisu pozelenel. Na licu mesta so odpravili voznika dovoljevali voznike ni smel nadaljevati.

Dežurni poročajo

SKOZI KURILNICO V HIŠO - V noči na 26. marec so imeli v hiši Novomeščana Vinka Pluta nepovabljenega gosta. Neznane je v hišo prišel skozi okno kurilnice na hodnik in iz obleke na obešalniku odnesel denarico z 976 dinarji ter vzgalknik. Seveda je delal tako po njih, da ga niso ne videli ne slišali.

ISKAL JE DENAR - 26. marca je nekdo pri belem dnevu vlomil v hišo Pavla Koširja v Novem mestu. Ugotovljeno je, da je neznanec prišel v stavbo skozi garažna vrata, da je v stanovanju vse prebrskal in premetal. V kuhinji je našel 500 dinarjev in nekaj mesnin, v spalnici pa si je izbral zlat ženski prstan in obesek za verižico. Koširjevi so oškodovani za 2.000 dinarjev.

LE KDO BO SUŠMARIL? - 23. marca so v Novoteku ugotovili, da je zmanjkala kompresorska pištola za pritiskanje emulzije v platno, vredna 2.000 din. Kdo se bo privatno ukvarjal s pištolo, že ugotavljajo.

KLATEŠTVO JE KAZNIVO - 26. marca zvečer so novomeški miličniki zalotili 42-letnega Alojza Verbiča iz Podbočja, ki so nekaj časa klatil po novomeški okolici in spal po senikih. Zaradi klateštva bo moral pred sodnika za prekrške.

KLOBASE ODVRGEL NA BALKONU - 27. marca so Majerovi iz Bistrice pri Črnomlju ugotovili, da je nekdo čez balkon prišel v njihovo hišo. Vse so našli razmetano, premetano perilo, kar kaže, da je vlomilec brskal za denarjem. Ker tega ni dobil, je iz sušila odnesel 2 gnjati in 8 klobas, verjetno pa je bil tovor pretežak, ker je klobase pustil na balkonu. Kajpak storilca iščejo.

NI HOTEL PIHATI - V prvi uri 1. aprila so novomeški miličniki odpejali čez noč na iztrežniku poklicnega voznika Antona Pluta. Zalotili so ga, ko je vozil avto na čuden način, zato so ga osumili, da je prepil boko pogledal v kozarec. Ker je Plut robantil in ni dovolil, da bi ugotovili, če je sum upravičen, je moral z miličniki. Pot pa bo imel še do sodnika za prekrške.

PRECEJ JE POBASAL - V času med 28. in 31. marcem je nekdo vdrl v barako NOVOGRADA na Novoselovem delovišču v Straži. Tam sta zmanjkala 2 vrtni stroja, brusilka, 2 vibratorja in krožna žaga. Storitca iščejo.

VSE JI JE ZGORELO

28. marca zvečer je izbruhnil požar na leseni stanovanjski hiši priletne Alojzije Žnidaršič v Presladolu. Ker so bile dimne cevi nepravilno in slabo izpeljane, dotikale so se lesenega ostrešja in šle skozi slamnato streho, se je tramovje vnelo in zagorelo. Gasilci iz Brestanice hiše niso mogli rešiti. Poslopje je pogorelo, z njim vred pa tudi skromno pohištvo in nekaj obleke. K sreči se je vsaj lastnica rešila.

OČIVIDEČ NAJ SE JAVI

Uprava javne varnosti v Novem mestu prosi voznika katrec temno-rjave barve, ki je 14. marca okrog 19. ure na Kristanovi ulici v Novem mestu doživel prometni dogodek in se pogovarjal s 87-letno Karolino Zbačnik, naj se javi na Jerebovi 1. Potrebujemo nekaj podatkov, ki bi pojasnili zadevo.

DENAR IN HLAČE - V noči na 29. marec je neznanec skozi kopalnico prišel v stanovanjsko hišo Pavla Kumlja na cesti V brezov log v Novem mestu. Vlomilec je v hiši preiskal vse prostore, odnesel pa je 300 dinarjev in moške hlače.

ISKRE IZ DIMNIKA - 28. marca dopoldne je nastal požar v hiši Marije Avsec na Mali Cikavi. Požar je nastal zaradi odprtega dimnika, iz katerega so na podstrešju padale iskre. S takojšnjim gašenjem so preprečili, da se ni ogenj še razširil, ogazano pa je tramovje na ostrešju. Škodo cenijo na 10.000 dinarjev.

ZRAVEN KUR ŠE PSA - Antona Špehku v Vel. Bučini vasi je nekdo v noči na 30. marec iz nezaklenjenega kurnika odnesel 8 kokoši, odpeljal pa je tudi psa.

IZGINILO IZ HIŠE - Jožetu Patetu iz Potočne vasi je nekdo 30. marca zvečer ukradel iz hiše motorno kolo in dve čeladi. Motor ima reg. številko NM 14-432.

Zgodovina kulture in civilizacije nam pove, da so bile igre že od nekdaj pomembna sestavina človekovega življenja, bodisi v obliki razvedrila, bodisi hazarda, s katerim so skušali nekateri brez truda in nenadoma obogateti. Ščasom je bilo vse manj takih, ki so igrali samo zaradi igre same in se zadovoljili s preskušnjo moči in priznanjem, vse več pa takih, ki so stopnjevali nagnjenost pričakovanja, kdo bo zmagal, z manjšimi ali večjimi denarnimi vložki. To pa je pogojevalo igre na srečo, s katerimi so nekateri obogateli, še več pa jih je osiromašilo. In kakšen je odnos naše socialistične družbene skupnosti do iger na srečo?

nega dela. Po naši ustavi pa se zagotovi vsakemu dohodek po njegovem delu, po vloženem trudu, po sposobnostih in rezultatih dela. Toda vključiti take načelne ocenitve iger na srečo imamo tudi z zakonom dovoljene igre na srečo. Zakaj?

Omenjeno je že bilo, da so igre že od nekdaj pomembna sestavina človekovega življenja, kar pomeni, da sta sprejemljivost in nagnjenost k igram na srečo tako globoko v naši zavesti, da ne bi bilo moči realno pričakovati uspeha, če bi z zakonom - dober zakon pa mora zajeti utrip časa - prepovedali igre na srečo. Z zanesljivostjo moremo računati

O igrah na srečo

Iz pravnih predpisov in moralnih pravil moremo zaključiti, da naša družba nima odklonilnega stališča do iger, ki pomenijo ljudem razvedro ali ki razvijajo umske sposobnosti (šah); te celo podpira, pač pa načeloma ocenjuje igre na srečo kot družbeno negativni pojav. Smisel iger na srečo (loterija, kockanje, ruleta, stave) je namreč v tem, da se jih udeležuje veliko število ljudi, ki imajo možnost zadeti dobitke v denarju ali stvarih, pri katerih pa končni izid ni odvisen od znanja ali spretnosti udeležencev, temveč od naključja ali kakšnega negotovnega dogodka, in da večina igralcev mora izgubiti, ker sicer ostane organizator brez dobička. Tako lahko dobijo pojedinci visoke premije, visok dohodek, ki pa ni odvisen od vlože-

ni, da bi se igranje te vrste iger preneslo „v ilegalno“, s tem pa tudi ustvarili pogoji za še druge negativne posledice in pojave, npr. pitje, kriminal, prostitucije. Z oblastno dovoljenim načinom pa se ne samo kontrolirano spreje-manje in usmerja razpoložnost občanov do takih iger, ampak se del vplačanij zneskov koristno uporabi. Zakoniti predpisi o igrah na srečo namreč dovoljujejo prirejanje takih iger samo zato, da se z njimi dobijo finančna sredstva za socialno-humane, kulturno-prosvetne in telesnovzgojne naloge ter za gospodarsko reklamo. Igre na srečo, npr. loterije, tombole, loto, športne napovedi, smejo prirejati samo družbene pravne osebe, ne pa tudi posamezniki. Zakon tudi določa razmerje med skupno vred

nostjo dobitkov in vrednostjo prejetih vplačil.

Republiki zakon o igrah na srečo ima določila za tako imenovane posebne igre na srečo (ruleta, avtomati in dr.), ki se smejo igrati samo v turističnih krajih (Bled, Portorož), v posebni igralnici (kasino), igrati se sme samo za tujo valuto in se jih jugoslovanski državljani ne smejo udeleževati in praviloma tudi nimajo pravice vstopa v prostore igralnice. Kršilci zakonitih predpisov o igrah na srečo, to so lahko pravne ali fizične osebe, se lahko kaznujejo zaradi prekrškove, fizične osebe - občani pa tudi zaradi kaznivega dejanja igranja na srečo. Po kazenskem zakoniku se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom, kdor se obrtoma peča z igro na srečo, torej igra z namenom, da bi si ustvaril dohodek, ali kdor mami druge v tako igro, ali kdor za plačilo daje prostore na razpolago, ali kdor uporabi krive karte ali kaksno drugo splepilo, ali kdor igra tako igro z nekom, ki je do bil denar za igro s kaznivim dejanjem. V kazenskem postopku so bili ugotovljeni primeri, ko so nekateri profesionalni udeleženci, zlasti na mednarodnih vlakih, igrali z zaznamovanimi kartami in s to posebno obliko goljuvje pobrali marsikateremu delavcu v tujini prisluzhen denar ali pa tudi pobrali vso kupnino kmetu, ki jo je dobil za sejmu prodane vole.

Pa še to! Zaman bo iskal pravno zaščito na sodišču, kdor je komu posodil kaj za igranje prepovedanih iger na srečo, ker mu je to ne bo dalo, saj je posodil denar za nezakonit posel. ŠTEFAN SIMONČIČ

Šola prihodnosti

Celodnevna šola ni nikakršno strašilo, to je šola, ki bo učencu resničen drugi dom

„Marsikateri občan se do celodnevne šole napak opredeli že zato, ker ga moti izraz celodnevna. Celodnevna šola je samo delovni naslov, morebiti ne najbolj izbran, v bistvu pa gre za novo podobo osnovne šole, ki jo terjata dosežena raven samoupravnega socialističnega razvoja,“ pravi Jože Škofca, pedagoški svetovalec za šolstvo SRS, organizacijska enota Novo mesto.

„Dosedanji sistem šolanja povsem ne ustreza vzgoji bodočih delavcev, bodočih samoupraviteljev. Razvoj naše družbe je odvisen od

Jože Škofca: „Učenec bo pri svojem delu aktiven, ustvarjal, kritičen do sebe in drugih.“

ljudi, ki se morajo že v šoli naučiti delati, vrednotiti svoje in uspehe drugih, postati kulturni, kajti socializma brez humanega odnosa med ljudmi ne more biti.

Hočemo takó celodnevno šolo, v kateri bo učenec pri svojem delu aktiven, ustvarjal, kritičen do sebe in drugih, torej tako, v kateri bo učenec z veseljem sprejel dolžnosti in okolje. Zelo zgrešeno je mnenje, da bo učenec v celodnevni šoli priklonjen za mladost. Take celodnevne šole prav gotovo ne potrebujemo. Šola bo njegov drugi dom. Iz tega sledi, da se bosta morali

vzgoja v šoli in doma dopolnjevati, vemo namreč, da sleherni večtirnost vzgojnizobraževalnega procesa vedno negativno vpliva zlasti na rast mladega človeka.

Solske dolžnosti bo učenc s pomočjo učiteljev in vzgojiteljev opravil v šoli, zato bo doma glede šolskih obveznosti razbremenjen. Sožitje med starši in otroki bo bolj pristno, bolj sproščeno.

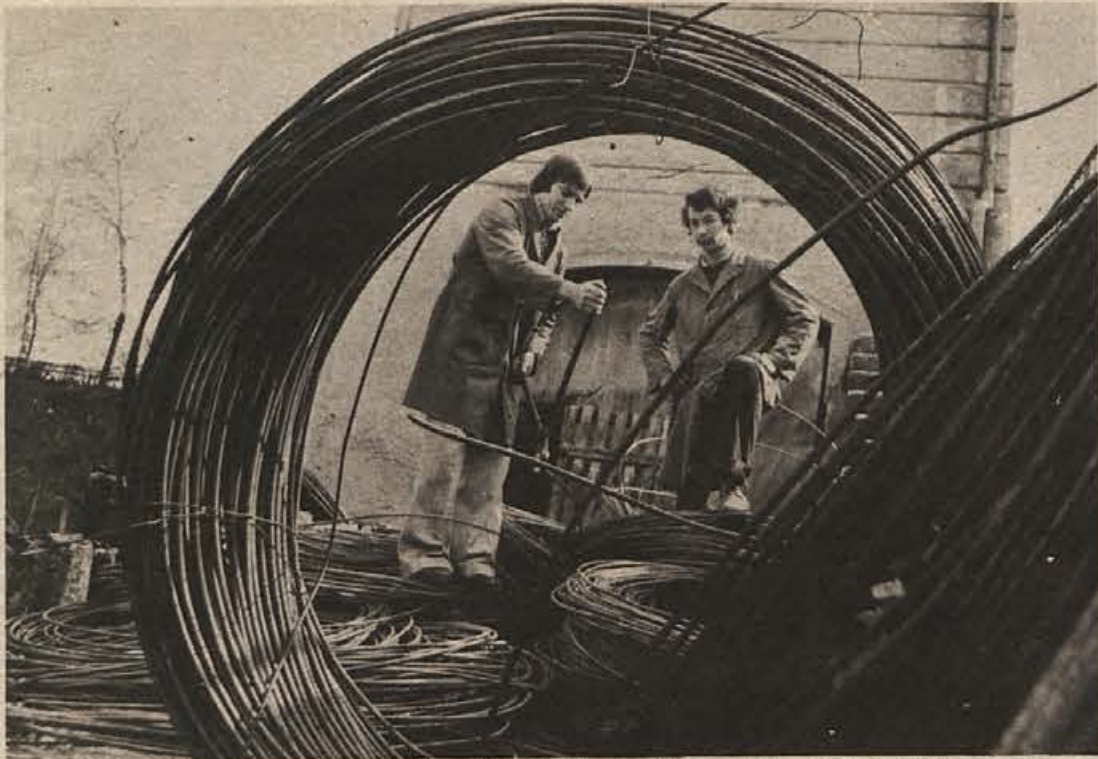
V celodnevni šoli bo učenec sledil pouku, vsi bodo imeli možnost vključevanja v interesne dejavnosti, tistim, ki težje dojemajo učno snov, bodo pomagali z dopolnilnim poukom, za boljše bo organiziran dodatni pouk, učenci bodo deležni pouka, učenci bodo deležni pouka, učenci bodo deležni pouka, učenci bodo deležni pouka.

Na celodnevno osnovno šolo se moramo začeti pripravljati že danes. Prav vsi — od učiteljskih kolektivov do kadrovskih šol in ne nazadnje krajevnih skupnosti in temeljnih organizacij združenega dela, katerih cilj naj bo tudi čimveč investicij za vzgojo in izobraževanje bodočih delavcev in samoupraviteljev.

Najbolj odgovorno delo pri uvajanju celodnevne šole bodo imeli učitelji. Če smo doslej to eno najpomembnejših družbenih funkcij podcenjevali, je treba ob uvajanju celodnevne šole, ki bo dobila v tekočem desetletju končno podobo, pribiti naslednje.

Samo vsestransko družbeno vrednotenje pomena in odnosa učiteljevega dela bo rodilo sadove, ki jih pričakujemo od celodnevne šole. Prepričan sem, da se bodo te pozitivne spremembe tudi zgodile, zato bo tudi usmerjanje mladih v pedagoški poklic prav gotovo že letos bolj uspešno kot doslej.“

M. BAUER

Vsakanjki prizor v novomeški Novotehni — nakup gradbenega železa. (Foto: S. Mikulan)

Razvoj ni samo industrija

Če je merilo rasti obseg skupne realizacije, sta lani v novomeški občini presegla slovensko in jugoslovansko povprečje le industrija in gozdarstvo

Pri vzporejanju dosežkov novomeškega gospodarstva s povprečji Slovenije in Jugoslavije ugotavljamo hitrejšo rast v našo korist, vendar je bil ta razcvet novomeške občine, kot ga nekateri imenujejo, predvsem sad naglega širjenja industrijske proizvodnje, medtem ko so številne druge dejavnosti zaostajale.

To velja predvsem za trgovino, storitvene in komunalne dejavnosti, stanovanjsko graditev in nekatere družbene dejavnosti. To ugotovitev potrjujejo tudi podatki za lani, ko je bila industrija v ustvarjenem dohodku udeležena s 64,7 odstotka, sledi ji gradbeništvo z 11,6, temu pa kmetijstvo in gozdarstvo s 7,6 odstotka. Terciarne dejavnosti so bile lani v skupni strukturi ustvarjenega dohodka udeležene s 14,5 odstotka — od tega v organizacijah s področja prometa 6,9, trgovina 4, gostinstvo 1,7, obrt 1,9, stanovanjsko komunalne dejavnosti pa 1,6 odstotka.

To praktično pomeni, da sta lani presegla slovenski in jugoslovanski razvoj, če je merilo obseg skupne realizacije, le industrija in gozdarstvo, čeprav je treba pri slednjem

OSEBNI DOHODKI RASLI S HITROSTJO ENEGA Odstotka

Rast izplačanih osebnih dohodkov je bila lani v novomeški občini v globalu usklajena z rasto družbenega proizvoda. Realni osebni dohodki so se lani nekoliko zvišali, vendar pa je zaradi stagnacije v letu 1972 in zmanjšanj v letu 1973 povprečna letna stopnja rasti manj kot 1 odstotek, kar je tudi manj od stopnje rasti produktivnosti dela.

Precejšen vloga posameznikov — organizatorja akcije — nesamokritični odnos izvajalec akcije do vmesnega člena, to je postaje milice. — precejšen strokovno usposobljenosti.

Komisija je tudi mnenja — njeno poročilo je bilo sprejeto — da bo kljub neuspehu novinarske akcije v Novolesu vse to vendarle zaostri vprašanje samozaščite v tej in drugih delovnih organizacijah.

M. BAUER

IZVOZILI ZA SKORAJ 60 MILIJONOV DOLARJEV

Organizacija združenega dela in temeljne organizacije združenega dela novomeške občine so načrtovali, da bodo v letu 1974 povečale izvoz za skoraj 35 odstotkov. Ta predvidevanja se niso v celoti uresničila, saj je bil izvoz industrijskih proizvodov lani 50,9 milijona ameriških dolarjev kar je le dobrih šest odstotkov več kot leto poprej. Manj kot v letu 1973 sta izvozila Industrija motornih vozil in Novoteks, kljub temu pa je IMV s skoraj 20 milijoni dolarjev še vedno največji izvoznik v novomeški občini; sledijo mu Krka s 13, Novoles s 7,6 šentjernejska Iskra s 4,6, Novoteks s 3,4 milijona ameriških dolarjev itd.

poudariti, da je nadpovprečna rast predvsem plod višjih prodajnih cen hlapovine in drugega lesa, medtem ko se je obseg prodaje lesa količinsko povečal za 10 odstotkov.

Neugodna udeležba terciarnih dejavnosti v strukturi novomeškega gospodarstva se posebno odraža v trgovini in storitvenih dejavnostih.

Posledice slabo razvite trgovine na drobno so nezadovoljiva preskrba prebivalstva in nezadovoljiva preskrba malega gospodarstva z reprodukcijskim materialom. Logična posledica takega stanja je seveda tudi odtekanje dela družbenega proizvoda novomeške občine, torej denarja, v druga, trgovsko bolj razvita okolja.

Po domače in nekoliko pretirano povedano mora obrtnik po vijake v Zagreb, mlada mati po dudko Ljubljano, dijak po risalni pribor v Ljubljano ali Maribor, inženir v službo v Beograd, ker v Novem mestu ni dobil stanovanja.

Zadnji čas je že za spoznanje, da razvoj ni samo industrija. M. B.

Suhokrajinski drobiž

PREVOLSKI ŠOLARJI SO SE POSTAVILI s svojo revijo „VRŠIČEK“, ki je pred dnevi izšla v prvi in drugi številki. V prvi številki so prvo stran namenili delu in programu hinske krajevne skupnosti, v nadaljnjem pa so objavili sestavke o dogodkih na šoli, o ekskurzijah, o športnih dnevih in o drugih dogodkih in doživetjih. Druga številka pa je posvečena dogodkom iz NOB v Suhi krajini, za te sestavke so intervjuvali več borec in aktivistov NOV iz Suhe krajine. Mladi člankarji in njihovi mentorji zaslužijo vse priznanje za začetno delo, ki kaže veliko obetajočega za ta odročni kraj Suhe krajine.

SKLEPI KONFERENCE ŽUZEMBERŠKIH MLADINCEV, ki je bila v soboto 22. marca, niso samo na papirju, mladi jih že pridno izvajajo. Novoizvoljeni odbor je pokazal, da v svoji zagnanosti za delo ne bo zaostajal za prejšnjim odborom, ki je bil po svoji aktivnosti in delovnih uspehih med prvimi v občini. Na prvi seji novega odbora, ki je bila 29. marca v povsem delovnem vzdušju, so že obravnavali izvajanje programa, ki je bil začrtan na konferenci. Nekaterih nalog iz tega programa so se lotili že po nekaj dneh.

ORGANIZACIJA ZSMS V HINJAH ima zelo obetajoč delovni program, ki si ga je mladina zastavila ob tesnem sodelovanju s krajevno skupnostjo in družbenopolitičnimi organizacijami. Veliko skrb posvečajo organiziranju prostovoljnih delovnih akcij, zavzemajo pa se tudi za kulturno-prosvetno dejavnost, v okviru katere pripravljajo ob sodelovanju prevolske šole kmečko burko v treh dejanjih „MAKSL“, s katero se nameravajo predstaviti na odru že v maju. Hinska organizacija ZSMS šteje 81 članov, v njej je vključena velika večina kmečke mladine. M. S.

DANES SPREJEM ŠTAFETE V ŽUZEMBERKU IN DVORU

Danes bodo v Žužemberku in na Dvoru sprejeli zvezno štafeto mladosti in lokalne štafete mladosti s prisrčnimi pozdravi in najboljšimi željami maršalu Titu. Zvezna štafeta bo prispela iz grosupeljske občine in se bo ustavila na žužemberškem trgu pred domom TVD Partizan ob 15. uri 25 minut, na Dvoru pa jo bodo sprejeli pred spomenikom padlim borcem NOV ob 15. uri 40 minut. Še pred zvezno štafeto bosta v Žužemberk prispeli lokalni štafeti iz Šmihela in do spomenika padlim borcem NOV iz Cviblja, na Dvor pa bo prispela lokalna štafeta iz Ajdovca. M. S.

V PRORAČUNSKI VREČI JE VEČ KOT 49 MILIJONOV

Delegati vseh zborov skupščine Novo mesto so v ponedeljek med drugim sprejeli tudi občinski proračun za letošnje leto. Za delo občinskih organov je namenjenih 24.210.400 din, za splošni ljudski odpor 1.400.000, delo družbenopolitičnih organizacij in društev 2.622.700, negospodarske investicije 5.002.000, socialno skrbstvo 2.198.000, zdravstveno varstvo 1.036.900, komunalno dejavnost 7.048.000, delo krajevnih skupnosti 1.200.000, odstopljene dohodka (prispevek za solidarnost) 1.443.000, intervencije v gospodarstvu 1.000.000, tekočo proračunsko rezervno 494.500, obveznosti iz minulih let 1.300.000, za rezervni sklad pa 494.500 dinarjev. Letošnji proračun novomeške občine je „težak“ 49.450.000 dinarjev.

Novomeška kronika

ZAHVALA LABODU — Upokojenci tovarne perila Labod se zahvaljujejo delovnemu kolektivu, da jih je ob prazniku kolektiva na dan žene povabil na ogled tovarne, jim pripravil kulturni program, jih pogostil in denarno obdaroval za minulo delo. Še posebej se zahvaljujejo za denarno pomoč, ki jo bodo porabili za obisk in obdaritev bolnih upokojencev ter skupinski izlet.

NOVE STOPNICE — Mnogim, ki so hodili po mostu, so padle v oči več kot dotrajane lesene stopnice, ki so vodile ob stavbi podjetja „Krojač“ na vrtove ob Krki. Nesreče, ki je običajno ni treba klicati, na teh stopnicah sicer ni bilo, toda kljub temu so jih nadomestili z betonskimi.

TRŽNICA — Zapolneli sneg v prvih spomladanskih dneh in dež, ki ga je pobral, sta precej vplivala tudi na založenost in obisk novomeške tržnice v ponedeljek. Dokaj malo je bilo prodajalcev kramarskih izdelkov in tudi med živili ni bilo dosti izbire. Kilogram solate je stal 8 do 9 dinarjev, sveže zelje 5 dinarjev, cvetača 15 dinarjev, za kilogram kisle repe pa je bilo treba odšteti 6 dinarjev. Smetana je bila po 25 dinarjev, skuta po 14 dinarjev, jajčka po 1,20 do 1,30 din.

MINI ANKETA:

Naš šolski sistem velja za enega najbolj odprtih na svetu, toda ne gledajmo na to ga vsakdanja praksa presega, zahteva dopolnitve ali izboljšave. To velja tudi za osnovno šolo, kajti prav od slednje je v mnogočem odvisno uspešno šolanje na srednjih in nadaljnjih šolah. Zdjaj se pripravljava prehod na t. i. celodnevno šolo na osnovnih šolah, ki v zadnjih letih niso izpolnile vseh pričakovanj. O podrobnostih celodnevne šole, njenih prednostih in pomanjkljivosti ter smotrih na tem mestu ne moremo govoriti, zato smo tokrat povprašali nekatere občane za njihovo mnenje o celodnevni šoli:

Celodnevna šola smo za in proti!

Marija KOPRIVNIK, šivalka: „Nisem za celodnevno šolo. Otroci imajo že zdaj veliko šolskih obveznosti, že zdaj so malo s starši. Celodnevna šola bi sicer pozitivno vplivala na učni uspeh, toda ne smemo pozabiti, da je otroke treba tudi vzgajati. Vzgoja je najprej stvar staršev, zato morajo le-ti biti čim več z otroki.“

Delavec iz okolice Novega mesta: „Nova šola bo dobra samo za nekatere: za tiste družine, kjer so starši v službi in se nimajo dovolj časa posvečati šolskim stvarem svojih otrok. To bo zdaj storila šola. Pomanjkljivosti celodnevne šole se bodo pokazale predvsem pri vzgoji, kajti otroci bodo preveč odmaknjeni od staršev.“

Majda GOLOB, slaščičarka iz Šentjerneja: „Celodnevna šola se mi zdi zelo v redu, predvsem za družine, kjer so starši šoloobveznih otrok zaposleni. Čas, ki so ga otroci do zdaj porabili do prihoda staršev med vrstniki, bodo po novem lahko posvetili šoli, naredili naloge, se učili itd. Zato se starši ne bodo posvečali več toliko šolskim stvarem, ampak bolj otrokom samim, vzgoji.“

Tone POVŠE, upokojenec: „Za družine, kjer so starši zaposleni, bo celodnevna šola osemdesetodstotna pridobitev, za druge pa bo slabše. Kljub temu bo to dobra osvežitvena šola, otroci se bodo bolj posvečali šolskim obveznostim, tudi med vrstniki bodo, čeprav pod nadzorstvom učiteljev.“

Pavel ZORE, upokojenec: „Sem proti celodnevni šoli, saj bodo otroci še manj s starši. Tudi sicer bo prenaporno za otroke, ki ob šoli potrebujejo precej prostega časa za razvedrilo. Sploh bo celodnevna šola za mnoge tudi precejšen materialni izdatek, ki ga ne bodo zmogli.“ D. R.

SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV V TOPLICAH

Krajevni odbori Rdečega križa Dolenjske Toplice, Podturn in Uršna sela prirejajo v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami srečanje starejših občanan omenjenih krajev. Srečanje bo 6. aprila ob 15. uri v vrtni dvorani zdravilišča Dolenjske Toplice. Za prevoz v Dolenjske Toplice je poskrbljeno.

ROJSTVA — Rodila je Majda Židanič iz Paderšičeve 22 — Damjano.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE — Vsak teden obišče novomeško transfuzijsko postajo nad 50 krvodajalcev, manj skoraj ne. Tako je bilo tudi prejšnji teden, ko je kri darovalo 90 občanan, med njimi 21 učenec Solskega centra za kovinsko stroko, 17 delavcev iz Novoteksa, 12 delavcev iz IMV in 8 delavcev iz Krke.

Ena gospa je rekla, da se „Tobak“ zvesto drži reka „blago h kupcu“ in je postavila kiosk v bližini osnovne šole v Bršlnu.

Dober namen je spodletel

Posebna komisija občinskega komiteja Zveze komunistov Novo mesto ocenila »samozaščitno akcijo novinarjev Dolenjskega lista v Novolesu«

Na četrtkovi seji občinskega komiteja ZK, izvršnega odbora občinske konference SZDL in predsedstva občinskega sindikalnega sveta Novo mesto so med drugim obravnavali tudi poročilo tričlanske komisije, ki ji je dal komite ZK nalogo, naj razišče „samozaščitno akcijo novinarjev Dolenjskega lista v janoindustrijskem kombinatu Novoles v Straži.“ Akcija je bila 30. januarja letos.

Poleg novinarjev Dolenjskega lista so v akciji sodelovali še zunanji sodelavec Dolenjskega li-

KOLIKO LAHKO PORABIMO PO SLOVENSHEM MERILU

Dovoljena poraba sredstev proračuna občine Novo mesto za letošnja po družbenem dogovoru o plačevanju v SR Sloveniji, ki je znaša 48.934.000 din, medtem ko so načrtovani dohodki 49.450.000 din. Razlika dohodkov med dovoljeno porabo in realiziranimi dohodki se odraža za solidarnostno financiranje lanih občani, ki ne pokrivajo dovoljene porabe z lastnimi dohodki. Na letošnji porabi bi morala občina Novo mesto plačati za slovensko občinsko solidarnost 516.000 din; poleg tega pa je 927.000 din kot dolg za minulo leto.

sta, ki je dal pobudo za akcijo, in postaja milice Novo mesto. Komisija meni, da je zaradi neupoštevanja pristojnosti in ignoriranja za samozaščitno dejavnost poklicanih in strokovno usposobljenih činiteljev pri tehnični izvedbi akcije nehoti prišlo do moralne in materialne škode.

Zaradi tega so moralnopolitično odgovorni udeleženci oziroma izvajalci akcije in njeni aranžerji. Na seji je bilo rečeno, naj osnovne organizacije ZK, iz katerih so udeleženci akcije, ocenijo moralnopolitično odgovornost izvajalcev in to iz naslednjih izhodišč:

— upravičenost organiziranja take akcije

NOVOMEŠKA TRIBUNA

RADIO BREŽICE SE STARA

Oprema lokalne radijske postaje v Brežicah je stara šestnajst let. Popravitelj jo zna samo še Ljubo Steger. Brez njega bi radio hitro shiral.

Radio Brežice in Radio Sevnica imata komaj 50 watov moči, zato je sluhlost slaba. Moč Zaboka in Samobora je 1 kilowat. Tak oddajnik je pripravljena odprodati Brežičan RTV Ljubljana. To je stari oddajnik iz Ptuj in z njim bi se rešili zadrege za prehodno obdobje.

Lokalna radijska postaja bo prej ali slej morala pokriti celo Posavje. „Seveda bi se naprej lahko ohranili dva studia in vpeljali več programov, po želji za vsako občino posebej.“ je omenil član republiške konference SZDL Lenart Šetinc v razpravi na zadnji seji medobčinskega sveta SZDL v Brežicah.

J. T.

ODŠKODNINA

Sodišče obvešča občinsko skupščino, da redkokdaj pride do sporazuma pri odmeri odškodnine za razlaščen in za nacionalizirano zemljišča. Razlaščenca zahtevajo dosledno odškodnino po prosti prodaji, v Brežicah po 40 din za kvadratni meter, drugod nekaj manj.

Zato naj bi v upravnem postopku bolj pazili na to, da se za odškodnino ponudi znesek, ki ustreza značaju razlaščenih parcel.

Izšolati več učiteljev

Za celodnevno šolo manjka zlasti prostorov in strokovno usposobljenih učnih moči

Iskanju rešitev za celodnevno šolo so prosvetni delavci v brežiški občini posvetili precej časa, v priprave pa se je do sedaj premalo vključilo širše okolje, sveti krajevnih skupnosti, družbenopolitične organizacije, društva prijateljev mladine, komisije za socialno varstvo itd. Tako so ugotovili na skupni seji sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja, ter aktiva komunistov prosvetnih delavcev.

Predlagali so, naj pri krajevnih organizacijah SZDL ustanovijo odbore, v občini pa vse zainteresirane organizacije povežejo v koordinacijsko telo.

Pri osnovni šoli v Brežicah pripravljajo okvirni program prehoda na celodnevno šolanje komisija, ki hkrati proučuje možnosti za postopno uvajanje novih oblik. Menijo, da bo delni prehod možen, kakor hitro bo urejena šolska okolica z igrišči. Načrte za preureditve v stavbi (šolska kuhinja) in za ureditev okolice so že naročili.

Najboljše možnosti za celodnevno šolanje imajo podružnične šole Mrzlava vas, Kapele, Bušeča vas. Tudi v Cerkljah in na Bizeljškem menijo, da bi lahko postopoma vpeljali celodnevno šolo, če bi premagali kadrovske zadrege.

V brežiški občini že zdaj primanjkuje učiteljev. Trenutno bi potrebovali 44 strokovno uspo-

sobljenih učnih moči. S prehodom na celodnevno šolanje pa bodo potrebe še večje. Šole bodo z njimi sproti seznanjale občinske organe, saj bo treba poskrbeti tudi za dodatna stanovanja, za štipendiranje in pravčasno usmerjanje mladine za študij v pedagoških šolah. J. T.

MLADI V ENOTAH

Pri občinski konferenci Zveze mladine v Brežicah teče akcija za vključevanje mladih v enote teritorialne obrambe. Komisija za splošni ljudski odpor predvideva, da bi imele enote približno četrtino mladih. V občini bi torej morali vključiti kakih sto fantov in deklet od 18. leta naprej. Za prostovoljce, ki želijo sodelovati v teritorialnih enotah, bo po prvem aprilu svečan sprejem. V poštev pridejo mladinci iz delovnih kolektivov, šol in krajevnih skupnosti. Mladinska organizacija je vesela te pobude, saj sama nima sredstev za tovrstno usposabljanje članstva.

Šla bo kamorkoli

Dovolj ima vožnje

Peto leto vstaja ob štirih zjutraj pa je še komaj pravočasno na svojem delovnem mestu v brežiški bolnišnici. Tako se začenja dan višje medicinske sestre Helene Čizmekove z Dovškega. Skoroj dvajset minut ima do avtobusa na Senovem, s katerim se odpelje na železniško postajo v Brestanico. Tam čaka pol ure na vlak, v Brežicah pa dvajset minut na lokalni avtobus. Zveze so za razdaljo dvajset kilometrov res nerodne.

Pred leti je Helena upala, da si bo postavila dom v Brežicah. Prosila je za začasno vselitev v prazno stanovanje in za kredit, ker sta z možem nameravala graditi. Interni oddelek je podprl njeno prošnjo. Komisija je prišla pogledat, v kakšnih razmerah stanuje. Takrat je živeła z družino v napol podrti leseni hiši brez kopalnice in drugih pritliklin. Na rešitev prošnje to ni vplivalo, ker prosička ni izpolnjevala vseh pogojev za stanovanjsko posojilo. Mož se je takrat nameraval zaposliti pri Petrolu v Brežicah. Tudi stanovanjski kredit so mu obljubili. Iz vsega tega ni bilo nič, ker nista dobila stanovanja, v katero sta se želela začasno vseliti. Potem sta si postavila hišo na Dovškem. Mož je dobil posojilo za gradnjo pri Preškrtbi, kjer je še zdaj zaposlen. Tudi varčevala sta in si tako zagotovila bančno posojilo.

Helena Čizmekova rada dela v bolnišnici, toda prej ali slej jo bo zapustila, ker se je naveličala posedanja po čakalnicah na železniških postajah. Za pot v službo zgubi preveč časa. Dva majhna otroka ima, ki ju mož vsak dan odpelje v vrtec na Senovem. Že zaradi družine si želi zaposlitev bliže doma. „Šla bom kamorkoli, samo da se rešim te vožnje na obroke,“ je dejala v upanju, da se ji bo taka priložnost kmalu ponudila.

JOŽICA TEPPEY

Nov pogled na levi breg Krškega. Po cesti na stebrih bo do poletja stekel promet s savskega mostu na železniško progo. Potem zapornice ne bodo nikogar več motile. (Foto: Jožica Teppey)

Prepočasi in premalo dosledno

Člani ZK se morajo idejno izpopolnjevati, da bodo kos vsem nalogam

Osnovne organizacije Zveze komunistov imajo v spremenjenih družbenopolitičnih razmerah še pomembnejšo vlogo in več odgovornih nalog. Ocena, da se nekatere naloge, ki so jih pred partijo in članstvo postavili zadnji kongresa ZKS in ZKJ ter nove ustave, prepočasi uresničujemo, vsekakor drži. Osnovni problemi današnjega časa naj se rešujejo predvsem v „bazi“, to je v OOOZK po delovnih kolektivih in v krajevnih skupnostih.

Aktualni akcijski programi, ki jih morajo sproti dopolnjevat, ter nenehna bitka za idejno enotnost v ZK morajo biti vodilo pri zastopanju interesov delavskega razreda, za dosledno uveljavljanje samoupravnega socialističnega sistema in še posebej delegatskega sistema.

Nenehno idejno in teoretično izpopolnjevanje članov OOOZK, temeljito poznavanje osnovne politike ZKJ, ugotavljanje odklonov v lastnih vrstah in soustvarjalna kadrovska poli-

tika so osnovne stvari, ki naj pripomorejo k uresničevanju teh ciljev in nadaljnji krepitvi ugleda ZK. Vse to je v svoji razpravi na dvodnevem seminarju

CELULOZA PRED DRUGIMI

V krški tovarni papirja ima obveščanje delavcev najdaljšo tradicijo, zato je tudi najbolj razvito in najbolj učinkovito. Obveščevalce izide povprečno po 65-krat v letu, dopolnjujejo ga pa še druge pismene in ustne oblike. Med ustnimi oblikami je najbolj učinkovito obveščanje po delovnih skupinah, zato skrb za obveščeneost ni samo dolžnost družbenopolitičnih organizacij, ampak tudi vodij delovnih skupin.

ČLANI IZ TREH OBČIN

Za organizacijo proslave v spomin na 30-letnico vrnitve izgnancev v Brestanico bo poskrbel enajstčlanski medobčinski odbor. Predsedoval mu bo Lojze Stih, predsednik občinske konference SZDL v Krškem. Člani odbora so še Silvo Gorenc, direktor elektrarne v Brestanici, Adolf Moškon, predstavnik občinske kulturne skupnosti v Krškem, in Zivko Šebek, predsednik občinske konference SZMS v Krškem. Iz Brežic sta v odboru sekretar občinske konference SZDL Vinko Jurkas, predstavnik IO kulturne skupnosti Vlado Podgoršek in prosvetni delavec Branko Lipar. Sevniško občino zastopajo Fran Pipan, Tone Koren in Stane Kralj.

»Vozači smo prikrajšani«

Jože Kerin iz Krškega je dijak 2. letnika gimnazije. V solo se vozi v Brežice, vendar tudi kot vozač najde čas za delo v mladinski organizaciji. Njen predsednik je. Na vprašanje, če je težko predsedovati dijakom, odgovarja:

Biti predsednik ni lahko. Želje članov in njih hotenja so zelo različna, zato je težko organizirati dejavnost, ki bi zadovoljila vse po vrsti. Vsi smo mladi, neizkušeni in naše akcije se prevečkrat končajo pri načrtih. Delo lepo steče le, kadar vsi z veseljem poprimemo.

— S čim se ukvarjate v tem šolskem letu in kje imate največ uspehov?

— Organizirali smo serijo predavanj za vodstva mladinske organizacije. Vključevali smo se tudi v akcije Zveze socialistične mladine. V obdobju pred IX. kongresom smo razpravljali o dokumentih za ta kongres, sodelovali smo pri volitvah v interesne skupnosti, v pripravah na referendum za ceste in še nekatere akcije.

V šoli smo si prizadevali za razvijanje samoupravnih odnosov in za živahnije izvenšolsko udeleževanje dijakov. Nekateri sekteje so po zaslugi prizadevnih mentorjev uspešno začele, predvsem šolsko športno društvo, literarni krožek (izdal je že dve glasili), recitacijski krožek (organiziral je več recitalov), biološki krožek in še nekateri.

— Kaj vas najbolj ovira pri delu?

— To, da se veliko dijakov vozi in zato ne morejo popoldne ostajati v šoli. Prikrajšani smo tudi vozači sami, saj bi se marsikje udeležovali, če bi imeli več časa.

J. T.

za vodstva osnovnih organizacij aktivov in svetov ZK Krške občine nanizal namestnik sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS, tovariš Vlado Janžič.

Udeleženci so razpravljali. Kstanjevici tudi o novi organizaciji SZDL, o družbenopolitičnih gospodarskih razmerah v krajevni občini in v Posavju, o uresnitvi vanju ustavnih določil v krajevnih skupnostih in podobnih. Seminar je vsestransko uspešno. Bodo člani vodstvenih organizacij poslej še bolj usposobljeni številne odgovorne naloge, jih bo morala Zveza komunistov uresničevati v čim večji povezavi z vsemi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

ČIGAV JE PRETVORNIK?

Televizijski pretvorilnik v Sremiču po mnenju K. Katanov ni kar tako. Kadri pokvari, se morajo oblikovati na generalnem seminarju RTV Ljubljana, tem sodijo, da je on tisti, ki ima pri ljubljanski televiziji na skrbi popravilo okvarjenih njihovem pretvorniku. K. Katan kdaj ne utegne takoj poskrbeti za Krško, ostane daljšim se zagrebnem gram. Tako ni nujno, da vzdrževalec sremiškega tvornika prebival kje v bližini.

KRŠKE NOVICE

CIM PREJI — Poslopje krškega DPD Svoboda pravzaprav že dalj časa ne ustreza dejavnostim, ki naj bi se v njem vršile. Člani društva bi zato radi na novo prekrili streho, namestili žlebove, v notranjosti pa uredili centralno ogrevanje, novo razsvetljavo in nekatere druge stvari. Po predračunu naj bi vse to veljalo okoli 50 milijonov starih dinarjev. Ta nalozba je vsekakor potrebna, četudi načrtuje gradnjo novega kulturnega doma!

SE NEKAJ DNI — Prodajna razstava pohištva, ki sta jo v krškem domu „Partizana“ pripravila brežiško trgovsko podjetje „Posavje“ in tovarna „Vrbas“ iz Banje Luke, bo odprta še do 12. aprila. Kupci imajo 5-odstotni popust, poslužijo pa se lahko tudi posojila.

VABILO NA SPREJEM — Jutri popoldne se bo v krški občini za krajši čas mudila letošnja zvezna „Štufeta mladosti“ s pozdravi maršala Tita za rojstni dan. Pred krško osnovno šolo Jurja Dalmatina bo sprejem ob 13.50, pred brestanškim spomenikom izgnancem ob 14.25 ter pred spomenikom padlim na Senovem ob 14.45. Občinska konferenca SZMS vabi mladino in vse občane, da s čim večjo udeležbo počastijo ta pomembni dogodek.

DATUM DOLOČEN! — Priloga štvo občinske zveze Zdravstveni svetov NOV je na zadnji seji občinskega sveta 23. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila.

KMALU ZACETEK — Za letošnje mladosti bo občinska komisija ZSMS ponovno pripravila regionalne občinske športne dni, ki bodo čele se bodo že v sredi letu. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila.

PREDAVANJE NA SENOVEM

Hortikulturno društvo Krške občine bo priredilo v petek, 4. aprila, ob 18.30 v kinodvorani na Senovem predavanje inf. Zveze občinske konference 10. aprila. Zveze občinske konference 10. aprila.

BREŽIŠKE VESTI**KRŠKI TEDNIK**

Kritika, na kateri lahko gradijo

SZDL in sindikati v Sevnici prvi med Posavčani obravnavali vsebinsko izvajanje ustave - Vnaprej poslano gradivo so obravnavali marsikje

Komisija za izvajanje določil ustave v občini je pred skupno sejo občinske konference SZDL in občinskega sindikalnega sveta razpodelila članom obsežno oceno o uresničevanju ustave v združenem delu, oceno delegatskih razmerij za občinsko in republiško skupščino, samoupravne interesne skupnosti, izvršni odbor občinske konference SZDL je pripravil gradivo o krajevnih skupnostih, ravno tako so posredovali tudi gradivo o namenu planiranja in dogovarjanja.

Razprava po uvodni besedi predsednika skupne komisije za izvajanje ustave v občini Viktorja Auerja je začela največ izvajanje ustave v združenem delu. Pismena ocena je prava pregled, do kod so v občini prihli na ustavo v združenem delu za občinski kolektiv. Kot je bilo videti

PRIMOŽ: MISLIJO NA SAMOPRISPEVEK

Krajevna skupnost Primož ima v načrtu več akcij, s katerimi bi se skušali izvleči iz zaostalosti. Ključ do tega so ceste. Cesti Loke-Impolje-Primož-Lazekonjsko-Sevnica in Primož-Hužajnica-Osrednjo Prevolje-Zavrtec bi bilo treba izboljšati za avtobusni promet. Če bi bila izboljšana ta cesta, bi lahko tudi Studenčani računali na to, da bi Primožani presumerili na studentsko šolo svoje otroke, če bi jim tam sicer grozili kombinirani pouk. V teh krajih zato razmišljajo o razpisu samoprispjevka, da bi lahko zanesljiveje uresničili svoje potrebe.

K. Z.

tudi iz razprave, so v TOZD Motiv in skupnih službah Jutranjke vzeli oceno bolj „odbranaško“, češ, pustite nas, drugi imajo še slabše ali - študija zavoda za produktivnost dela bo prinesla rešitev.

Kot je dejal v razpravi sekretar za samoupravljanje pri republiškem svetu Zveze sindikatov inž. Ivan Kukovec, tudi ta študija ne more prinesiti drugega kot ustavne rešitve. Kot je bilo slišati v drugih razpravah, ni razlogov, da ne bi v Jutranjki spreminili neustavnega ugotavljanja dohodka na ravni celotne organizacije združenega dela.

Posebno za TOZD s sedežem skupnih služb zunaj občine bi bili pomembni samoupravni sporazumi za urejanje odnosov TOZD s skupnimi službami, kar še nima niti ena TOZD v občini. V gradivih je ocenjeno, da morajo v Kopitarju in Stilesu ponovno ugotoviti, ali le ne obstajajo pogoji za ustanovitev TOZD. To je treba tudi za Gramat, ki je le samoupravna enota TOZD proizvodnja gradbenega materiala Zagorje GIP Beton-Zasavje. Čeprav so že pred tremi meseci opozorili Konus na nesprejemljivost pojavov, da delavci Jugotantina sploh ne sprejemajo svojega zaključnega računa, se ni nič spremenilo. Postavljeno je bilo tudi vprašanje, ali je primerno organiziranje kooperantov-lastnikov gozdov na vsem območju brežiškega gozdnega gospodarstva v eni TOZD.

Kot je dejal Ivan Kukovec, je pravilen odgovor delavcev za organizi-

ranje TOZD marsikdaj odvisen od tega, kako so jih vprašali. Če so jih spraševali tako, kot je godilo nekaterim posameznikom, so lahko dobili tudi temu primeren odgovor. Ustanovitev TOZD je predstavljal marsikje pogreb „pešč“ obračunov, medtem ko sodobna tehnika natančnejših obračunov stvari ne podražuje. Zavzeta razprava je vsaka-akor omogočila dosti dobrih sklepov, ki bodo lahko marsikje orožje za prelom s starim.

A. ŽELEZNIK

BORCI ZADOVOLJNI

V začetku marca so na občnem zboru ocenjevali svoje delo člani krajevnih organizacij ZB na Studencu. V minulem letu so se udeležili zborovanja borcev in aktivistov Kozjanskega odreda v Kozjem, tridesetletnice ustanovitve tega odreda v Čurrovu pri Sromljah, srečanja aktivistov na Planini, razvitij prapora organizacij v Zabukovju in Boštanjju. Dva bivša pripadnika Vojske državne varnosti sta se udeležila tridesetletnice ustanovitve slovenske divizije VDV v Črnomlju. Pohvalno so ocenili skrb družbe za zdravstveno stanje članov. Posebno so veselili novoustanovljene ambulante za borce v sevnickem zdravstvenem domu.

K. Z.

Nojevstvo

Zakaj so sklici zborov stanovalec ne-uspešni?

Nova stanovanjska zakonodaja omogoča, da lahko stanovalci v družbenih stanovanjih sami vodijo tekoče vzdrževanje in obratovalne stroške preko hišnih svetov ali pa vse skupaj poverijo organizaciji za vzdrževanje stanovanjskih hiš. Predvsem gre za vprašanje, kaj bo cenejše, to pa ob vse večjem znesku, ki ga pomenita tekoče vzdrževanje in obratovalni stroški, ni pomembno. Človek bi pričakoval, da se bodo stanovalci v velikem številu udeleževali letošnjih zborov stanovalec, vendar razen redkih izjem, žal, ni bilo tako.

Do 25. marca je bilo sklicanih 25 zborov, pri prvem sklicu je bilo sklepšnih le 11. Sledili so ponovni sklici, vendar je bilo sklepšnih spet le 5 zborov. Po novem zakonu bi sedaj ob koncu meseca morala samoupravna stanovanjska skupnost ali občinska skupščina določiti osebo, ki naj bi opravljala posle teh hišnih svetov. Po sklepu izvršnega odbora stanovanjske skupnosti se te „prisilne uprave“ ne bodo poslužili, skliči za izvedbo zborov je prevzel sam predsednik upravnega odbora (gre za stanovalec Nascelja heroja Maroka št. 2, 3, 4, 5 in 10). V teh blokih je veliko število stanovalec, večinoma mladih.

Kakršnakoli neobveščnost je izključena. Rajonski tehnik pri stanovanjskem podjetju Pavel Horjak nam je povedal, da so razpustili nad 800 izvodov gradiva. Vsak stanovalec v Sevnici ga je dobil v poštni nabiralnik, drugod so dobili sveženj predsednikove hišnih svetov, vendar so bila ime- na na gradivih že izpisana. Razen v Krmelju ni bilo predstavnikov krajevnih skupnosti. Si hočejo stanovaleci zatistniti oči pred čim drugim? Kot nam je dejal Pavel Horjak, so lani obratovalne stroške prenilsko zaračunavali. Zbrali so le okrog 52 tisočakov; samo dimnikar je pobral 50.000 dinarjev. Razna popravila in čiščenje so prinesla še za 50.000 dinarjev izgube; to bodo letos poračunali. Predpisi ne bodo več dovoljevali dela kotlarnice podmače. O vsem tem je bila prilika, da bi se pogovorili na zbornih. Pri stanovanjskem podjetju so za lažje delo pripravili tudi predlog za združevanje hišnih svetov, kar je le malokje uspelo. Celotno samoupravljanje so prevzeli le stanovalci doma upokojencev.

A. Z.

Pavel Horjak: „Mesec in pol sem sleherno popoldne hodil na zборе. Če vidiš uspeh, ti ni žal napora, tako pa...“

Kako so se traktorji že razširili na podeželju, je najbolj očitno ob tehničnih pregledih. V torek, 25. marca, je bil pregled v Veliki Loki, kjer je vrsta traktorjev merila v dolžino več sto metrov.

Za marsikoga kratka skupna odeja

»ZA« za stopnje skupne porabe, ker drugače nen gre

V minulem tednu so se sestajale skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Med drugim so pred delegati delale tudi obračun za minulo leto.

Pri kulturni skupnosti so menili, da je v okviru razpoložljivega denarja posvetiti več pozornosti amaterizmu. Za ureditev doma TVD Partizan na Mirni za kulturne namene so namenili 300.000 dinarjev, nekaj denarja bo šlo za ureditev elektrike v mokrnoškem kulturnem domu in najnujnejšo ureditev odra v Trebnjem. Delegati so v razpravi za skrbljivostjo ugotavljali, kako inflacija požira denar, ki so ga namenili za ureditev domov. Zavzemajo se za to, da kljub varčevanju slovenski minimalni kulturni program ne teče tako, kot se, žal, slutiti: da bolni zdravega nosi (odvajanje denarja iz nerazvitih občin za osrednje progrome!). Program letošnjega razvoja občinske knjižnice bi terjal nujno troje zaposlenih; za to, da bi imeli eno knjigo na prebivalca v občini, bi potrebovali 170.000 dinarjev.

Tudi pri skupnosti socialnega skrbstva so morali črtati nalozbe (vse kaže, da ne bo denarja - 100.000 - za sofinanciranje dograditve v Domu počitka Impoljca, kjer je občina soustanoviteljica), ravno tako ne bo mogoče plačevati oskrbnine za otroke v posebni osnovni šoli, češar se otepa tudi izobraževalna skupnost. Po pri-

spevni stopnji se bo nabralo razmeroma malo denarja, občinski proračun bo moral pomagati skoraj z dvema tretjinama.

TITOVA ŠTAFETA V OBČINI TREBNJE

Mladina trebanjske občine bo prevzela letošnjo zvezno štafeto s pozdravi predsedniku Titu od mladine novomeške občine pri Karteljevem. V spominskem parku v Trebnjem jo bodo pozdravili jutri ob 10.37, ob 11.05 bo prišla na zborovanje pred Danilo, ob 11.25 pa jo bodo prinesli v Mokrnoog. Na navedenih mestih se ji bodo pridružile štafete mladih iz Trima, Tip-topa, Kolinske, Dane in IMV. Danes je krenila s Trebelnega tudi občinska štafeta, ki je šla skozi Mokrnoog, Šentrupert, Mirno, Ponikve, Dobrišč, Veliki Gaber, Šentlovec, Čatež in Trebnje.

IZREDNIM STUDENTOM OLAJŠAVE PRI DELU

V Trimu omogočajo izrednim študentom delo načeloma v dopoldanski izmeni; za srednje šole odobravajo 1 dan plačanega dopusta za vsak izpit, za izpite na višjih in visokih šolah pa po dva dneva. Za zaključni izpit na srednjih šolah dajejo po 6 dni plačanega dopusta, na visokih in višjih pa 20 dni. Tudi v Dani odobravajo za srednje šole 9 dni plačanega dopusta, ki si jih delavci razporedijo po težavnosti izpitov, na višjih šolah pa 12 dni. Ob diplomah omogočajo tudi daljši dopust, kar rešuje poslovni odbor. V obeh kolektivih jim plačajo tudi šolnino, prevozne stroške za javnim prometnim sredstvom in učne pripomočke.

„Če bi prej vedel, da bo tako, ne bi nikoli začel.“ je dejal Lojze Nadrhi, ki je že sedmo leto na delu v Švici, nič kaj dobre volje, ko je v Trebnjem nakladal opeko. „Predlani sem kupil parcelo v Starem trgu, v manj kot treh tednih je bilo treba plačati vse z raznimi prispevki vred. Ko bi potem tudi naredili svoje! Elektrike na stavbišču še danes nimam, na kanalizacijo se ne bo dalo priključiti. Lani sem bil štirikrat doma, da bi kaj pospešil, vendar na občini nikoli ne dobim pravega odgovora. Čeprav sem v Švici tujec, sem marsikatero stvar na uradih hitreje opravil.“ je dejal, hkrati pa pomisljal, ali naj sploh pove ime, češ da bo še imel pota po uradih...

Delegati v skupščini otroškega varstva so predlagali, naj bi se oskrbnina za otroke v vrtec ne dvigala. Ob obravnavi republiškega programa so opazili zlasti postavko 20 milijonov dinarjev, namenjenih za pridobivanje prostorov za otroško varstvo na manj razvitih in mejnih območjih. Naročili so izvršnemu odboru, da pripravi vse potrebne načrte, da bi pritegnili kaj tega denarja.

A. ŽELEZNIK

KS BREZ PROMETNEGA DAVKA

Gradbeni odbori za vodovode, elektrifikacije ali druga komunalna dela lahko kupujejo gradbeni in drugi reprodukcijski material brez prometnega davka, vendar ob dokaj težko izpolnjljivih pogojih. Med drugim mora biti gradbena enota registrirana pri ustreznem gospodarskem sodišču, material mora kupiti v trgovini na debelo, voditi mora ustrezno evidenco o tako kupljenem materialu ipd. Vse to mora biti potrjeno v delovnem protokolu, podpisanem od ustanoviteljev.

JELŠEVEC: ŠOLA V NEGOTOVOSTI

Nova šola v kraju ostaja brez učiteljev. Do nedavnega je veljal dodatek za težko delovno mesto 1.000 dinarjev mesečno, letos bo še višji, vendar ni videti, da bi se kdo prijel učiteljevanja v kraju. Trenutna kadrovska zagata ni edino zlo, ki grozi nadaljnjemu obstoju te šole. Število rojstev močno upada. Matična šola v Mokrnoogu ne more pomagati reševati kadrovske zagate, saj ji sama manjka kar po 10 učiteljev.

IZ KRAJA V KRAJ

TREBNJE: VEČ VODE LE IZ DEBELEJSIH CEVI - Kadar postane vodovodne pipe v Trebnjem suhe, posebno v višje ležečih stavbah, se stanovalci jezijo na tiste kraje, ki se na novo priključujejo na groseljko-stiški vodovod. Ta bojazen je odveč. Nova zajetja dajejo zadosti vode, tako da bo celo priključitev Dobriške doline zajela le majhen del novih zmogljivosti. Za Trebnje bo treba misliti na debelejšee cevi. Za pomanjkanje vode je dostikrat krivo tudi nevestno vzdrževanje. Zato se na občini zavzemajo za ustanovitev posebne samoupravne skupnosti, ki naj bi omogočila večji vpliv na upravljanje z vodovodom.

NEKATERI DELEGATI ZATAJILI - Na seji vseh treh zborov občinske skupščine minuli četrtek se je prvič zgodilo, da je manjkalo večje število delegatov. Tokrat se je

najbolj izkazal zbor združenega dela, kjer so manjkali le trije delegati, v zboru krajevnih skupnosti jih je od 27 delegatov prišlo le 18, v družbenopolitičnem zboru jih je manjkalo 10. V delegatskem sistemu ne bi smelo prihajati do take odsotnosti!

PRIRASEL DROG - Nekateri vestne Mirenčane moti, da je moral zastavni drog, ki so ga prinesli na kraj pod cesto pri TVD Partizan ob krajevem prazniku prezimiti kar tam. Sedaj ga skoraj ne kaže več spravljati, prav bo lahko prišel že za etošnji praznik!

VELIKA LOKA: ŠE VEDNO NIHČE NOČE GOSTILNE - Kraj še vedno ne premore gostilne. Graditelji Donitove tovarne morajo jesti drugod. Sosednji Šentlovecne premore kar dvoje gostiln, eno ima tudi Čatež.

TREBANJSKE NOVICE

Čeprav zaradi znane stiske v blagajni izobraževalne skupnosti letos ne bo denarja tudi za šolo v naravi, kjer se je lani naučilo plavanja šola Kladnika niso obupali. Takole zbirajo star papir za krško celulozo. (Foto: Železnik)

SEVNIŠKI PABERKI

KOSLOVANJE KOT V MANJŠI TOVARNI - Nadzorni odbor občinske konference SZDL je ob predloženem številnih akcijah dobi- lo obsežen kot poslovanje manjših tovarni. Opravila pa sta ga le dva člana. Zaradi številnih nalog razmišljajo o tem, da bi tudi pred- stanik opravljal svojo dolžnost po- keno.

NE BI IMELI S ČIM GASITI - Letošnja dolgotrajna suša je pustila v Sevnici nad Boštanjem skoraj brez vode. Vsi na hribu je odvisna le od ledenih rezervoarjev, ki imajo le od- nosno malo vode. Zaradi tega je bilo treba poseči po vodo tudi na hribu, kar je potrebno za požarno varnost. Varnostno okrog hriba, ki so jih marsikje poznamo, so razpustili in v svoje vodovod- ni naprave vključili, bi bili gasilci na hribu povsem brez moči. Boštanjki so izrazili pripravljenost pri-

praviti v sodelovanju z drugimi društvi vezirno vajo.

PEŠ NIČ VEČ - Tudi na razne organe v Sevnici je prišlo več anonimnih pisem, kjer opozarjajo, da je treba čisto na Kal posuti, da bo po njej lahko vozil šolski avtobus. 25. marca je občinska cestna služba pričela posipavati ceste; pripravljenih so imeli 300 kubikov peska. Pri občinski cestni službi pravijo, da v de- ževju peska niti ne morajo voziti, menda je tudi čestitšče kot jama brez dna: posipujejo lahko in posipujejo, vendar je po nekaj vožnjah spet tako, kot je bilo prej.

DIMNIKARJU PODPIS - Hišne svete boli glava zaradi plačila dimni- karskih storitev. Poslej, pravijo, bo moral dobiti od ene pooblaščenih strank podpis, da je delo tudi opravi- l, šele potem bo lahko dobil uslu- go tudi plačano. Ponekod so za to zadolžili tudi po štiri „podpisnike“, tako da bo izključeno, da dimnikar ne bi nikogar našel doma.

O štirih hišnih vogalih

Dom, nekoč zrcalo gospodinje, je vse bolj skupna družinska zadeva

Terezija Potrbin z Mirne je duša številnih predvojnih in povojnih gospodinjskih tečajev. Ženske vedo še danes povedati, kako jim je razkladala ne le skrivnosti kuhe, temveč celotnega hišnega gospodarstva na tečajih, ki so bili kar v njeni hiši. Terezija ima za seboj 36 let aktivnega učiteljevanja, prve izkušnje iz gospodinjstva pa si je pridobila ob kmečkem štedilniku v Loki pri Zidanem mostu in na mariborskem učiteljskišču.

Pred nedavnim so se iztekli 11-dnevni gospodinjski tečaji, ki jih je na pobudo inž. Tončke Borštnarjeve in trebanjske Kmetijske zadruge opravila tov. Potrbinova na Trebelnem, v ŠentruPERTU, Dobrnju in Velikem Gabru. „Kmečke žene so vzele stvar zelo resno. Nekateri so peščale po dve do tri

ure vseh 11 dni tečaja. Pa naj bi omejevala obisk, če jih je prihajalo 25 ali 26! Kljub temu smo praktični del izvedle tako, da je bila vsaka zaposlena,“ govori o zanimanju za kuho.

Začeti je treba že v osnovni šoli. Zaradi tega je svoj čas posvečala tolikšno pozornost šolski mlečni kuhinji, ki je imela na Mimi prvenstvo v občini že prva leta po vojni. Pogovor o tem jo razži, kot da še ne bi bila upokojena. Pozdravlja zamisel, ki je končno prodrla med slovenske pedagoške izkušnje, da je gospodinjstvo enakovreden predmet. Res, da manjka za to usposobljenih učiteljev, sčasoma se jih bo dalo pridobiti. Za pravilno izkoriščanje prostega časa za razna ročna dela in gospodinjstvo bo prispevala svoje tudi celodnevna šola. Ob enakovredni zaposlenosti žensk na delovnem mestu je odgovornost za družino vse bolj stvar vseh njenih članov, ne le žene-gospodinje, pravi Potrbinova. „Nepripravljenost mladil za delo je pogostokrat nepravilčen očitik, pravi vzrok za tako imenovano mlačnost mladih je pravzaprav v nepravilnem pristopu starejših,“ ugodno ocenjuje tudi današnja mladina.

A. ŽELEZNIK

Ob glasovanju, kdo je za to, da prispeva 40 udarniških ur, ni manjkala nobena roka. (Foto: Železnik)

Mirna: udarniško za kulturni dom

Člani TVD Partizan so se obvezali opraviti najmanj 40 udarniških ur za preureditev bivšega Sokolskega doma v kulturno dvorano - Občinska kulturna skupnost je podprla akcijo s 300.000 dinarji

Pred nedavnim je gradbeni odbor pod vodstvom Bojana Kolenca pripravil vse načrte in ostalo dokumentacijo. Vrednost predvidenih del bo znašala 2,32 milijona dinarjev. Velik zalogaj za društvo, vseeno pa bodo zadostili celo kriterijem službe družbenega knjigovodstva za pokrivanje naložb: mogoča je namreč etapna gradnja.

Kot je dejal na občnem zboru miranskega Partizana Bojan Kolenc, k tej vsoti lahko mnogo prispevajo z lopato in krampom. Najmanj tri četrtnine del lahko opravijo udarniški. Zidarji so že obljubili, da bodo udarniško pozidali vse do strehe s ploščo vred. Razen denarne pomoči je „Dana“ obljubila celotno obdelavo in montažo ostrejša na novem prizidku. Obe gradbeni podjetji, ki imata gradbišči na Mirni, sta obljubili pomoč svojih delavcev za dva delovna dneva: Tehnika s 40 delav-

ci, Gradis z 20. Stroške izdelave načrtov (32.000 dinarjev) so razdelili med vsi dejavniki v kraju. Krajevna skupnost je dala 150 tisočakov, delegati kulturne skupnosti se sicer niso vrnili z vso vsoto, ki je bila pri skupnosti naložena za domove, iznajdljivosti, kako se zagotoviti denar za material, ne bo manjkalo.

S preureditvijo doma (za telesno vzgojno dejavnost imajo dogovor za uporabo šolske telovadnice), bodo pridobili vrsto hudo potrebnih prostorov. Najpomembnejša bo dvorana z 250 sedeži. Tri sobe bo lahko imela knjižnica, v domu bo garderoba, klubska soba, avla z bifejem in stanovanje za hišnika. Vse to bodo pridobili s preureditvijo sedaj neuporabnega doma.

Z udarniškim delom so v Partizanu tudi doslej dosti naredili. Pripravljen imajo celoten načrt za rekreacijski center Radvonice, v kar je bilo

vloženih 720 ur dela. Predvidevajo gradnjo TRIM steze za naseljen Roje III; kar bo treba, bodo rayno tako naredili udarniško. Nogometaši so z udarniškim delom (104 ure) zasilo uredili igrišče in postavili ograjo tako, da ga je tehnična komisija nogometne zveze še registrirala. Ker ostaja resna bojazen, da ga v bodoče ne bo, so že lani pripravili načrte za ureditev igrišča. Programe so pravčasno posredovali telesnokulturni skupnosti.

V številnih sekcijah jim ne manjka članov. Nogometni klub združuje 60 članov, v košarkarskem klubu je aktivnih 20 članov, v smučarskem klubu je 25 smučarjev, v šahovski sekciji je nad 20 dobrih šahistov. Številni starejši člani, ki so prenehali tekmovali, se udeležujejo rekreacijske telovadbe v telovadnici osnovne šole, ki je za to na voljo trikrat na teden. Tudi ženske ne zaostajajo za vadbo. Veliko število članov, predvsem iz vrst mladih, zagotavlja napredek. V vrstah društva so vključeni vsi, od vodilnih delavcev v gospodarstvu do delavcev. Ker v vsej občini ni osrednje sodobne kulturne dvorane, je akcija Mirenčanov vredna posnemanja.

A. Ž.

Najbolj zanesljivi: domačini

Primeri iz Trima in Dane: kako si skušajo zagotoviti strokovnjake

Strokovnjaki so kvas vsakega razvoja, to drži še tembolj za gospodarstvo manj razvite občine. Znano geslo, ki seveda ne bi imelo vrednosti, če ne bi bilo podprto tudi z dejstvi. Zato smo povprašali v obeh največjih kolektivih v občini, kako so se lotili izobraževanja.

Slavka Kolenc je v trebanjskem Trimu referent za izobraževanje. Da se v tovarni zavedajo pomena tega vprašanja, kaže že to, da je to od letos dalje njena edina delovna naloga. V tovarni se je med delavci dobro razvil izobraževanje ob delu. 13 delavcev je vpisanih v delovodsko šolo, ob koncu meseca jih bo šolo končalo 9, ostali so vpisani v 1. letnik. Trije bodo letos končali srednjo tehniško šolo, ravno toliko jih je vpisanih v 1. letnik. V ekonomski srednji šoli so štirje, ravno toliko jih obiskuje višjo šolo za organizacijo dela, 2 sta vpisana celo na visoki šoli. Na visoki komercialni šoli so štirje, po 1 je na strojni fakulteti, višji varnostni šoli, srednji politični šoli itd. 10 rednih študentov imajo na univerzi (največ na fakulteti za strojništvo), nekaj jih bo študij končajo že letos. Kar 21 dija-

kov štipendirajo na srednjih šolah.

Tovarišica Kolenčeva je lahko le pohvalila prizadevnost izrednih študentov. Tako se bo izšolalo strokovno lepo število neposrednih proizvajalcev. V tovarni so opazili celo take primere, ko so se delavci sami vključili v neko šolo, pred samoupravnimi organi pa so se pojavili s prošnjo za povračilo stroškov šole, ko so šolo končali. Za letos nameravajo vložiti v izobraževanje 1.196.790 dinarjev!

Kot je povedal Janez Lazar, sekretar v Dapi, so v tovarni zaenkrat pokrili kadrovske potrebe. Trenutno se izobražuje 23 študentov in dijakov. Rednih študentov je 15 (4 na visokih šolah in 11 na srednjih šolah), 8 delavcev študira izredno, imajo 6 vajencev. Štipendije bodo razpisovali tudi vnaprej v skladu z

razvojnim programom. Potrebovali bi dosti srednjega strokovnega kadra. Na razpise za že izšolane strokovnjake ponavadi ni odziva, zato pravijo, da je najzanesljivejša pot do strokovnjaka

Slavka Kolenc: „Odziv delavcev za izobraževanje je dober. Želje posameznikov usklajujemo s potrebami podjetja.“

kov lastno štipendiranje. Za razna dela v proizvodnji ne morejo usposabljanje delavcev v šolah, ker jih ni (npr. izdelovalci pi-jaja), zato jih usposablja ob delu za interno kvalifikacijo.

A. ŽELEZNIK

Dohodek od mleka je stalen vir za marsikatero kmetijo. Franc Mum dovaža v Trebnje mleko vse Podkuma. Na tej progi nabere tudi v tem času, ko običajno molznost ni tako velika, po 3.500 litrov mleka. Na sliki: natovarjanje v Trebnjem. (Foto: Železnik)

Kaj še tare Trebeljance?

Še nekaj izjav z »uredništva v gosteh« - (Več o tem v današnji Prilogi Dol. lista)

Nihče ne more reči, da se je kaj porodilo v vinu, zakaj pri Pirnarjevih ne točijo, ker nimajo več gostilne.

FRANC KRIVEC, Češnjice 17, upokojeni mizar: „Več primerov je bilo, da so ljudje zaman klicali zdravnika. Strinjam se, da je treba tistemu, ki po nepotrebnem kliče, tudi katero zaračunati, če pa je treba, ne bi smeli biti zadnji. Zivino-zdravnikom pa vsa čast, pridejo do zadnje krave!“

LEOPOLD ZUZEK, kmet iz Vrha pri Trebelnem: „V Dolenjskem listu bi za spremembo kdaj virgel ven pol športa in prostor namenil kmetijstvu. Radi bi prebrali še kak podlistek, vendar je za to zimo že prepozno. Pri kmetovanju pa je tako: še krompirja, oddanega po pogodbi, sem se komaj znebil. Za-

druga je objubljala, da ga bo vzela, ko ga bom izkopal. Speljal sem ga na pod. Nazadnje sem ga moral umakniti pred zimo; z muko sem ga oddal pred 3 tedni. Dva dni ga je bilo treba obratiti! Ene podplate spet obrabiš, da dobiš solde. Ob takem ga ne kaže več saditi. Mleko še najbolj kaže. Včasih smo dobili za žganje toliko, da je bilo za davke, danes ga nihče ne mara!“

JANEZ SLAK, Drečji vrh 6: „17 let službe imam, nazadnje sem bil lanser materiala v Litostroju. Kadar sem delal v tretji izmeni, še prevoza nisem imel. Med prevozi z avtobusom v Ljubljano sem doživel dvoje

prevrčanaj. Rad bi delo v bližini, saj bi rad živel doma!“

ANTON HOČEVAR, 74-letni upokojeni gozdni delavec s Trebelnega: „Dobrih spominov ni, o slabih ni da bi govoril. Kdor hoče delati, dobi kruh lažje kot v stari Jugoslaviji, le daleč je za nas!“

IVAN CINDRIČ, gozdni delavec s Trebelnega, doma iz Slunja: „Trebelno je zapuščeno. Trgovina je taka, da je že sramota. Od tod se vozi vsaj 50 delavcev po 80 km daleč, v Novo mesto pa prav gotovo 200. Zakaj ne bi tu postavili kakšnega obrata vsaj za 100 ljudi? Pošta je v zasebni hiši, telefon dela le od 8. do 12. ure.“

JOŽE PUNGERČAR, kurjač iz Čilpaha: „Zakaj ne pripravijo Novomečanov do tega, da bi naredili še svoj del ceste, ki pelje čez Brezje? Do Novega mesta bi imeli 6 km bližje. Delavce novačijo, potem pa jih zavračajo, češ: nisi opravil testa!“

MARIJA PIRNAR, nekdanja gostilničarka, Trebelno, 70 let: „Ze prej je bila tu gostilna, jaz pa sem tu 45 let. Pred letoma dni smo morali zapreti: za leto dni je bilo nad stari

milijon davka, za sina pa še 600 din na mesec za socialno! Nekaj bi že dala občini, toliko pa ne zmoremo. Mož je umrl pred šestimi leti; 7 let je bil na postelji. Partizani so si tod

podajali kljuko že 1941. leta. Ne vem, kako bomo živeli.“

Janez Dragan, kmet iz Bogneče vasi: „Potrebovali bi močnejšo elek-

Stane Miklič, predsednik sveta KS Trebelno (na levi), in Dominik Gimpelj, podpredsednik, v čigar skrbno zbranih arhivih se skrivajo podatki o marsikaterem delovnem uspehu in načrtih Trebeljancev.

MALA ANKETA

Setev

Prebujanju narave, zlasti pa setvi, posveča kmet veliko pozornosti. Od tega, kako bo razvil, je v marsičem odvisen njegov dohodek, seveda če narava njegove odprte delavnice ne prečeti kasneje. Od nekdanje idilije je ostalo malo, naš kmet je postal tržni proizvajalec, več kot v brstenju in podobnem je govora o hektarskih donosih, gnojih, semenih ipd. O tem, kaj skrbita pričakujejo od letošnje setve, nam je petero kmetovalcev povedalo naslednje:

Franc Hočevar, Vavpca pri Dobrnju: „Krompir je razni. V vinogradu smo postavili vse potrebno, vreme nam je na roko. Z umetnimi gnojili smo varčevali, uporabil sem jih pol manj kot lani. Zato smo danes krat bolje pognojili s hlevskim gnojem. Kdo bi zmoget kupovati tako draga gnojila, to se ne bo povrnilo niti pri živini niti pri krompirju! Vseeno sem prepričan, da mi bosta trava in krompir zrasla kot lani.“

Emil Kotar, Velika Loka: „Od vsega bom posadil največ krompirja. Dobro seme smo hko kupili, kmetijsko-gospodarski odbor je zmoget spodbuditi skri odbor je zmoget spodbuditi reges. Mislim, da bi moral biti dobno politiko imeti tudi pri kupu umetnih gnojil. Kdo zamoget take cene? Niti Količina predelovalec našega krompirja temu ne more slediti. Ta naša varna je v redu; če je človek pogodbno, je pridelek tudi velik.“

Ivan Bon, Zabrđe: „Ze ob setvi me skrbi, kako bo s polom. Pri krompirju bo treba za četrti misliti na kombinajne, ki skrbljujejo tudi draga škropanja v glavnem že kar podvojenec gnojil.“

Franc Fink, Gornje Počivalje: „Pri spomladanski setvi se ni nič spreminjal, kot sem povedal del že z jesenskimi kolobarji to pa pomeni krompir in silazno koruzo. Dela potekajo v redno nobene zamude ni, če bo z začetek aprila v redu, bo opravljen. Obilica lepega mena je omogočila, da smo hko zemljo dobro pripravili.“

Milan Malovac, Hrastovica: „Vse, razen naših pridlokov, postalo tako drago, da bi kar hudo, če ne bi razen zemlji delal še v Metalnji. Kone kaže boljše za eno kulturo, je spet obrne. Zanima me, zakaj cene traktorških prikolc niso tako različne od trgovine?“

Malo sôlo so uvedli tudi na podružniških šolah, da bi s tem zagotovili oddaljenim in mestnim otrokom vsaj približno enak začetek v osnovni šoli. Razen tega je na podeželju mala šola neke vrste otroško varstvo, saj bi morali malčki sicer z mamami na njivo ali v vinograd. Posnetek je iz Štrekljevca pri Semiču. (Foto: R. Bačer)

Smo res izbrali najboljše?

Po letu dni delegatskega sistema se ponekod kažejo pomanjkljivosti, kar je kritično obravnavala občinska konferenca SZDL v Črnomlju

28. marca so člani občinske konference SZDL v Črnomlju obravnavali delo konference v preteklem letu, razne organizacijske zadeve in dokončno pretresali predlog programa letošnjih javnih del v občini.

Kot je že v uvodnem poročilu ugotovil predsednik Leopold Jelenc, je bilo leto 1974 zelo razgibano v družbenopolitičnem življenju, saj je bilo to leto pomembnih sprememb v družbi ob sprejetju nove ustave. Pri vsem tem pa je imela SZDL največ dela. Več kot 50 aktivistov SZDL je vodilo večmesečne javne razprave na terenu, obenem pa je prišlo do reorganizacije v krajevnih skupnostih. Namesto poprejšnjih 15 so v občini izoblikovali 11 krajevnih skupnosti, ki so po obsegu (z nekaj izjemami) približno enake. V krajevnih skupnostih so bili izvoljeni sveti in drugi organi, po letu dni delovanja le-teh pa se kažejo nekatere pomanjkljivosti, ki zavirajo delovanje.

Tudi delegacije krajevnih skupnosti, ki zastopajo občane v občinski skupščini, že skoro leto dni opravljajo svojo nalogo. Spet ne gre

brez težav. Gradivo, ki pride s skupščine, obravnavajo delegacije največkrat s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, medtem ko zelo redkokdaj pride do občanov. Delegati pravijo, da se ne čutijo dovolj sposobne svojim volilcem razlagati gradivo, da je gradivo preobsežno itd. Res doselej skoro ni bilo občinske seje, na kateri ne bi bilo 12 točk dnevnega reda, pa še na seji so dodajali nove.

KAKŠNE PRITOŽBE?

Pretekli teden so se mudili v Črnomlju predsednik in sodelavci komisije za prošnje in pritožbe pri skupščini SRS. S predstavniki občine so se pogovarjali o problematiki na njihovem območju, od koder vsako leto pošljejo občani 5 do 8 pritožb na najvišje organe v republiki ali zvezi. Pritožbe Črnomljanov se nanašajo največkrat na stanovanjske zadeve, nepravilnosti in krivice v delovnih organizacijah, nekaj pa je vedno neupravičenih. Ljudje ne poznajo svojih pravic.

MOTOKROS V VELIKEM STILU

Konec marca se je v Črnomlju sestala organizacijski odbor za organizacijo motokrosa, ki bo 1. maja v Dragovanji vasi in ga organizirajo že tretjič. Na seji so obravnavali program posameznih komisij: finančne, športne in propagandne. Med tekmovalci za državno prvenstvo s 50 in 125-kubičnimi motorji je najavljenih 10 tujih dirkačev, pričakujejo pa tudi najboljše tekmovalce iz vse države. Ker bo to osrednja prireditev za letošnji 1. maj, se je v priprave vključil tudi sindikat. Računajo na nekaj tisoč ljudi, ki bodo iz raznih krajev Slovenije in Hrvaške prišli na prireditev.

Danes štafeta

V četrtek, 3. aprila, bodo v treh krajih črnomaljske občine organizirali svečanost ob sprejemu zvezne štafete in lokalnih štafet mladosti. Zvezna štafeta bo ob 18.45 prišla v Črnomljuje, že prej pa bodo šolarji in mladinci organizirali program. Štafeta bo pot nadaljevala v Semiču, kjer ji prav tako mladina Iskre, šole in IMV pripravlja tople sprejem. Pred sprejemom zvezne bodo v Semiču sprejemali še nekatere lokalne štafete s pozdravi maršalu Titu.

Zvečer ob 19.30 je sprejem zvezne štafete napovedan v Črnomlju, na prostoru za jurjevanje, poprej pa bo tam veselje in živahnost. Šolarji in dijaki vseh šol pripravljajo nastope, pričeklo bo okrog 20 lokalnih nosilcev štafetnih palic. Ozračje bo slavnostno. Nosilci zvezne štafete bodo v Črnomlju prenočili, 4. aprila zjutraj pa bodo v špaliro, ki ga pripravljajo šolarji in vojaki, zapustili mesto. Odhod zvezne štafete iz Črnomlja bo na Trgu svobode.

ČRNomeALJSKI DROBIR

ZA LEPŠE MESTO - Pred stolpom Bograda je buldožer pred dnevi izravnal in razril zemljo, kjer bo nastal okrasni nasad. Namesto neurejenega zemljišča z navlako in osatom bo torej zelenica s cvetjem.

ZACELO SE JE ŽE - Gostišče Lovski rog je že dalj časa zaprto, stavbo pa so pred kratkim začeli prenavljati. Tudi lokal bo dobil sodobnejše in bolj prijazne prostore.

SEDEM JIH JE TEKMOVALO - 22. marca je bilo v Črnomlju regijsko kviz tekmovanje klubov OŽN. Sedem ekip, med katerimi sta bili dve domači (gimnazija in Vinica), se je pomerilo v znanju iz življenjepisa tovariša Tita, o ženah v revoluciji in

Organizaciji združenih narodov. Najbolje se je odrezala ekipa iz Novoga mesta.

PREVEČ IN PREMALO - Po podatkih, ki jih je zbral občinski sindikalni svet, so letne skupščine osnovnih organizacij trajale od 30 minut do nad tri ure. Pri obeh gre najbrž za skrajnosti: eni so opravili le formalnost, drugi pa „vkluki“ razpravali.

MALO MANJ NESREČ - V preteklem letu se je na območju črnomaljske občine pripetilo 120 prometnih nesreč, pri katerih je 5 ljudi izgubilo življenje, 57 pa je bilo poškodovanih. Leto dni prej je bilo 152 nesreč in en mrtvec več.

Vendar: če se delegati ne čutijo sposobne z občani razpravljati o gradivu, o katerem bodo v imenu volilcev odločali, potem se vprašamo, če nismo pri izbiri delegatov iskali zgolj dobre in poštene občane, nismo pa tudi preverjali njihove sposobnosti. Ni mogoče in tudi ni potrebno, da bi v delegatskem sistemu na vsak zbor občanov na terenu prišel občinski aktivist.

Se veliko bo treba narediti, da bodo delegati usposobljeni za svoje delo, potreben bo ustrezen način informiranja delegacij. Prav zato je konferenca sklenila, da bo v prihodnje izobraževanju in informiranju posvetila vso možno skrb.

Ze dolgo ni bilo sindikalne konference na občinski ravni, na kateri bi stekel tako odkrit pogovor, kot je bilo to 25. marca v Črnomlju. In da se delovni ljudje zavedajo tega, da iz svojega dajejo za delovanje raznih interesnih skupnosti, je bilo tokrat očitno. Delegati so dolgo obravnavali prispevne stopnje za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti. Spoznali pa so, da morata šolstvo in gospodarstvo hoditi z roko v roki.

Tudi o celodnevni šoli, ki je ob prvih vesteh v javnosti naletela na volj ali manj prikrit odpor, je bilo zdaj slišati vse drugače. Ko so ljudem razložili, za kaj gre in kakšno korist bodo imeli od tega otroci in starši, so dali uvedbi celodnevne šole vso podporo.

Funkcionar med ljudi

Nasploh je opaziti, da so sindikalni delavci vse od izvedb letnih skupščin dalje obdržali aktivnost. Da pa ta ne bi splahnela in da bi lahko vodstva sindikalnih organizacij še bolje delovala, so potrebni seminarji.

Na občinski ravni pa sindikat ne more več delati po starem, namreč reševati zadeve s terena z dopisi. Funkcionar bi moral med ljudi, slišati njihovo mnenje, se z njimi pogovarjati in jim svetovati. En sam plačani funkcionar pa gotovo ne zmora vsega tega pri 5.000 članih sindikata.

KMETIJCI SO ZASEDALI

27. marca se je v Črnomlju sestala sekcija za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL. Člani sekcije so obravnavali organiziranost in financiranje kmetijske pospeševalne službe v občini in regiji, obenem pa pretresali predračun stroškov osemjavalne službe in organizacijo veterinarske službe nasploh. Slednja sodi med obveznosti, ki zadevajo vso Slovenijo.

Na sliki: desetina mladink—gasilk, ki se je že izkazala z dobrim gasilskim znanjem, in najmlajši pionirska vrsta, ki bo že čez nekaj let dala izkušene gasilce.

Na Suhorju imajo vrsto gasilk

Gasilsko društvo ima 140 članov - Ustanovili so tudi pionirsko vrsto

Rojstni dan gasilskega društva Suhor sega v leto 1933. V tistih časih je bila nevarnost požara velika, zato je razumljivo, da je bivalstvo nudilo vso podporo pri ustanovitvi gasilske organizacije.

Pretekla vojna je zapustila tudi na Suhorju domačinom obilo dela. Motorno brizgalno in orodje so odpeljali sovražniki, po vojni pa so jo Suhorčani pokvarjeno našli v Ljubljani. Ob podpori prebivalstva so dotrajno brizgalno zamenjali z novo Volkswagen - Magirusovo, s kapaciteto 1200 litrov na minuto. V letu 1973 je društvo slavilo 40-letnico obstoja. Razvilo je svoj gasilski prapor in sklenilo, da bo poslej njihovo društvo

bolj moderno. Naslednje leto so člani društva obnovili orodjarno in s prostovoljnimi delom postavili osuševalni stolp.

Ker zajema področje suhorskega gasilskega društva 13 vasi s približno 500 kmečkimi gospodarstvi, je upravni odbor sklenil, da potrebujejo gasilci avto. Z njim je sedaj gašenje precej olajšano, še zlasti zato, ker na kraj požara lahko pridejo precej hitreje, kot so prej prišli s konji.

Gasilci se zahvaljujejo metliški občinski skupščini, ki jim je vedno, kadar so jo zaprosili, priskočila na pomoč, prav tako metliški občinski gasilski zvezi, delovnih organizacijam in domačemu prebivalstvu. Da njihov trud res ni bil zaman, dokazuje mladinska ženska gasilska vrsta. Do sedaj se je že dobro izurila in kot kaže, bodo spretni in požrtvovalne gasilke v veliko pomoč bolj izkušenim tovarišem. Vodstvo suhorskih gasilcev pa se ni zadovoljilo samo

z mladinsko vrsto, v dogovorih sôlo so pred kratkim organizirali desetino najmlajših gasilcev - pionirsko vrsto.

A. ŠUKLIČ

Za samoprispevek

Anton Prus, kovinostrojar iz Gradca: „Te dni se bodo v občini začeli zbori delovnih ljudi in občanov. Nedvomno je, da se bom zbora, ki bo v Gradcu 4. aprila, udeležil. Takrat, ko bomo razpravljali o samoprispevku, bom glasoval zanj. Moji tovariši in jaz menimo, da je samoprispevek, ki ga nekateri ne marajo, za našo občino še kako potreben. Vsi tisti, ki so proti takemu načinu napredka, naj pomislijo, da bi bila metliška občina še danes zelo revna, če se ne bi v preteklosti občani odločili za prostovoljne dajatve. Zato kličem vsim mladincem, naj se udeležijo zborov delovnih ljudi in občanov po krajevnih skupnostih in naj glasujejo za samoprispevek. Vsi naj namreč pomislijo, kako je pri nas slaba elektrika, kako so slabe ceste in da še marsikje v občini nimajo zdrave pitne vode. Če se bomo odločili za samoprispevek, bomo že čez nekaj let precej bolj „bogata“ občina.“

DRAGI PRIŠLEKI

Zadnje čase se javno razpravlja o tako imenovanih prišlekih, ki se na stara leta zatečejo v Belo krajino. To so v glavnem ljudje, ki so v mladosti neprijavljeno delali pri različnih gospodarjih, ostarele pa jih je „na črno“ sprejel kakšen „usmiljen“ gospodar. Končno se znajdejo v domu počitka brez kakršnih koli sredstev. Dinarji za njih vzdrževanje grede seveda iz občinske blagajne. Enoletna vzdrževalnina v domu v Metliki pa je nekaj manj kot 20.000 dinarjev.

Za napredek

Že 17. marca so se delegati vseh zborov metliške občine na občinski skupščinski seji pogovarjali o samoprispevku in poudarili, da je za nadaljnji razvoj občine tudi v prihodnje nujno potreben.

Zato se bodo jutri, 4. aprila, po krajevnih skupnostih začeli zbori delovnih ljudi in občanov, na katerih se bodo občani odločali za „napredek“ ali proti njemu, na njih pa bodo izvedeli še marsikaj zanimivega. Zato bi bilo prav, da se občani udeležite zborov v polnem številu. Zbori delovnih ljudi in občanov bodo v Gradcu, Bozakovem: Lokvicah in v Dobravicah (4. aprila ob 19. uri), v Rosalnicah in Slamni vasi (5. aprila ob 19. uri), v Grabrovcu (5. aprila ob 20. uri), v Podzemlju in na Suhorju (6. aprila ob 9. uri), na Jugorju (6. aprila ob 15. uri), na Radovici ob 14. uri), v Drašičih (3. aprila ob 19. uri) in v Metliki (7. aprila ob 19. uri).

Vsi zbori bodo na stalnih mestih.

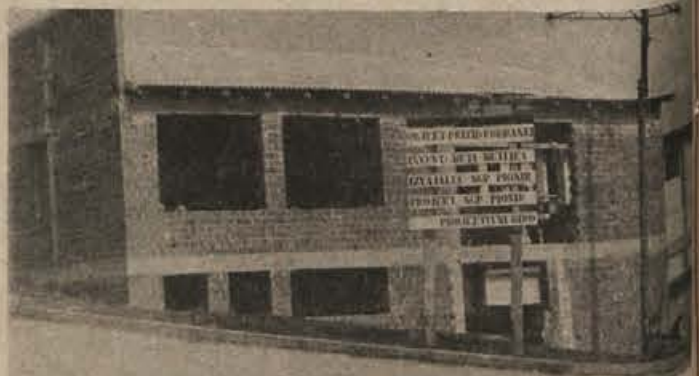
POT ŠTAFETE V METLIŠKI OBČINI

Zvezna štafeta mladosti, ki nosi pozdrave mladim našemu maršalu Titu, je na slovensko ozemlje stopila v torek, 1. aprila, v metliško občino pa bo prišla 4. aprila, nekaj minut po 8. uri. V Gradcu bo prišla ob 8.10, kjer jo bodo na avtobusni postaji sprejeli graški mladinci in ji pripravili krajiški kulturni program. S pozdravi mladincev bo pot nadaljevala proti Metliki. Na Trgu svobode jo bodo sprejeli mladi Metličani, jo za kratek čas zadržali, nato pa bodo Štafeto palico odnesli proti Suhorju. Pri Suhorčanih bo ostala 10 minut, nato pa jo bodo na Vahti predali vrstnikom iz novomeške občine.

PODPIRATI KADROVSKO POLITIKO

Komite občinske konference ZKS Metlika je „inčl v ponedeljek, 31. marca, 6. sejo občinske konference ZKS Metlika. Na seji so člani konference poudarili, da bi morali v občini poslej bolj paziti na stipendijsko politiko. Temeljna in bistvena naloga vsake delovne organizacije oziroma skupnosti mora biti poslej načrtno vlaganje sredstev v kadrovsko politiko.

Spregovorili so tudi o idejno-politični in organizacijsko-kadrovski krepitvi ZK in poudarili, da se je delo partije v občini močno razmahnilo, poslej pa bodo morali več pozornosti posvetiti krepitvi Zveze komunistov v krajevnih skupnostih in na vasi.

Metliška „Belokranjska trikotna industrija“ bo dobila še en nov prizidek. Kot je moč razbrati na fotografiji, je nov objekt prizidek „Kodranksi“, gradijo pa ga delavci novomeškega Splošnega gradbenega podjetja Pionir.

SPREHOD PO METLIKI

POŠTENOST - Delavka Dragica Matešič iz Beti je izgubila denarnico, v kateri je imela spravljene celotni osebni dohodek za mesec marec. Denarnico je našel Jože Nastav in jo vrnil obupan Matešičevi. Nastav bi lahko denar spravil v svoj žep, a tega ni storil, za kar zasluži javno pohvalo.

IZBOLJŠANJE INFORMIRANJA - Poleg mesečnega informiranja s pomočjo „Vezila“ so v Beti uvedli tudi dnevne informacije ter občasne biltene. V kratkem nameravajo kupiti razglasno postajo. Tako bodo vsi zaposleni dobro obveščeni o dogajanju v tem največjem belokranjskem podjetju.

SEMINARJI - Komisije za kršitev delovnih dolžnosti v Beti so imele seminarje, na katerih so dobili predsedniki in člani komisij osnovna navodila za delo. 20. aprila pa bo končalo dopolnilno izobraževanje petindvajset delavk. Tako bo dobilo

podjetje Beti petindvajset konferenceških tehnikov.

NEPRIZDAEVNOST IN DOLOČENJE ČAS - Iz vsakodnevnega pogovora z mladimi je slišati, da se v prostem času nimajo kam dati. Po drugi strani pa je že nekaj časa zaprt mladinski klub v stari šoli, kjer bi se lahko razvila prijetna dejavnost.

METLIČANI SE NE DAJO

O Metličanih gre naokoli glas, da vse preradi pogledajo v kozarec. Vendar moramo resnici na ljubo povedati, da ni šel še noben Metličan pijan iz gostilne. Vsaka ga odnesejo ...

metliški tednik

V kratkem spet na slikanje pljuč

Najbolje je tuberkulozo preprečiti ali pozdraviti v začetku

Od 9. aprila do 17. aprila bo v občini Kočevje fluorografiranje (slikanje pljuč), ki je obvezno za vse prebivalce, stare nad 24 let.

Vsi občani bodo prejeli pismena vabila, kdaj in kam naj pridejo na fluorografiranje. Če kdo slučajno ne bi dobil vabila, pa je star nad 24 let, naj vseeno pride na fluorografiranje v najbližji kraj (bazo), kjer bo zdravstvena ekipa. Take baze bodo v Kočevju, Stari cerkvi, Željnah, Onoku, Koprivniku, Brezovici, Predgradu, Dolu, Knežji lipi, Rajndolu, Mozlju, Livoldu, Šalceerjih, Kočevski Reki, Bortovcu, Banji Loki, Novih Selih,

Fari, Hrvaškem Kuzlju, Bosljivi Loki, Osilnici, Papežih, Travi, Podpreski, Strugah in Polomu. Občani naj prihajajo na fluorografiranje po določenem razporedu, se pravi takrat, ko so vabljeni. Fluorografiranje je potrebno in koristno zato, da med navidezno zdravimi ljudmi odkrijejo bolnike. Bolnike je tudi lažje pozdraviti, dokler se bolezen ni preveč razširila. Razen tega se tako prepreči prenašanje tuberkuloze (jetike) na ostale zdrave člane družine in drugih ljudi.

Tuberkuloza je bila še pred komaj nekaj desetletji ne-

ozdravljiva, danes pa jo povsem uspešno pozdravijo. Vendar kljub temu tudi danes ne smemo opustiti vseh potrebnih ukrepov za zatiranje te bolezni.

DANES ŠTAFETA

Danes, 3. aprila, bo ob 16.20 prišla v Kočevje štafeta s pozdravi in čestitkami za rojstni dan predsednika Tita. Sprejem bo pred spomenikom svobode. Kulturni nastop, v katerem bodo sodelovali harmonikarji glasbene šole, recitatorji in pevski zborček DOREMI, bo pripravila komisija za prireditve pri občinski organizaciji ZSM. Štafeta bo pritekla preko Smuke iz Novega mesta, iz Kočevja pa bo krenila na Bazo 20 v Kočevskem Rogu.

Priznanja gasilcem

Plaketi veteranov Krivcu in Lunderu

Na nedavnem občnem zboru Prostovoljnega gasilskega društva Salka vas pri Kočevju so podelili priznanja zaslužnim članom tega društva in samemu društvu.

Društvo je za uspešno delo prejelo priznanje Gasilske zveze Slovenije II. stopnje. Priznanja Občanske gasilske zveze Kočevje so prejeli Bojan Jerman, Alojz Sturm, Andrej Antolin, Branko Kočan in Marjan Kočan.

Priznanja PGD Salka vas so prejeli člani pionirske (sedaj mladinske) desetine: Franc Bobek ml., Krno Benič, Branko Heindler, Roman Horvat, Stanko Letonja ml., Boris Majer, Ivan Volčjak, Stane Zajc, Alojz Zalar in Alojz Zagar; članice pionirske (sedaj mladinske) desetine: Majda Antolin, Tatjana Bobek, Nada Faflek, Stanka Potočnik, Marija Novak, Angelca Potočnik, Sonja Potočnik, Ruža Ritlop, Jožica Zdravec in Dragica Zarnadič.

Za delo v gasilstvu so prejeli priznanja: Ivan Mrak ml. za 10 let dela, Franc Virant za 20 let in Franc Zdravec za 30 let.

Plaketi veteranov pa sta prejela Jože Lunder, ki je v gasilskih vrstah že od leta 1930, je oskrbnik doma in orodjar ter je opravil največ prostovoljnih ur pri gradnji gasilskega doma, in Leopold Krivec, ki je gasilec od leta 1916, poveljnik GD od leta 1922 do 1972, zdaj pa je častni poveljnik društva.

J. P.

KOČEVJE: RIBE VLAGAJO

V Kolpo in Cabranko bodo ribiče družine Kočevje, Brod na Kolpi in Cabar vložile spomlad 20.000 li-panov, jeseni pa še 12.000 postrvi. V Ribno bo ribiška družina Kočevje vlagala med drugim aprila ali maja 1.000 merskih postrvi, kasneje pa še 2.000 iker (z očmi) potočnic. Ribiška družina bo morala v sodelovanju z ostalimi okrepi tudi čuvajsko mrežo, saj je tu precej krivolovcev. Krvolovca lahko ukradeno postrv plača kar 200 din ali celo še precej več.

DROBNE IZ KOČEVJA

ZBOR LOVCEV - Lovska družina Mala gora, Kočevje, se pripravlja na občni zbor družine. O času in kraju ter dnevnem redu zbora bodo člani družine še obveščeni. Lansko leto so pridili lepo in zelo obiskano lovsko razstavo, pa tudi sicer je bilo društvu uspešno.

ZNAČKE IN SVETINJICE - Značke prodaja podjeten možakar na kočevski tržnici. Razen cerkve-

občan vprašuje
medved odgovarja
Po čem sklepaš, da se zdaj četa Trikonu lepša bodoč-
Ker se bo pobratil z
ljudučnostjo iz Prokuplja.

KOČEVJSKE NOVICE

Predsednik skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Ribnica Karel Oražem je spregovoril bodočim stanovalcem novega bloka, izvajalcem del in gostom pri otvoritvi 24-stanovanjskega bloka za gozdarskim domom v Ribnici. Med svečanostjo so razdelili tudi ključne stanovalcem. (Foto: J. Primc)

Stanovanja-lepo darilo za praznik

Vsako leto denarja za okoli 25 družbenih stanovanj

25. marca, dan pred občinskim praznikom, je prejelo 24 stanovalcev ključne za nova stanovanja v novem bloku za gozdarskim domom v Ribnici. Ob tej priložnosti je bila pred novo stanovanjsko stavbo krajša slovesnost, na kateri je govoril predsednik Samoupravne stanovanjske skupnosti (SSS) Karel Oražem.

Novi stanovanjski blok je zame-tek stanovanjske soseske v tem delu Ribnice, kjer bo v prihodnjih letih zrastle okoli 240 najemnih stanovanj. Drugi blok že gradijo in bo

predvidoma dokončan še letos. V njem bo 27 stanovanj.

V preteklih letih je bilo v občini Ribnica premalo storjenega za družbeno gradnjo stanovanj. To bodo skušali nadoknaditi do leta 1980. V programu gradnje stanovanj SSS je razen v Ribnici predvidena gradnja družbenih stanovanj še v Sodražici, Dolenji vasi in Loškem potoku. V vseh teh krajih in še na Bregu pri Ribnici ter v Dolenji vasi pa so še stanovanjske soseske, ki so namenjene zasebnim graditeljem.

Za stanovanjsko gradnjo v ribniški občini je značilno, da združujejo sredstva za gradnjo večjih stanovanj-

skih objektov. Tako so pri gradnji pravkar končanega 24-stanovanjskega stolpiča sodelovali s svojimi sredstvi delovne organizacije, stanovanjski sklad društva upokojencev, občinski odbor Zveze borcev in solidarnostni sklad SSS. S takim načinom združevanja sredstev bodo nadaljevali tudi v bodoče. Tudi novi stanovanjski blok, ki je v gradnji, bo zgrajen solidarno s sredstvi delovnih organizacij, solidarnostnega sklada SSS in Zveze borcev. Tako bo tudi z ostalimi stanovanjskimi družbenimi gradnjami v občini v Sodražici, Dolenji vasi in Loškem potoku.

Novi stanovanjski stolpič, ki je pravkar dobil stanovalce, je največji stanovanjski objekt v občini. Njegovi stanovalci so bili zelo srečni, ko so prejeli ključne stanovanj. Nova stanovanja so jim bila najlepše darilo za občinski praznik.

-r

NOV POSPEŠEVALEC

Mirko Pirc, diplomirani inženir agronomije, doma iz Zigmarije, je novi vodja pospeševalne službe pri Kmetijski zadrugi Ribnica. Službo je nastopil 15. marca.

LED NA CESTI

Čeprav je vreme v glavnem suho in toplo, morajo biti vozniki na cesti Ribnica-Velike Lašče pri Dolnjih Poljanah zelo previdni. Tu namreč teče voda preko ceste. Prav na ta cestni odsek zelo redko posije sonce, zato je tu skoraj vedno led in je prišlo že do več nesreč. M. G.

Med najbolj zadovoljnimi občani ob letošnjem prazniku občine Ribnica je bil nedvomno znani družbenopolitični delavec Andrej Tomšič iz Ribnice. 25. marca dopoldne je namreč končno le dobil ključne za stanovanje v novem bloku, istega dne zvečer pa je prejel še visoko delovno odlikovanje predsednika Tita: red republike z bronastim vencem. (Foto: J. Primc)

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

NA SUTJESKO - Letos bodo starešine ribniške vojaške enote obiskale Sutjesko in še nekatera druga zgodovinska mesta, znana iz NOB. Ti izleti bodo organizirani v sklopu proslavljanj 30-letnice zmage. Dom JLA je tudi v preteklih letih organiziral vrsto prireditev in izletov za starešine in njihove družine.

rednih predstav - v soboto in nedeljo so bile po tri - so ga predvajali dvakrat še v ponedeljek. Razen tega sta bili dve predstavi za vojake, ena pa za starešine. Izmed velikega števila ribniških delovnih organizacij si je le kolektiv ITPP ogledal film organizano.

RIBNIŠKA STARINA - Na mali oglasni deski pri samopostrežbi visi že od 26. oktobra oglas, kje se naj prijavi tisti, ki si žele ogledati rokometno tekmo INLESA v Murski Soboti. Začelo se je že novo prvenstvo, oglas pa še visi. Ekipa INLESA je namreč v Murski Soboti nepričakovano izgubila, odgovorni pa si še zdaj niso opomogli od šoka. M. G.

Kaj je zate, medveda, še posebna delikatosa (poslastek)? - Če ima ribniška Delikatosa ob polletju 30.000 din dobička, ob koncu leta pa 40.000 din izgube.

REŠETO

Titova odlikovanja

Odlikovanja predsednika Tita sta 25. marca, na predvečer občinskega praznika, podelila zaslužnim občanom predsednik občinske skupščine Ribnica Ciril Grilj in predsednik občinskega odbora ZZB NOV Stane Nosan, ki je odlikovancem tudi spregovoril in se jim zahvalil za njihov delež pri razvoju občine in krepitvi obrambnih priprav.

Delovna odlikovanja so prejeli:

- red dela z zlatim vencem: Jože Košmrlj iz Loškega potoka,
- red republike z bronastim vencem: Andrej Tomšič,
- red zaslug za narod s srebrno zvezdo: Nada Ložar in Franc Grivec,
- red dela s srebrnim vencem: Ladislava Česarček, Rado Kosmač, Jože Košmrlj (Sodražica), Anton Krajec, Anton Petek in Angelca Šega,
- medaljo dela: Jože Kos, Vera Lavriv, Slavka Pucer in Milan Tekavec.

Vojaška odlikovanja so prejeli:

- medaljo za vojaške zasluge: Janez Novak in Rudolf Putre,
- medaljo za vojaške vrline: Anton Govže, Anton Klun, Vladislav Poljanec, Anton Tanko in Josip Vrh.

ZIRIJA ZA PRIZNANJA

V posebnem sestavku poročamo, kdo je prejel letošnja prvi podeljena občinska priznanja in nagrade. Občane pa bo nedvomno zanimalo tudi, kdo je v žiriji za podeljevanje nagrad občine Ribnica. To so Vinko Mate (predsednik), Franci Železnik (sekretar), Vinko Kersnič, France Grivec, Mirko Anželje, France Zajc, Janez Novak in Alojz Zbašnik mlajši.

»Nevarno« zdravstvo

V Osilnici v kočevski občini od 24. marca ne čakajo bolniki nazdravnika v čakalnici zdravstvene postaje, ampak zunaj na stopnišču. Poročilo Zavoda za raziskavo materiala Ljubljana je namreč pokazalo, da v čakalnici, ordinaciji in sanitarnih ni varno, ker se tla (ki so hkrati strop za nižje šolske prostore) lahko vdoro.

„Presoja nosilnosti stropov je pokazala, da preiskane stropne konstrukcije ne morejo služiti namenu pri upoštevanju predpisanih koristnih obtežb ob zadostni varnosti. V prostorih čakalnice in ordinacije pa so dopustne obtežbe prekoračene že ob upoštevanju lastne teže stropa,“ pravi med drugim poročilo o preiskavi in presoji nosilnosti stropov osnovne šole Osilnica, ki je bilo izdelano 21. marca letos.

Bojazen je utemeljena. Začasen ukrep je torej bil, da je zdravnik 24. marca še delal v ordinaciji, vendar bolniki niso smeli čakati v čakalnici, ampak na beton-skih stopnicah. Seveda to v mrzlem vremenu za bolnike ni priporočljivo, zato so takoj začeli iskati možnosti, da bi drugje uredili zasilno ordinacijo.

Osilničani namreč pripravljajo gradnjo nove zdravstvene postaje. In prav pri tem se je zataknilo. Nekdo je namreč dejal, da so sedanji prostori zdravstvene postaje v šoli kar primerni in da se stropi res ne podirajo. Krajevna skupnost je nato naročila pri Zavodu za raziskavo materiala preiskavo, ki je dala tak zaskrbljujoč rezultat.

J. PRIMC

Prvič občinska priznanja

Tekavec in Andoljšek častna občana

Za letošnji praznik občine Ribnica so prvič podelili občinska priznanja in nagrade. To je tudi en izmed vzrokov, da je bilo teh odličij več, kot jih bo v prihodnjih letih.

Najvišji priznanji, naziv „častni občan“, sta prejela Filip Tekavec-Gasper, prvi komandir prve ribniške čete, in Alojz Andoljšek, direktor Sukna Zapuže.

Plaketo „26. marec“, ki jo podeljujejo za zasluge v revoluciji, za prenašanje bojnih tradicij na mladi rod in uresničevanje zamisli SLO ter za izjemne zasluge pri izgradnji socialističnih odnosov in pri gospodarskem razvoju občine, so prejeli Cankarjeva, Gubčeva, Serčerjeva, Tomšičeva in Levstikova brigada, 1. ribniška četa in Okrožni odbor aktivistov OF od Barja do Kolpe.

Priznanje občine Ribnica za prizadevanje in poglobljeno delo na posameznih področjih so prejeli: Bogo Abrahamberg, Vence Drobnič, Franc Ile, Ivan Lavrič, Danilo Mohar, Alojz Zbašnik st. ter INLES Ribnica in krajevna skupnost Sodražica. Urbanovo nagrado so prejeli: Janko Trošt in Janez Debeljak ter Glasbena šola Ribnica, Občinska gasilska zveza Ribnica, AMD Ribnica in rokometni klub INLES Ribnica.

SOCIALNA VARNOST KMETA

V gostilni Petrič v Ortneku je bilo pred kratkim za kmete iz okolice predavanje „Socialna varnost kmeta s poudarkom na novih oblikah pokojninskega in invalidskega zavarovanja“. Predavala je Marta Majcen iz republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Ribniški sklad za pospeševanje kmetijstva je v sodelovanju z Delavsko univerzo organiziral podobna predavanja tudi po drugih območjih občine. M. G.

Za veselo razpoloženje med pohodom v Jelenov žleb in v samem Jelenovem žlebu so poskrbeli tudi nekateri harmonikarji. Kot vsako leto tako jih tudi letos na proslavi ni manjkalo. (Foto: Primc)

RAZGOVOR O NAČRTOVANJU

Nosilec načrta je delavec

Kakor bomo načrtovali, tako bomo živeli

Izhodišča svojega razvoja so na podlagi občinskih izhodišč do roka 15. januarja izdelali izmed vseh (T)OZD, krajevnih skupnosti in (S)IS le TOZD Združenega KGP Jelenov žleb, SIS za TTKS in osnovna šola Sodražica, minimalne kazalce za načrt razvoja občine pa so do roka 15. marca poslali le Jelka, RIKO, Stangrad, Eurotrans in Žičnica za svoj ribniški obrat. To je bilo poudarjeno na zadnji seji občinske skupščine Ribnica. O načrtovanju v občini in njegovih težavah smo zaprosili za razgovor referentko za plan in analize pri občinski skupščini Ribnica, Alojzijo Zakrajšek.

DL: — Kaj pomeni kasnitev pri sprejemanju dokumentov v zvezi z načrtovanjem v TOZD, KS in SIS?

ODG: — Ta zakasnitev, ki znaša okoli 2 meseca, pomeni, da se bo zelo verjetno prav za toliko zavleklo izdelovanje občinskega načrta, katerega osnutek bi moral biti izdelan

Na svečani seji ob letošnjem prazniku občine Ribnica so pionirji razdelili predstavnikom partizanskih enot in najvidnejšim gostom tudi svoje glasilo, ki ga izdajajo na osnovni šoli. (Foto: J. Primc)

OB PRAZNIKU OBČINE RIBNICA

Tudi v bodoče hitreje naprej

S skupnimi prizadevanji, z enotnostjo in pridnim delom bodo cilji gotovo doseženi - Pospešena industrializacija tudi še naprej

Občina Ribnica je bila včasih izselitveno območje, zdaj je industrijsko. Njen hiter gospodarski razvoj potrjuje dejstvo, da družbeni proizvod raste hitreje kot republiško povprečje. Tudi v naslednjem obdobju bo občina nadaljevala z razvojem gospodarstva, pri čemer se bo opirala na obstoječe (T)OZD in obrate. Zastavljeni cilji bodo doseženi s skupnimi naporji vseh delovnih ljudi in občanov. To je nekaj misli iz govora predsednika občinske skupščine Ribnica Cirila Grilja na svečani seji občinske skupščine in občinskega odbora ZZB NOV 26. marca, ki je bila zadnja izmed svečanosti ob letošnjem občinskem prazniku.

Seji so prisostvovali delegatje in gostje iz sosednjih občin, mnogih partizanskih enot, republiški sekretar za narodno obrambo general Miha Butara, predstavniki Okrožnega odbora OF Barje-Kolpa in delegacija pobratene občine Arcevia iz Italije, ki jo je vodil župan Arnaldo Giachini, in drugi. Na sejo je prišla tudi delegacija pionirjev in mladine ter čestitala prisotnim za praznik. Predstavnikom brigad in občinske skupščine so mladi podarili tudi svoje šolsko glasilo in cvetje.

S svečane seje so udeleženci poslali pozdravno pismo pred-

sedniku Titu. Na seji so letos prvič podelili občinska priznanja zaslužnim občanom, o čemer poročamo v posebnem sestavku.

V kulturnem delu programa so nastopili mladinski pevski

PRISPEVEK ZA KOMUNALO

Samoupravni sporazum o združenju sredstev (T)OZD s področja gospodarstva za izgradnjo komunalnih naprav na območju občine Ribnica v obdobju 1975 do 1978 je bil sprejet na zadnji skupni seji občinske skupščine Ribnica. Prispevek za združevanje bo znašal 3 odstotke od ostanka dohodka, ki se razdeli na sklade. S tako zbranim denarjem bo razpolagala SIS za ceste in komunalna občine Ribnica. Z zbranim denarjem bodo sofinancirani tudi dela iz programa „Kamen na kamen - zrno do zrna“, za katerega zbirajo tudi samopriskpevek v občini.

LETOS MALO DENARJA

Zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Ribnica je sklenil sprejeti družbeni dogovor o načinu združevanja sredstev TOZD, SIS in drugih skupnosti za financiranje krajevnih skupnosti. Vendar še ni določeno, po kakšnem ključu bo potekalo financiranje. Po sedanjem predlogu naj bi prispevek znašal po 150 do 500 din na zaposlenega, ta denar pa naj bi plačevali iz skladov skupne porabe. Kaže, da bo letos denarja za financiranje krajevnih skupnosti malo.

ODG: — Vsi se namreč še premalo zavedamo, kako pomembno je načrtovanje. Vendar se stvari prav zdaj izboljšujejo. Žal, mnogi še vedno menijo, da je načrtovanje stvar administracije, računovodskih delavcev in planerjev, kjer jih pač imajo.

DL: — Kdo je torej nosilec načrtovanja, oziroma kot mu malo bolj učeno rečemo: planiranja?

ODG: — Nosilec je delovni človek, delavec. Načrt sprejemanje delavci na najširših zborih. Zavedati se morajo, da je to njihov načrt. Le tako se bo vsak član kolektiva pripravljen boriti za doseganje načrta. Zavedati se moramo, da morajo v našo skupno korist miniti tisti čas, ko so se v podjetjih borili za manj dela in višje cene svojih proizvodov. Tako gospodarjenje ne vodi nikamor.

DL: — Vendar je gotovo treba načrtovanje proizvodnje uskladiti z načrtovanjem krajevnih skupnosti in SIS, saj delovni človek ni le proizvajalec, ampak tudi občan in porabnik raznih dobrin?

zbor osnovne šole Ribnica in harmonikarski zbor glasbene šole. Recitatorska skupina osnovne šole Ribnica pa je recitirala pesem Vide Brest „Boj v Jelenovem žlebu“.

JOŽE PRIMC

PROSLAVE NA REŠETU

14. marca je bila v Ribnici seja koordinacijskega odbora za proslave pri občinski konferenci SZDL Ribnica, na njej je med drugimi bil častni ribniški občan in priznani pevec Tone Kozlevčar. Na seji so se dogovorili za program osrednje proslave, ki bo med 18. in 25. majem. V tem času bo več kulturnih in športnih prireditvev. Vrh prireditev bo v nedeljo 25. maja, ko bodo nastopili združeni pevski zbori iz Ribniške doline.

J

Brez gozda ni kmetijstva

Alojz Oblak redi samo plemensko živino

Alojz Oblak, kmet iz Grabna v ribniški občini, je začel preusmerjati kmetijo v pašno-košni sistem leta 1968. To je storil šele potem, ko je odkupil nazaj okoli 10 ha nekdanjih svojih gozdov in travnikov, ki so bili po vojni zaplenjeni. Preusmerjanja se je vedel, da bo posojila za kmetijske stroje lahko vračal tudi z dohodkom iz gozda.

Vendar se je zdaj naenkrat vse zapletlo. ZKGP je tožilo občino, da mu ne bi smela zaplenjene zemlje prodati, in sodišče je letos pogodbo o nakupu razveljavilo.

„Zdaj se pogovarjamo, kako bomo vse to najbolje rešili. Nekakšne rešitve, ki bi bile tudi sprejemljive, čeprav bi me hudo prizadele, se obetajo. Vendar se zavedam, da sem bil z nakupom zaveden. Če mi namreč zemlje ne bi prodali, ne bi začel preusmerjati kmetije, ker pač vem, da brez velikih naporov ne bi mogel vračati dolgov. Gozd je namreč osnova kmetijstva.“

Zdaj sem že precej vložil v kmetijstvo. Zgradil sem nov senik, si uredil hlev za 21 glav živine, s posojilom KZ sem kupil tudi stroje za spravilo sena. Letos bom uredil še silose za krmo.

Včasih smo redili 5 do 6 glav živine, zdaj pa jih imamo v hlevu 19, in sicer 7 krav, 6 brejih telic,

ostalo pa je mlajša plemenska živina. Mleka oddajam okoli 15.000 l.

Naši stroji na 7 do 8 ha zemlje niso izkoriščeni; se le starajo. Strojne skupnosti se za vse stroje ne obnesejo, ker mora biti vse na hitro pospravljeno, potem pa stroji spet stoje. Nekateri stvari pa imajo kmetje le skupne, in sicer cisterne za gnojeko, trosilec umetnega gnoja, pluge in brane. Nekateri imajo skupen traktor, vendar je to tak stroj, ki ga mora uporabljati le en človek, sicer se prehitro pokvari.“

J. PRIMC

Alojz Oblak: „Samo z živino se v naših hlevih ne splača ukvarjati. Moraš imeti tudi gozd. Jaz imam svojega 3 ha, spornega pa je okoli 5 ha.“

Po dve-tri-ali večurnem pohodu iz raznih smeri v Jelenov žleb letošnji praznik občine Ribnica je vsem udeležencem pohoda teknil vojaški „pasulj“ s slanino in mesom, pa čeprav smo ga položili kar stoje na snegu, ki je bil tam globok tudi po nekaj 10 centimetrom. (Foto: J. Primc)

Svečane seje ob letošnjem ribniškem prazniku so se udeležili tudi gostje iz sosednjih občin, domačih organizacij in delegacije iz pobratene italijanske občine Arcevia. (Foto: J. Primc)

ODG: — Ker vemo, da je načrtovanje konkretiziranje (ostvaritev)

Alojzija Zakrajšek: „Nosilci družbenega načrtovanja morajo med uresničevanjem načrta sproti in stalno analizirati razvojne možnosti ter časovno in vsebinsko dopolnjevati razvojne usmeritve.“

razvojne politike, skupna ocena in napoved možnega razvoja, menijo nekateri, da je pomemben le plan investicij oziroma proizvodnje. Vendar sta zdaj enako pomembna tudi socialni in prostorski načrt. Delovni človek, ki ustvarja dohodek v TOZD, mora vedeti in načrtovati, kako bo dohodek razdelil ne le za potrebe svoje TOZD (za krepitev gospodarstva), ampak tudi, koliko bo namenil za zadovoljevanje svojih potreb v krajevni skupnosti in za razne službe (oziroma SIS), ki jih potrebuje.

Če vse to povemo še nekoliko drugače, potem recimo, da mora hkrati in usklajeno z načrtovanjem razširjene reprodukcije v (T)OZD potekati tudi načrtovanje reprodukcije v SIS in KS. Iz ustave izhaja, da si delavci v okviru SIS zagotavljajo širše pogoje za osebno in družbeno produktivnost dela, hkrati pa z delavci na področju družbenih dejavnosti in skladno z načeli vzajemnosti in solidarnosti svobodno menjavajo delo in sredstva ter tako določajo razvoj teh dejavnosti. Z načrtovanjem v KS pa morajo delavci v TOZD, ki na območju KS ustvarjajo dohodek, ter delovni ljudje in

občani, ki prebivajo v KS, opredeliti in uresničiti tiste naloge, ki izhajajo iz njihovih osebnih in skupnih potreb v kraju, kjer živijo.

DL: — Načrtovanje v TOZD, SIS in KS je torej treba usklajevati?

ODG: — V (T)OZD morajo vsi delavci, v kakšnih razmerah in kje živi. V interesu (T)OZD je, da žive delavci v urejenem okolju, da so zdravi, razgledani, kulturno in dejavni in fizično usposobljeni za delo. To pomeni, da so delavci (T)OZD dolžni nameniti del svojega dohodka za KS, kjer prebivajo, in za šole, vrtnice, ceste, vodovod, kanalizacijo in vse drugo, kar je potrebno delovnemu človeku oziroma občini in njegovi družini.

DL: — Na kaj pa je treba paziti vseh načrtih se posebno paziti?

ODG: — Da ne bodo načrti izšli iz potreb, ampak da bodo delavci in potrebe usklajili z možnostmi, da bodo ustvarjena oziroma razpoložljiva sredstva kar najkakovostneje porabili.

J. PRIMC

KMETOVALCI!

Ne zamudite ugodne prilike in si že pred sezono kupite kmetijske stroje za vsa letošnja dela, posebno za spravilo sena, po konkurenčnih cenah! Za pomlad si nabavite takoj: trosilnike hlevskega gnoja KR PAN 30, razsipalnice umetnih gnojil Vicon-Creina B-75.

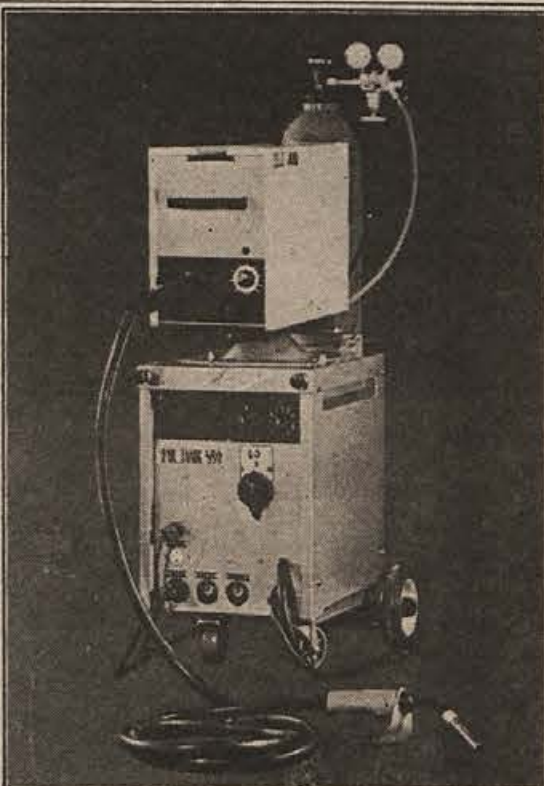
Za spravilo sena takoj dobite motorne kosilnice BCS, traktorske bočne in zadnje (domače-uvožene), obračalnike za seno Favorit 220 in Panonija 0-220, samonakladalne prikolice Senator 22 in Pionir-17, puhalnike Tajfun, ventilatorje za dosuševanje sena, silokombajn Mengele MB-J.

Dobava naprav takoj!

Informacije daje AGROTEHNIKA-TOZD trgovina Ljubljana s poslovalnicami Ljubljana, Titova 38 (315-555); prodajalna JURČEK, Ljubljana, Titova 50 (313-398); Murska Sobota, Titova 25 (069 21-508); Celje, Aškerčeva 19 (063 25-500); Maribor, Meljska 5 (062 23-081); Ljutomer (069 81-083).

Obručite nas na sejmu ALPE-ADRIA v Ljubljani na GR od 3. do 8. aprila 1975.

A 10-275 naprava za polavtomatsko varjenje A 10-275 in A 10-400

A 10-275 uređaj za poluavtomatsko zavarivanje A 10-275 i A 10-400

je naprava za ekonomično polavtomatsko varjenje in je izpopolnjena, zato ima še večje zmogljivosti

Serija naprav z oznako A 10 predstavlja naprave za polavtomatsko varjenje v zaščitni atmosferi plina. Izpopolnjena naprava A 10-275 omogoča hitro in zanesljivo varjenje tankih in debelejših metalov z uporabo elektrode premera do 1,2 mm. A 10-275 omogoča visoko proizvodnost s širokim delovnim obsegom; je vsestransko uporabna naprava, stroški vzdrževanja so nizki ter je zato koristna investicija za vsako delavnico; zaradi posebno lahke pištote je pripravna in omogoča hitro delo ob minimalnem zagrevanju. Celotna naprava je na vozičku s štirimi kolesi.

VSESTRANSKO — PRIPRAVNO — EKONOMIČNO

Brodgradilište, tvornica dizel motorov i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P. P. ŠTEV. 208, TELEFON: CENTRALA (052) 24-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

ULJANIK

ESAB

POHIŠTVO

Vrnidas

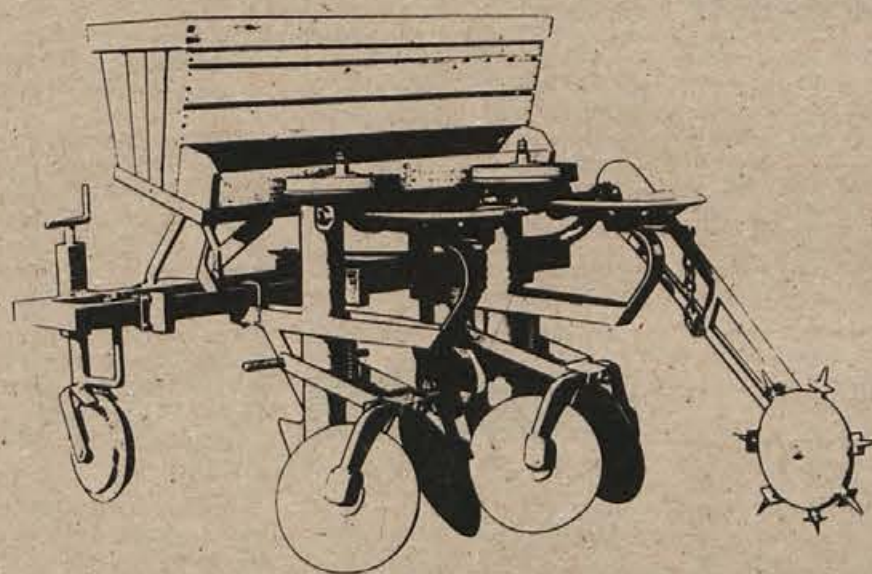
BANJA LUKA

NA PRODAJNI RAZSTAVI
V SALONU POHIŠTVA
TP POSAVJE V BREŽICAH IN
DVRANI TVD PARTIZAN V KRŠKEM
OD 24. MARCA DO 12. APRILA 1975
KREDIT NA 18 MESECEV!
5% POPUST

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD Komercialni servis—enota Agromehanika
Cesta JLA 2, telefon 23-485, 24-778

Predstavljamo vam najsodobnejši tehnično popoln POLAVTOMATSKI SADILNIK KROMPIRJA domače proizvodnje. Dobava takoj. Garancija 2 leti.

S kompletnim prodajnim in proizvodnim programom sodelujemo na sejmu Alpe-Adria v Ljubljani od 3. do 8. aprila in na XIV. mednarodnem kmetijskem sejmu v Kranju od 11. do 20. aprila 1975.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 3. aprila - Rihard Petek, 4. aprila - Izidor Sobota, 5. aprila - Vincenc Nedelja, 6. aprila - Viljem Ponedeljek, 7. aprila - Herman Torek, 8. aprila - Albert Sreda, 9. aprila - Demeter Cetrtek, 10. aprila - Mehtilda

LUNINE MENE
3. aprila ob 13,25 - zadnji krajec

KINIO

BREŠTANICA: 5. in 6. 4. ameriško-francoski barvni film Obris soli za ata.
BREŽICE: 4. in 5. 4. ameriški barvni film Kocka je padla. 6. in 7. 4. italijanski barvni film Tih maščevalc. 8. in 9. 4. ameriški barvni film Sto muk Stanlija in Ollia.
CRNOMELJ: 4. 4. zahodnonemški kriminalni film In Jimmy se pri-

blizuje mavrici. 6. 4. italijanski vojni film Maščevanje. 9. 4. ameriški barvni film Zaljubljeni žene.
KOSTANJEVICA: 6. 4. ameriški film Mačke iz visoke družbe.
MIRNA: 5. in 6. 4. film Policijska značka 373.
METLIKA: Od 4. do 6. 4. italijanski barvni film Prepovedane strasti. Od 4. do 6. 4. italijanski barvni film Robin Hood ognjeni lokostrelac. 9. in 10. 4. ameriški barvni film Jaz ljubim svojo ženo.
NOVO MESTO, DOM JNA: Od 3. do 5. 4. ameriška komedija Tajno življenje Valtre Mitje. Od 7. do 9. 4. ameriški kriminalni film Podvig detektiva Njumnja. 10. 4. ameriški avanturistični film Trader Han.
NOVO MESTO, KINO KRKA: 3. 4. ameriški barvni film Shaft v Afriki. Od 4. do 7. 4. ameriški barvni film Moje pesmi, moje sanje. 6. 4. mladinski barvni film - matineja Pika Nogavička. Od 8. do 10. 4. barvni film Pazi se, ko te srečam.
RIBNICA: 5. in 6. 4. ameriški pustolovski barvni film Avto smrti.
SEMIC: 6. 4. ameriški barvni film 87. policijska postaja.
TREBNJE: 5. in 6. 4. italijanski vojni barvni film Legija prokletih.

NOVEJŠO vseljivo hišo z gostinjskim lokalom v bližini Novega mesta ugodno prodam. Martin Pavc, Potok 2, Straža.
STAREJŠO hišo in 1000 m² zemlje prodam v neposredni bližini Novega mesta. Voda in elektrika v hiši. Naslov v upravi lista (863/75).
PRODAM hišo pri Sentišterju ali dam za dalj časa v najem. Prodaj tudi travnike in njivo. Ivan Ban, Dol. Maharovec 11, 68310 Sentišterje.
PRODAM 18 arov mladega vinograda na Kremenu. Voda, elektrika in cesta poleg. Prodaj tudi starejši fiat, registriran do decembra 1975. Slavko Planinc, Bučerca 1, Krško.
PRODAM vinograd nad Hmeljičcem, primeren za vikend. Sončna lega, dovoz z avtomobilom. Kebej, Karteljevo 19, Mirna peč.
PRODAM približno 70 arov vinograda z zidnico v Vinjem vrhu pri Beli cerkvi. Dovoz z vsakim vozilom. Ivan Banič, Dobruška vas 26, Skočjan.

Ob smrti naše drage mame

ANTONIJE GREBENC iz Brezja pri Senušah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za izrečeno sožalje ter za podarjeno cvetje in vence. Posebno se zahvaljujemo dr. Pircu za nudeno pomoč v boleznih, pevskemu zboru iz Radeč, sosedi Mimij Bizjak in župniku za ganljivo slovo. Hvala vsem za iskazano pomoč in spremstvo na zadnji poti.

Zalujoči: otroci in sestre z družinami

Ob smrti našega dragega očeta

ANTONA GAČNIKA s Podturna

se iskreno zahvaljujemo za podarjene vence in cvetje, Stanku Mikliču za poslovilni govor pri hiši žalosti, vsem, ki so nam izrekli sožalje, ter sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Se posebej Jožetu Progarju iskrena hvala za vse.

Zalujoči: hčerki Nežka in Anka z družinama ter drugo sorodstvo

Trebnje, Uršna sela, Novo mesto

Ob težki izgubi naše drage mame

IVANE RENUŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom. Posebna zahvala kolektivu Pionir za sočustvovanje, vsem darovalcem cvetja in vencov, župniku za opravljeni obred in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Zalujoča: sinova Slavko z družino in Franci ter hčerka Ivana

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

ANE BRATUŠEK iz Vratnega

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala Pavličevim in Zuličevim za ponico ter župniku Tušu iz Pletirij za opravljeni obred.

Zalujoči: hčerke Ančka, Marija in Fanika, vnuki in vnukinje ter drugo sorodstvo

Ob nenadni smrti naše ljubljene hčerkice

BOJANCE KLOBUČAR iz Stranske vasi 4

se iskreno zahvaljujemo družini Erjavc, družini Bertonec in Mariji Moravec, ki so priskočili na pomoč ter vsem sorodnikom in znancem, ki so darovali vence in cvetje, župniku za opravljeni obred in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: mamica, očka, obe stari mami, tete, strici in vsi, ki so jo imeli radi

Ob boleči izgubi našega dragega očeta in starega očeta

FRANCA KREVSVA iz Vrhpeči pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem za podarjene vence in cvetje ter za izrečeno sožalje. Hvala vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih in pokojnika v tako velikem številu popremili na njegovo zadnjo pot.

Zalujoči: hčerke in sinovi z družinami

Namesto venca na grob pokojni Viktoriji Zdravje iz Zaloga poklanja Zvezi slepih Novo mesto 500,00 din Franciška Pirc iz Zaloga. Za poklonjeni znesek iskrena hvala! Zveza slepih Novo mesto.

OBVESTILA

VALILNICA na SENOVENOM obveščajo cenjene stranke, da smo sezonsko znižali cene enodnevnih

piščancev, belim težkim brojlerjem na 4,50 din, rjavim, srednje težkim nesnicam na 4,00 din. Piščance dobite tudi brez poprejšnjega naročila vsak torek od 16. do 21. ure, vsako sredo zjutraj od 6. do 9. ure in vsak petek popoldne od 16. do 21. ure. Priporoča se Mijo Gunjilac, valinica, 68281 Senovo.

SPOROČAM, DA SEM Z 31. marcem 1975 prenehala opravljati obrt. Vsem se prav lepo zahvaljujem za obiske v mojem salonu. Obenem

sporočam, da je salon prenehal CVETA BELE, ki se za obiske nadalje priporoča.
ADAM. IVANKA

CESTUJKA

DRAGEMU možu, očetu in starši očetu JOZETU ZIBERTU iz Avstrije več za njegovo 55. pomladi želim po in veliko zdravja želimo ženo in hčere z družinami ter vsi vnuki.

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi mojega dragega moža

JOŽETA ŠTEFANIČA

rez. kap. v pokoju
in nosilca partizanske spomenice 1941

se zahvaljujem vsem družbenopolitičnim organizacijam, skupnosti občine Krško, enoti JLA za častno spremstvo, govornikom, pevcem, godbenikom, lovcem in sosedom za nesebično pomoč.

Zalujoča žena Pavla

ADAM ZORA

7. IV. 1974 - 7. IV. 1975

Srce se joče od žalosti, ki ni tako resnična, kot je resnična tvoja smrt.

Franc, Desa in Liljana z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre in tete

ANE UDOVIČ

iz Gor. Ponikve

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala za ves trud in lajšanje trpljenja zdravniškimu in strežnemu osebju žilnega oddelka novomeške bolnišnice predvsem še prim. dr. Šavliju ter dr. Ostoiču. Hvala doktorju za obred in lepe poslovilne besede ter vsem sorodnikom in sosedom za pozornost v teh težkih dneh.

Zalujoči: Udovičevi in Strmskovi Gor. Ponikve, 31. marca 1975

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, ata, brata in starega ata

IGNACA CUGLJA

posestnika iz Praproč pri Sentrupertu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za pomoč, izraženo sožalje in za poklonjene vence. Pričrni brata zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto za skrb in nego med njegovo težko boleznijo, duhovnikov za opravljeni obred, pevecem, gasilcem in vsem, ki so poklonili, ka spremljali na zadnji poti.

Zalujoči: žena Pepca, hčerke Pepca in Marinka iz Kanada z družinama ter drugi sorodniki

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL, Ribnica, Zice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janko Pezelj, Jože Prime, Jože Spilchal (urednik priloge P), Jožica Topič, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simec.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Franc Bukovinsky.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 3 din - Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačila vnaprej. - Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (vse vrednosti v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

UGLASE: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsi mali oglasi do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975 - Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 431-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davki od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto. Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-277. Nenaročenih rokopiesov in fotografij ne vračamo - Casopisni stvari: filmi in pelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi: tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISCEM moškega za pomoč pri kmetem delu in športnih konjih. Sinkovec, Visoko 1, 64220 Skofja Loka.
EKSPRES KEMIČNA ČISTILNICA Alojz Kalčič, Ljubljana, Triglavska 5, takoj sprejme likarico, tudi začelnico.

SLUŽBO IŠČE

VZAMEM v varstvo otroka v dopoldanskem času. Zdenka Frunzič, Majde Šilc 5.
ISCEM honorarno zaposlitev, najprejsemneje je vodenje knjig. Naslov v upravi lista (915/75).

STANOVANJA

PRODAM trisobno stanovanje v dvostanovanjski enonadstropni vrstni hiši v Novem mestu. Informacije: Frizerski salon "Jure Pestner", Novo mesto.
TUJ INŽENIR želi vzeti v najem hišo s tremi ali štirimi sobami ali ustrezno apartma v Krškem oziroma bližnji okolici. Informacije dobite pri tov. Vidi Jakšič, Nuklearna elektrana Krško, telefon 71-312.
NUJNO išče enosobno stanovanje imati z dveletno hčerko. Cenjene ponudbe sporočite na telefonsko številko 22-918.
ZDRAVNIKA, zakonca brez otrok, nujno iščeta gasionjero ali enosobno stanovanje z uporabo kopalnice. Ponudbe pošljite na upravo Dolenjskega lista (905/75).

Motorna vozila

PRODAM škodo S 110 L, letnik 1972, dobro ohranjeno. Franc Čečelič, Regeča vas 47.
PRODAM SIMCO 1301 in rabljen pralni stroj ter televizor. Vel. Bučna vas 35.
PRODAM SKODO 1000 MB za 8.000,00 din, registracija in tehnični pregled do konca 1975. Naslov v upravi lista (866/75).
POCENI prodaj dobro ohranjen fiat 850. Jože Vajs, Železničarska 17, Črnomelj.
PRODAM fiat 750, letnik 1965, tudi po delih. Stane Cimprič, Šmihel 11, Novo mesto.
PRODAM avto Zastava 750. Pero Mandič, Ragoška 8/12.
PRODAM avto Škoda v voznem stanju. Ivan Doberdruž, Prečna 30.
POCENI prodaj osebni kombi IMV 1000, letnik 1966. Naslov v upravi lista (888/75).
PRODAM Zastavo 750, letnik 1968, garažiran in ohranjen. Cena ugodna. Vprašati pri Fani Dular, Gotna vas 49, Novo mesto.
KUPIM rabljen R 4. Sitar, Glavni trg 5, Novo mesto.
PRODAM motor znamke NSU 175, registriran. Martin Andrejčič, Gotna vas 39/a, Novo mesto.

POSEST

PRODAM hišo v Črnomlju, Ulica Mirana Jarca 20. Pojavnika: Weiss, Zadruga cesta, n.h., 68340 Črnomelj.
UGODNO prodaj gradbeno parcelo v Gor. Maharovcu pri Sentišterju na Dolenjskem. Tončka Strojnik, Mihovica 17, Sentišterje. Informacije: Jože Hudoklin, Loka 18, Sentišterje.

RAZNO

PROSIMO voznika svetle škode, ki je 11. V. 1974 od 16,30 do 17. ure pripeljal na kraj nezdode, ki se je zgodila na avtocesti Ljubljana-Zagreb med vasjo Sela in karteljevskim vzponom, naj se zgloji pri Blažu Tasev, akumulatorska delavnica, Partizanska 11, Novo mesto.
GOSTILNO na prometnem kraju v okolici Novega mesta dajemo v najem. Naslov v upravi lista (889/75).
POROČNI PRSTANI! - Če želite osrečiti in razveseliti svoje dekle, ženo ali nevesto, ji kupite lep prstan! Dobite ga pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

PREKLIC

VIKTOR MATKO, Zbure 2, Smarške Toplice, prepovedujem vsako vožnjo po mojem zemljišču v dolini. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.
PODPISANI JANEZ KLEMENČIČ, Zidnja vas 41, Otočec, prepovedujem vsako dajanje alkoholnih pijač moji ženi Alojziji. Posebno opozarjam Alojza Kuma iz Regeče vasi. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.
ALOJZ SASEK, Vel. Slatnik 32, prepovedujem vožnjo in hojo po vsem mojem posestvu. Obenem tudi prepovedujem vsem vaščanom, da me ne zmerjajo z različnimi popačenimi imeni. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.
BARIŠA MELJANKIČ iz Gozdarskega doma Glazuta, preklicujem besede, ki sem jih govoril o Doroteji Freljih, kuharici iz Glazute za neresnične, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in sestre

URSULE RACIČ iz Viher pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, za podarjene vence in cvetje. Posebna zahvala duhovščini za obred, pevskemu društvu Planina iz Cerklj ob Krki za zapeto žalostnico, godbi na pihala Celuloza iz Krškega in vsem ostalim, ki ste jo spremili na zadnji poti.

Zalujoči: sin Tine z družino, hčerke Kristina, Julka, Mica, Pepca, Lojzka, Zalka, Pavla in Angelca z družinami ter sestra Francka

Trbovlje, Vihre, Maribor, Skopce, Adrijance, Drnovo, Podlog, Brežice, Cerklje

V 87. letu nas je zapustil naš oče in stari oče

FRANC MAKŠE

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom in vaščanom ter sorodnikom, tovarni zdravil Krka in njenim sodelavcem, Karlu Kovačiču in njegovim sodelavcem za podarjeni vence ter župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Ivanka, sinova Lojze in Vilko z družinama, hčerka Marči z družino in drugo sorodstvo

RADIO LJUBLJANA

TELEVIZIJSKI SPORED

11.05 TV v šoli (do 11.35) (Sa). 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg). 15.35 TV v šoli - ponovitev (do 16.05) (Bgd). 16.15 Muenchen: Svetovno prvenstvo v hokeju - barvni prenos srečanja CSSR - SZ (EVR, Lj), v I. odmoru Propagandna oddaja, v II. odmoru Kratek film (Lj). 18.30 Avtomobil skozi kamero - serijski film (Lj). 18.45 Mozaik (Lj). 18.50 Ne prezite (Lj). 19.15 Barvna risanka (Lj). 19.20 Cickak (Lj). 19.30 TV dnevnik (Lj). 19.55 3-2-1 (Lj). 20.05 Pogovor o... (Lj). 20.55 Barvna propagandna oddaja (Lj). 21.00 L. Feuchtwanger: Brata Lautensack - barv. TV nadaljevanka (Lj). 21.50 TV dnevnik (Lj).

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Glasbeni spored od 4.30 do 10.00.

ČETRTEK, 3. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Kako čist je naš poteh. 10.15 Po Talijinih poteh. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jancz Rihtar: izkoriščanje gozdnih zemljišč pod hišami. 13.30 Priporočajo vam... 16.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Minute z ansambлом Atija Sossa. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta pevke in pesnih ritmov.

PETEK, 4. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Kako čist je naš poteh. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Milena Lekšan: Kje in kako gojimo breskve. 12.40 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Vrtljak". 16.50 Človek in narava. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Kovarčiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačin. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 5. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tujnik. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Mihaela Bizem potoku. 12.40 Občrne: Vzgoja kolerabice. 12.40 Občrne. 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 "Vrtljak". 16.50 Knjižnega trga. 19.40 Minute z ansambлом Franca Puharja. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Radijski razjar. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 6. APRILA: 8.07 Radijska igra za otroke: Srce. 9.05 Se pomnite, tovariši... 10.05 Koncert iz naših krajev. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.03 Radijska igra - Miklos Gyarfás: "Strah in trepet". 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko

noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer! 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 v lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 7. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Pet minut za novo pesmico in pozdravi za mlade risarje. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Nada Rihtaršič: Ekonomski učinek pašohosne rabe travinja. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Vrtljak". 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.20 Ob lahki glasbi. 19.40 Minute z ansambлом Mihe Dovžana. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Ti in opera. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljubitelje jazzja.

TOREK, 8. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Zvijenje na vasi ob norveškem fjordu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Z nami doma in na poti. 12.30 Kmetijski nasveti - mag. Tone Dolenc: Paša in dokrmeljevanje krav za veliko mlečnost. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz dela glasbene mladine Slovenije. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 "Vrtljak". 18.05 V terek nasvidenje! 19.40 Minute z ansambлом Silve Štingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.30 Radijska igra - Franček Rudolf: Polž Jože. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 9. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedneže. 9.25 Glasbena pravljica. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Zafonnik - Nekateri izkušnje pri načrtni ureditvi zasebnih vinogradov. 12.40 Od vasi do vasi. 14.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Loto vrtljak". 18.35 Predstavljamo vam... 19.40 Minute z ansambлом Atija Sossa. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia... 21.25 Vedre melodije. 22.20 S festivalov jazzja. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Melodije jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

ČETRTEK, 10. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Ciril Kosmač. 9.30 Iz glasbenih šol: Glasbena šola Franca Sturna - Ljubljana. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Stanko Brodnjak: Za varnejše delovne razmere v gospodarstvu. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 "Vrtljak". 16.45 Jezikovni pogovori. 18.20 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturmo.

ČETRTEK, 3. aprila: 8.10 TV v šoli (Zg). 9.35 TV v šoli (do 10.35) (Bgd). 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg). 15.35 Francoščina (do 16.05) (Bgd). 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd). 17.25 J. Bjev: Kadar kupuješ, se ne odloči prehitro, oddaja iz serije Ko bo pomlad (Lj). 17.50 Obzornik (Lj). 18.05 Mozaik (Lj). 18.10 Vremenski stroj - I. del barvnega filma (Lj). 19.15 Barvna risanka (Lj). 19.20 Cickak (Lj). 19.30 TV dnevnik (Lj). 19.55 3-2-1 (Lj). 20.05 J. Semjonov: 17 trenutkov pomladi - TV nadaljevanka (Lj). 21.15 Kam in kako na oddih (Lj). 21.25 Četrtkovi razgledi (Lj). 21.55 TV dnevnik (Lj). 22.10 Hokej SZ: ZDA - barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Muenchnu (do 23.20) (Lj).

PETEK, 4. aprila: 8.10 TV v šoli (Zg). 10.50 Angleščina (do 11.25) (Bgd). 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg). 15.30 Angleščina - ponovitev (Bgd). 16.05 TV v šoli - ponovitev (Zg). 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd). 17.20 Pisani svet - mladinska oddaja (Lj). 17.55 Obzornik (Lj). 18.10 Glasbena oddaja (Lj). 18.40 Mozaik (Lj). 18.45 O mladi generaciji: Kaj je s tistimi, ki so skrenili (Lj). 19.15 Barvna risanka (Lj). 19.20 Cickak (Lj). 19.30 TV dnevnik (Lj). 19.50 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj). 19.55 3-2-1 (Lj). 20.05 Ukročena tmoglavka - barvni film (Lj). 22.15 625 (Lj). 22.45 TV dnevnik (Lj).

SOBOTA, 5. aprila: 9.30 TV v šoli (Bgd). 10.35 TV v šoli (Zg). 12.00 TV v šoli (Sa). 15.25 625 - ponovitev (Lj). 15.55 Nogomet Partizan: Celik - prenos (Bgd, Lj), v odmoru Propagandna oddaja. 17.50 Konjske dirke v Aintreju - posnetek (Zg). 18.00 Obzornik (Lj). 18.15 Mozaik (Lj). 18.20 Barvna risanka (Lj). 18.25 Velike in male mačke - barvni film (Lj). 19.20 Cickak (Lj). 19.30 TV dnevnik (Lj). 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj). 19.55 3-2-1 (Lj). 20.30 Gledališče v hiši (Bgd). 20.30 TV magazin (Zg). 21.30 Moda za vas - barvna oddaja (Lj). 21.45 Barvna propagandna oddaja (Lj). 21.50 Zoorovo znamenje - film (Lj). 23.20 Poročila (Lj). 23.25 Hokej Švedska: ČSSR - barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Muenchnu (Lj).

NEDELJA, 6. aprila: 9.25 Poročila (Zg) - 9.30 Svet v vojni - serijski dokumentarni film (Lj) - 10.20 Otroška matineja: Viking Viki, Nikogar ni doma, Avtomobil skozi ka-

mero (Lj) - 11.10 Mozaik (Lj) - 11.15 Ljudje in zemlja (Lj) - 12.15 Poročila (do 12.20) Nedeljsko popoldne: Pisani svet, Prvi aplavz, Poročila (Lj) - 16.40 Rokomet (ženske) Lokomotiva: Spartak (Kijev) - prenos Zg, v odmoru Rezerviran čas (Lj) - 17.45 Košarkarski finale v Nišu - prenos, v odmoru rezerviran čas (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 P. Zidar: Utonilo je sonce - III. del barvne nadaljevanke (Lj) - 20.55 Dokumentarna oddaja (Lj) - 20.45 Kratek film (Lj) - 21.25 Športni pregled (Zg) - 22.00 TV dnevnik (Lj) - 22.15 Hokej ČSSR: ZDA - barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Muenchnu (do 23.20) (Lj).

PONEDELJEK, 7. aprila: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bgd) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 TV v šoli - ponovitev (do 16.05) (Bgd) - 16.15 Muenchen: Svetovno prvenstvo v hokeju, barvni prenos srečanja ZDA: švedski (EVR-Lj) - v I. odmoru Propagandna oddaja (Lj) - v II. odmoru priob. ob 17.35 obzornik (Lj) - 18.30 Čelist goša - barvna serija Japonske lutke (Lj) - 18.45 Od zore do mraka (Lj) - 19.05 Odočamo (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Moda za vas (Lj) - 20.10 Levstik-Gruen: Kastlelka, predstava Sentjakobskega gledališča (Lj) - 21.50 Mozaik kratkega filma (Lj) - ... TV dnevnik (Lj).

TOREK, 8. aprila: 8.10 TV v šoli (Zg). 9.35 TV v šoli (Sa). 10.05 TV

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube mame, babice in prababice

JOŽEFE GRANDLIČ

roj. Čanželj iz Mirne peči

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in dobrim sosedom za izkazano pomoč, vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala pogrebnikom za trud, org. ZŽB Mirna peč za pomoč pri organizaciji pogreba, aktivu ZSM Mirna peč, godbi, pevcem, podjetju Keramika Bršljin, sodelavcem Agrokombinata Grosuplje in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izrazili sožalje.

Žalujoci: hčerki Mici in Milka, sinova Lojze in Slavko z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, starega očeta, strica in svaka

JANEZA BRULCA

iz Vrhovca pri Mirni peči

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom in vaščanom ter sorodnikom za pomoč, ki so nam jo nudili v teh težkih trenutkih in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli iskreno sožalje. Iskrena hvala kolektivu Varnost Novo mesto za podarjeni vence, internemu oddelku splošne bolnice Novo mesto, ter župniku za opravljeni obred. Se enkrat hvala vsem, ki ste ga spremili k večnemu počitku.

Žalujoci: žena Marija, sinova Jože in Polde z družinama, snaha Ivanka z otrokoma, sestra Rozalija ter drugo sorodstvo

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Ivo Pirkovič:

Osvoobodni republiko pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšet

TRI PREISKAVE SAMOSTANA OD KLETI DO STREHE

V ponedeljek zjutraj so Jožeta Vinška v samostanu hlevu razvezali in spustili. Brata Rudija Jordan je z lesom na Sušaku in je pošiljal mnogo lesa v Italijo. Potem je kupil kmečki dvorec pro-padlih Bučarjev na Dolenji Brezovici, kjer je namenaval zgraditi oljno in tekstilno industrijo. V ledenikalnega vodstva v Ljubljani začel oboroževati belo gardo. Za zvezo z italijansko divizijo iz polkovnika Filipa Ubaldija. Bil je tudi v političnem vodstvu belogardizma, tako imenovanem Forumu v Novem mestu.

Zgodaj zjutraj ta dan so belogardisti preiskali samostan. Pregledali so tudi celico „Q“. Partizani, ki so se v njej skrivali, so nekateri legiste poznali po glasu, pa tudi po imenih, s katerimi so se drug drugega klicali. Vodil jih je neki samostanski brat. Iskali so z veliko vneto, čeprav so bili vso noč na lovu. Za vsakega ujetnika so jim Italijani namreč obljubili bogato nagrado

37

Medtem so štirje italijanski generali v Šent-jernejju nestrpno čakali poročil iz Pletertij. Prišla so, da niso legisti ničesar našli. Prokurator pa je Italijane spodbujal k novi, še strožji preiskavi, zagotavljajoč, da so voditelji upora zagotovo v samostanu. Stotnik „rdečih krav“ je okoli pol dne ukazal, naj se vsi redovniki, patri in bratje, zberejo v priorjevih prostorih, in jim tam postavil stražo. Preiskavo je vodil sedaj pater Schneider. Vojski so pregledali ves samostan od kleti do strehe. O „velikih ribah“ vstaje, kot pravi pater prior, pa nobenega sledu.

General Robotti je divjal. Hotel je, da mu pripeljejo samo dva upornika, kot smo že omenili, študenta Franca Pirkoviča in trgovca Maksa Valeta, ki sta edina krivca vstaje v teh krajih, drugi ga niso zanimali. Ukazal je še tretjo preiskavo in povabil k njej izkušenejše Nemce.

„Izvolite, brez nadaljnega“ je pater prior odgovoril hladnokrvno vlnudno stotniku, v resnici pa so mu klecala kolena od strahu, da njegovih gostov iz gozdov nazadnje le ne bodo odkrili, pripoveduje doktor Leopold v svoji knjigi spominov.

Kapetan „rdečih krav“ je bil v zadregi. Kaj naj se stori? Z legističnimi voditelji je odšel v samostanski hlev vprašat zaprtega Vinška, ali bi morda spoznal Pirkoviča in Valeta, če bi ju videl preoblečena v meniške halje. Vendar naj vprično njiju z ničemer ne pokaže, da ju je spoznal, šele pozneje naj ju izda. Jetniku, ki je že stal na robu svoje grobne jame, se je utrnilo upanje, da si bo rešil življenje. Italijane bo po samostanu vodil, saj pozna vsa skrivališča, ker je v letih 1899 do 1903 pomagal očetu zidati Pletertje. Ta jetnikova obljuba pa seveda še ne dokazuje, da je bil Vinšek

zares pripravljen koga izdati, kar so mu pozneje hoteli nekateri očitati.

Tudi tretja preiskava je bila v resnici samo kraja in ropanje. „Pozneje so se naši delavci in bratje pritoževali,“ piše pater prior, „da jim je marsikaj izginilo, temu ura, drugemu denar, budilka, perilo in tako dalje. Res so točno vse pregledali.“

Italijanski stotnik je že pred tretjo preiskavo patra priorja vprašal, ali želi, da Italijani v Pletertjih ostanejo in jih pred partizani branijo ali naj odidejo.

Prior je prosil, naj nikar ne ostanejo, ker so partizani ponovno izjavili, da bodo samostan napadli, če ga bodo Italijani ali belogardisti zasedli, ker bi zasedene Pletertje partizane ovirale pri vojaških operacijah. Škoda bi imeli samo menihi.

Samostanski predstojnik je Italijanu še povedal, da niso partizani v času, ko so držali pleterski teren v svojih rokah, samostana nikoli nadlegovali; patri so takrat živeli v miru.

Pozneje je prior Leopold slišal, da se je general Robotti zelo jezil na kartuzijo in da je nameraval vse njene prebivalce internirati na otok Rab. Na prigovarjanje drugih je to misel opustil, toda za pleterskega priorja ni imel dobre besede.

Internacijsko taborišče na Rabu je bilo edino med številnimi italijanskimi izgnanskimi taborišči, v katerem so bili jetniki namenoma obsojeni na smrt z gladovanjem. Šele ko je svet pred koncem leta 1942 o tem po naključju izvedel, je bil Rim prisiljen zločinski načrt taborišča spreminiti in shirane in umirajoče jetnike poslati na okrevanje. Res pa je, da so prav na Rab poslali največ Slovencev legistični voditelji, ki so svoje žrtve po vseh krajih odbrali s posebnimi seznanji, kot sta na primer lesni trgovec Jordan in župnik Cerkovnik brez sramu kar javno v Novem mestu. Toda vrnimo se zopet v Pletertje!

Italijani so v mraku brez slovesa Pletertje izpraznili in se odpeljali v Kostanjevico. Na kamion so naložili tudi partizana Vinška. Mimogrede so se ustavili pri belih na Dolenji Brezovici. Goreči legist Fabjančič, ki je Vinšku v Pletertjih ukradel denar in mu pljuval v obraz, je sedaj rjul: „Te še niso ubili, kurba partizanska? Te pa še bodo kmalu.“

Zvečer je seržente v Kostanjevici vprašal vojake, kdo bo streljal jetnike. Vsi so dvignili roke. Vinška in tri druge so zvezane nemudoma odpeljali v Globočice. Nad Diniharjevo hosto je bila izkopena jama. Pri njej je stalo pet vojakov z lopatami. Prišli so italijanski oficirji z zdravnikom.

Prikazal se je tudi stotnik „rdečih krav“ iz Pletertij. Z oficirji se je šepetaje pogovarjal in Vinška nato ukazal odpeljati nazaj v mesto. Zapri so ga v prazno sobo v bivši Gatschevi hiši, na levo roko konec mostu.

„KAKŠNO PRAVICO MI IMAS TEPSTI SINA?“

Slišali smo, da je stotnik „rdečih krav“ v Pletertjah zahteval, da partizana Vinška tisti dan opoldne v Šentjerneju z dvema drugima jetnikoma ustrelijo. To sta bila devetnajstletni Adam Srebrnjak in Bruno Frančič, oba z Roj pod Šentjernejem. Srebrnjak je bil domačin, Frančič pa iz železničarske družine, ki je pred letom dni pribežala pred Nemci iz Maribora.

Partizana sta zvečer obiskala Anico Makovec iz Dobruške vasi, ki je osebnikovala v svoji koči na Roj. Z možem Kolarcem, Hrvatom, ki je bil kuhar v Zagrebu, se ni razumela in je živela sama. Pozno ponoči sta se fanta poslovila in se zavlekla pod skedenj trdne Turkove domačije, ki je bila v tlačanskih časih fevdalni dvorec.

Zjutraj so iz Šentjerneja prihrumeli preko polj Italijani. Obkolili so vas in šli naravnost pod Turkov skedenj po oba fanta. Bila sta izdana.

Ni mogoče misliti, da bi dva izkušena partizana, ki sta bila že od zgodnje pomladi v gozdovih, komu povedala, kje bosta prenočila. Preostane samo misel, da se je bil ponoči plazil po vasi ogleduh in ju izdal. O tem so bili prepričani tudi Srebrnjakovi. Znano je namreč, da so legisti tudi drugod v ofenzivi postavljali oglednike, ki so poročali o skrivanju in premikanju partizanov in jih tudi izročali belim in Italijanom.

Nesrečna Srebrnjakova mati je hotela za sinom. Našla ga je na trgu v Šentjerneju. Videla je, kako ga vaški mesar Martin Rangus sramoti in tepe.

„Kakšno pravico mi imaš tepsti sina?“ je prizadeto kriknila nasilnežu.

Mesar je poklical legiste in ukazal, žensko zapreti. Odvlekli so jo v klet belogardistične postojanke na Valetovem. Stražil jo je bivši Valetov hlapec Franc Kočever iz Šmalce vasi, član Zagorec-Japetove izsiljevalske in vlomilske tolpe, ki jo poznamo že iz prejšnjih poglavij. Kočever je bil sedaj strelec talcev in jetnikov.

Srebrnjakovo so izpustili iz zadušljive kleti šele zvečer. Sina ni našla več živega niti ga videla mrtvega.

Najboljši cvičkar

Natočil ga je iz majolike, na kateri je lončar z okraski izvezel naslednje besede: „Bog je ustvaril ženo, da jezi moža, v tolažbo mu podari vinca sladkega.“ To je bil tisti cviček, ki so ga strokovnjaki na nedavnem tednu dolenskega cvička proglasili za najboljšega. Franc Martinčič, 36-letni kmečki gospodar iz Smalčeje vasi pri Genterjerju, pa se sploh lahko pohvali, da ima v svojih sodih najboljšo kapljivo vina, ki ga sicer najpogosteje ponarejajo. „To je dober znak, saj vina, ki ne bi slovelo, nihče ne bi ponarejal...“ se smeje. Smeje pa se lahko tudi zato, ker je bil na treh tekmovanjih za najboljše cvičke enkrat drugi, enkrat prvi do drugi in letos prvi.

Potrdi, da za cviček res velja, da če ga uživamo po pameti, vsakomur koristi kot hranilo, poživilo in zdravilo. Pri Martinčičevih imajo 8 ha zemlje, od tega je nekaj več kot 2 ha vinogradov, ki jih imajo med Pleteljami, Škrivnim, Rakovnikom in Vrbovcami. Že oče je pred 15, morebiti 17 leti, začel obnavljati vinograde in sin Franc, ki ima za sabo grmsko kmetijsko solo, je uvidel, da se od kmetijstva da živeti – vendar pa le takrat, če se človek specializira. Pred 5 leti je dobil od občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva posojilo za posaditev matičnjaka – pri Martinčičevih imajo tudi trsnico – vse drugo je opravil postopoma in z lastnim denarjem. Vinogradniško usmerjena kmetija je lahko svetilnik, danes sicer še bolj samotna, po katerem se bodo obračali tudi drugi.

Kaj hitro sva sredi pogovora o vinu. Vneto razlaga,

da je potreben za cviček pravi izbor, dobra predelava, čista posoda, skrbna nega, dobra lega vinograda... In ob vsem znanju morebiti še malo sreče, dodaja gospodar, ki trdi, da mu je kmetijska šola dala dobre smernice, da pa se mora vsakdo do temeljitega znanja dokopati v praksi.

Zmagovalec letošnjega tekmovanja za najboljše cvičke je zadnje vinograde obnovil pred tremi leti; te trte bodo letos prvič obrodile. Njegov recept, ki se je izkazal za najboljšega, pravi: 65 odstotkov črnih sort, 35 belih. Franjinje in črnine pol na pol, v dobri tretjini belih sort pa naj bo kakih 25 odstotkov laškega rizlinga in 10 odstotkov kraljevine. „Če hočemo kvaliteten cviček, moramo dati vsaj polovico kvalitetsnih sort (franjinje in rizlinga)!“

Takale tekmovanja ljudem odpirajo oči, čeprav lahko za Martinčičevega iz Smalčeje vasi zapišemo, da se je že pred njimi dokončno odločil. „Dobrega vina ni težko prodati!“ trdi glasno in pove, da bi ga zlahka prodal še več kot 60 hektov, kolikor ga je lani pridelal.

„Stroje človek mora imeti, malo je treba biti zaljubljen v poklic, potrebno je znanje, tudi vreme mora biti naklonjeno – a gre!“ pove preprosto in odide nazaj v vinograde, od koder je bil malo prej prišel.

Tako enostavno kajpak ni. Bržkone je najbolj odločilna ljubezen do zemlje. Vse drugo se da naučiti, preizkusiti, narediti... Ljubezen do zemlje in do trt pa je ali je pa ni; pri Francu Martinčiču je gotovo v obilju.

J. SPLIČAL

Pravi morilec ostaja neznan

Ker ni bilo dokazov za krivdo, je novomeško okrožno sodišče oprostilo obtožbe uboja Ano in Martina Uhernika iz Gabrja

Eden najbolj zapletenih, nenavadnih in v javnosti odmevajocih sodnih procesov iz prakse okrožnega sodišča v Novem mestu je po štiridnevni razpravi končan. Zločin pod Gorjanci ostaja zavrt v meglo.

Kmet iz Jugorja pod Gorjanci, priletni Jakob Luzar, je bil 11. avgusta lani zvečer ubit, njegovo truplo pa so našli v potoku obteženo s kamni. Zločin je bil storjen, našli so na poti sledove krvi in umorjenčev klobuk. Zakaj naj bi nekdo ubil miroljubnega Luzarja?

Po nekaj dneh je sum padel na Martina Uhernika in njegovo ženo Ano, s katerimi so bili Luzarjevi sicer v prijateljskih odnosih, tik pred zločinom pa so se „nekaj dajali“ zavoljo kočarske zemlje. Uhernik je začel graditi novo zidnico, katere temelji so bili pomaknjeni nekoliko na kolovozno pot, zato naj bi Luzar mejašu odstopil nekaj metrov zemlje. Luzar na to ni pristal, poklicali so komisijo krajevne skupnosti, vendar so se na koncu sporazumeli in zvečer so se razšli.

Vse od začetka preiskave, uvedene zoper Martina in Ano Uhernik, ki sta bila potem v priporu, je Uhernik krivdo zanikal. Zmeda med preiskavo in na procesu pa je nastala zavoljo štirikratnega priznanja zločina zaprte Ana Uhernik. Ta je priznala, priznanje preklcala, spet priznala in ob rekonstrukciji zločina kazala, kje naj bi se vse zgodilo in na kakšen način. Pa vse spet preklcala...

Dolžnost sodišča je bila dobiti v roke trdne dokaze, da sta obtožena v resnici zagrešila strašno dejanje, ki naj bi mu botrovala maščevalnost. Zasižanih je bilo nad 20 prič, trije sodni izvedenci, pa vse skupaj ni pomagalo razvozlati zapletene zadeve. Priče s sorodniki ubitega vred so po vrsti izjavljali, da z Uhernikovimi niso bili sprti, temveč narobe, da je Uhernik delaven človek, ki se je sicer pridušal, da bo gradil, ampak videl in slišal ni nihče, da bi on streljal na Luzarja in ga potem z ženinno pomočjo vlekel do potoka.

Strokovnjaki-izvedenci tudi niso našli na oblačilih obtožencev nobenih sledov krvi pokojnega Luzarja, vendar bi morala kjerkoli na sebi imeti njegovo kri, če bi pokojnega res na tak način ubila in ga na vreči nesla do potoka, kot je to med priznanji izpovedala Ana Uhernik. Tudi njena priznanja so bila vsakokrat drugačna. Pomembno pa je zlasti to, da je psihiater ugotovil, da je Ana Uhernik slabše diferencirana osebnost, ki hitro zapade pod vplive in tudi sicer slabše duševno razvita. Po mnenju sodišča je ravno zaradi tega in ker je hotela čimprej na svobodo k dvema otrokoma, ki sta ostala sama, pošiljala preiskovalcem pošto: „Vse priznam, samo izpustite me!“ Ugotovljeno je tudi, da ga nista mogla nositi tako, kot je izpovedala Uhernikova, in da Luzar ni mogel biti ubit na tistem kraju, ki ga je ona pokazala.

Izvedence dalje pravi, da je bil pokojni ubit z orožjem, najverjetneje z lovsko puško, nikakor pa ne s pištolo. Uhernik puške ni imel, lovec ni bil in nobenega dokaza ni, da bi on tako orožje imel.

PRI RIBIČIH JE BIL

V noči na 25. marec je bilo vlomljeno v biše ribiškega doma v Pilipih pri Brežicah. Našli so nasilno odprte predale točilne mize, kjer denarja sicer ni bilo, vlomilec pa je odnesel 14 steklenic vinjaka, nekaj kozarcev in ribiško palico.

TRAKTOR GA JE POKOPAL

26. marca se je na svoji njivi smrtno ponesrečil 53-letni Jože Rak iz Češnjic pri Sevnici. Ta je s traktorjem oral na zelo strmi njivi in ko je na vrhu hriba hotel obrniti, je traktor začel vzvratno drseti navzdol, pri tem pa se je še prekucnil in Raka pokopal pod seboj. Zvečer so našli Jožeta Raka mrtvega na kraju nesreče.

Vse to je veliki senat okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval Janez Kramarič, tehtal, preden je po dolgem posvetovanju izrekel oprostilno

ČUVAJMO GNEZDIŠČA!

Lovska zveza Bele krajine obvešča vse prebivalce na svojem območju, da so pričele valiti divje rase mlakarice. Rase so vložili v reko Dobljčico in Lahinjo lansko leto. Ker so rase zelo domače, je velika nevarnost, da ne bodo znale zadosti skrivati svojih gnezd. Da bi to ptico ohranili v našem okolju, napravljamo vse, ki bi rača gnezda našli, naj rac pri valjenju ne motijo, preganjajo ali jim celo pobirajo jajca iz gnezd. Vsi prebivalci se naj vključijo v akcijo očitovanja gnezdišč, saj so divje živali del lepote naših krajev. Lovska zveza naproša tudi, da podobno ravnate z gnezdi fazank!

FRANC KLEVISAR

ČIK IZ VLAKA

Na parceli Ivana Bona iz Zabrđja je 25. marca popoldne začelo goreti. Parcela leži ob železniški progi pri Gomili. Ogenj je nastal v suhi travi in se širil v bližnji gozd, na srečo pa so plamene takoj opazili in ogenj ugasili. Po prvi oceni je škoda le za 1.000 din, vendar je nevarnejši vzrok. Domnevajo, da je kakšen potnik iz vlaka odvrtil skoz okno cigaretni ogorek. Tako je zaradi drobne nepazljivosti nastal požar. Se se lahko kaj takega zgodi v vetrovnih pomladanskih dneh, če ljudje ne bodo bolj previdni.

Vse gorje ni strlo Bezgarke

Vnuki so odšli s »trebuhom za kruhom« - Poskrbeti za odročne kraje, ki vse bolj izumirajo

Julijana Šercer, po domače Stara Bezgarke iz Papežev, je 29. marca slavila devetdesetletnico. Rojena je bila v Bezgarih v Čabranski dolini. Poročila se je v Papeže z Antonom Šercerjem in mu rodila šest otrok. Ko pa so bili očeta najbolj potrebni, je v prvi svetovni vojni padel. Ostala ji je samo kmečka hišica in zemlja. Tedaj še ni bilo poskrbljeno za vojne

Julijana Šercer-Stara Bezgarke (levo), na desni pa je njena hči Julka. Mati je odvovala v prvi, hči pa v zadnji vojni. Mati je ostala s šestimi, hči pa s tremi otroki. (Foto: T. Ožbolt)

sodbo po načelu: „Če je sodišče v dvomu, obtožena ne sme obsoditi, ampak oprostiti.“ Ko je bila v petek, 28. marca, razglašena oprostila sodba, so hkrati izpustili na svobodo več mesecev priprta osumljenca.

Da je bilo zanimanje za razpravo v podgorjanskih vaseh veliko, je razumljivo; vsak dan procesa je bila dvorana nabit polna. Nikakor pa ni razumljivo in ne dopustno vedenje nekaterih prizadetih sorodnikov, ki so tako rekoč protestirali proti izrečni sodbi, medtem ko zaslišani kot pričre niso vedeli povedati nič obtežilnega in dokazilnega. Razočarani, ko so spoznali, da sodišče krivca ni našlo, so mahali z rokami, vpili, nekateri jokali. Da hočejo krivca, jim nihče ne zameri, da pa bi bili pripravljani nedolžnemu naprtiti kazeno samo da bi bil zločin opran, „kri za kri“, je bilo rečeno, grdo.

Sodišče je kvalificirana ustanova, zato mu moramo zaupati in verjeti. Za vsako ceno nekoga spraviti tako rekoč na vislice, brez trdnih dokazov, bi bila neodpustljiva napaka. In zelo hudo bo v vasi, če se tega ljudje ne bodo zavedali! Izrečena sodba seveda še ni pravno močna.

R. BACER

Žibertov som je tehtal 9,95 kg, dolg pa je bil 119 cm

»Pošastik« v Savi

Sava premore še trofejne some

„Dokler si ob vodi, je vedno lahko ujameš ribo.“ pravi pri pregovoru. Tone Žibert, predsednik nekdanjega sevnjskega društva imarcev, je minuli petek popoldne na Savi v družini izlovil Impojčiča. Taka toka, pa je ujel soma, kakšno je bilo pa ni vedel, ko je som v družini že lep čas ni ujel. „Stirje ribiči smo lovili nekaj časa pred leti, ko je pri meni potegnilo, da mislim, da sem zapel kakšno ribo. Vseeno sem zategnil, brzi so se bo koga.“ je minulo leto povedoval na svojem dotrpano utrujanje, kot temu pri ribičih, je nato trajalo dva dni. Ribi je popuščal vrvice v sredini Save.

Pravijo, da somi najraje jemljejo, ko cvete benami, mora soparno. V Zibertov primeru je držalo le zadnje, bilo po dežju, ko se je še sonce. Z malo manj spriti, bi Tone prav lahko bil ob lovil. saj je lovil le z vrvice, ki je videna za ribe od 5 do 6 kg.

EDEN MRTEV, 4 RANJENI

Huda prometna nesreča, ki se je pripetila 26. marca zvečer pri Leskovcu, je povzročila več telesnih poškodb in smrt in za 20.000 din prenesla rjalne jškode. Martin Žibert iz Drnovega je z avtomobilom iz Krškega proti domu proti pa mu je pripeljal Štefan Vrečič iz Kremenca, ki je nenadoma zavil v levo, kar je povzročilo čelno kolizijo. Hudo poškodovana sta bila oba voznika, zraven pa sta potniki v Vrečičevem avtomobilu, Anton Koritnik in Rok Mešiček iz Kremenca, hudo poškodovani. Vseh pet so prepeljali v novomeško bolnišnico, kjer je Slavko Vrečič še isti dan poškodbam podlegel.

POPRAVEK

V zadnji številki je prišlo do strani v članku „Iztrgati postavo pomote v datumu. Muzek in orodja na Veseli gori ni bilo minuli četrti, temveč pet. Šele 27. aprila. Za napako se očitujemo.

T. OŽBOLT

Kozerija

KOŠČEK VSAKDANJEGA KRUHA

Pšenica vzklije iz zemlje, ko je roka vrgla seme. Potem mukoma dozoreva pod vročim soncem in dežjem, ki se izliva iz sivo-črnih oblakov. Porumeni in napove čas žetve in mlačve, čas od potu svetlečih se obrazov. Kašče se napolnijo, redki mlini meljejo. Moko sesipljejo v bele vreče in razgubi se po bajtah, namenjena za pečenje kruha.

Zaradi kruha se ljudje pobijamo. Brez kruha ljudje umiramo. Kruh je Bog, je rojstvo in smrt. Velikokrat sem slišal in še slišim: „Prišel bo čas, ko si bo lahko vsakdo odrezal večji kos kruha.“ Zakaj pri-

hodnji čas? Zakaj? Veliko ljudi je pijanih od kruha. Bolj kot od vina. Pijanosti. Drugi dan je dan streljave. V mladosti nam režejo kruh starši, ko odrastemo, ga režemo sami. Tudi drugim. Tudi staršem. Kruh so častili in ga preklinjali, kruh so prosili, za kruh so izdajali. Tudi prijatelje, tudi svojce. Kruh so grebali iz zemlje. Z golimi rokami, za ceno lastne krvi. Kruh je slan, ker je tudi kri slana. Kruh je sladak, ker je tudi ljubezen sladka. Kruh je ljubezen: ko ga nimamo, se žrtvujemo zanj, ko ga imamo preveč, ga odvrzemo...

S pladjem v roki in z enolončnico na njem sem iskal prazen prostor v tovarniški menzi, ki je mrgolela od delavcev. Mize blizu so bile obložene s štirimi pa tudi s petimi jedci, pri vratih, ki vodijo k sanitarnim prostorom, ni na enem od štirih stolov nihče sedel. Prisedel, obrisem žlico v papir in zajamem. Z dolgočaseno, vsakdanje. „Dober tek“. „Hvala, enako.“ Voščil mi je glas inženirke. Ena redkih izobraženek v fabriki. Dobra mačka. Škoda, da nosi poročni prstan. „Kaj je s to mizo?“. „Kaj naj bi bilo? Miza kot

vsaka.“ Odgovarjajoči glas mi je neznan. „Maje se. Zgodi se lahko, da mi kaj prileti v krilo.“ Srebanje enolončnice, govorenje vsevpred. Kot melodija slapa. „S čim naj jo podložim? Maje se.“ Roka s prstanom odlomi polovico kruha. Pobarvani lasje izginejo pod gladino mize. „Tako je veliko bolje. Se več ne maje. Melodija slapa se spremeni v jezno šumenje polja, zasejanega s pšenico.

TONI GAŠPERIČ

Dolenski lovci bodo dobili nov rod gonjačev, ki jih usposobimo. Rančigaj iz Trebnjega. Vsaj pet „pesmi“ bo na rogovih lovcev v Novem mestu, sedem pa v Trebnjem. Na sliki: gonjači minuli petek v Trebnjem (Foto: Železnik)

DOLENJCI GOVORILJO

TRDINOV
NOTESI

KAJ JE NOVEGA

GRADOVI IN
USODE
VRHKRKA

Na 6. strani Priloge smo, kot ste nedvomno lahko že opazili, pred tedni začeli novo serijo zapisov, v katerih vam bomo v naslednjih mesecih predstavili Dolenjce, ki že več let ne živijo na Dolenjskem, se pa še počutijo naše gore list. Med strokovnjaki z najrazličnejših področij — že doslej smo vam predstavili operno pevko Bukovčevco, arhitekta in slikarja Kobeta, zgodovinarja Mikuža, partizanskega vodjo in poklicnega častnika Potočarja, telovadca in olimpij-

skega prvaka Štuklja — smo danes zašli na področje, ki bo za mnoge malce nenavadno, bo pa gotovo pripoved zanimiva. O sebi, o svojem delu in o načrtih govori Anton Strajnar s Težke vode, mojster kuhalnice in šef kuhinje v ljubljanskem Slonu, večkratni kuharski prvak na evropskih tekmovanjih, častni član številnih kuharskih združenj po svetu. „Sem pa Dolenjec, točneje — Podgorec!“ pribije v naši današnji rubriki DOBER DAN, DOLENJCI.

SAMO DVA KRATKA KORAKA

Naše četrto uredništvo v gosteh je bilo na Trebelnem, kjer smo poslušali usodo kraja in ljudi: tri desetletja po osvoboditvi smo poslušali besede domačinov komaj 300 metrov stran od kraja, kjer stoji spomenik Gubčevi brigadi, ustanovljeni na Trebelnem 1942.

„Če pogledamo, kako so naši kraji gospodarsko napredovali v teh tridesetih letih, lahko kratko rečemo: samo dva koraka — enega s svojimi žulji, drugega z družbeno pomočjo. Oba pa sta kratka!“ je povedal kmet Jože Žagar in v to ugotovitev lahko strnemo besedo nekaj deset govornikov, ki so prišli pripovedovati o svojih uspehih, težavah, načrtih.

O tem, da je bilo med vojno Trebeljansko med partizanskimi zibelkami, da pa danes ljudje odhajajo in ostaja vse bolj prazno, so pripovedovali pa o tem, da radi sami primejo za delo, da se ne bojijo žuljev in še o mnogočem drugem — o vsem tem pa govori zapis na tretji strani Priloge z naslovom SAMO DVA KRATKA KORAKA.

DEVETERO SPRETNOSTI

Med vrsto starin na dvorišču gostilne Petra Deva v Mokronogu zbuja pozornost tudi železna kovana vrata. Le-ta imajo s starostjo skupen le videz, nastala so namreč v ključavničarski delavnici Ivana Torija na drugem koncu trga.

Za Ivana Torija umetno kovaštvo ni vse, kar vidimo na raznih balkonih. Da je, kot pravi, izvirno, lahko pri delu uporablja le zakovice, objemke in spajkalo, nikakor pa ne več varilnega aparata, ki ga stari mojstri niso poznali. Ob tem ga zanima tudi prvotna oblika. Za Devova vrata je vzél vzor po delu z mokronoškega gradu. To, da se tega loteva kot strojni ključavničar, ni zanj prav nič nenavadno: „Naša stroka terja devetere spretnosti!“ Le-teh se je učil na Jesenicah, kjer ima kovaštvo tradicijo.

Kar težko bi bilo najti predmet, tudi kos pohištva, ki ga Toriju ne bi uspelo oblikovati v železu. Vseeno tega dela ne ocenjuje kot hudo težavnega, morda tudi zaradi tega, ker se ga v delavnici loteva bolj iz veselja, največkrat le za prijatelje in znance. „V Avstriji in Italiji je za te izdelke veliko zanimanja, veliko podjetje bi imelo s tem zadosti naročil. Navadnega delavca bi si upal v kratek čas usposobiti za to delo,“ pravi. O današnjih vajencih nima najboljšega mnenja, čeprav jih je v 13 letih do leta 1973 usposobil 32. „Najti dobrega je pravi zaklad. Če ga vzameš, se je treba resnično držati predpisov. V delavnici je malo, svoje vzamejo šolanje in dopusti, zato kaže bolj jemati priučene delavce.“

Čeprav so oblikovani kovinski predmeti iz Mokronoga marsikje vzbudili zanimanje, od kranjskega obrtnega sejma leta 1964 do ljubljanskega Doma in spomeniškega varstva, predstavlja to le malo njegovega dela. V svoji delavnici se je poskušil z opremo za samopostrežne trgovine, ki jo je ljubljanski Centromerur pred desetletji prodajal po vsej državi, saj je bil med trojico obrtnikov, ki je s tem pri nas pričela. Njegov izdelek so tudi velike premične stojnice na ljubljanski tržnici.

Mojster Tori pripravlja papirje za upokojitve. Predvsem vojna leta so pustila svoje sledove. Kot skojevec je bil zaprt na Jesenicah že leta 1941, sledilo je prisilno delo do leta 1943. Med partizanjenjem po Koroškem je postal komisar 1. čete v Zapadnokoroškem odredu. Čeprav je bila pri nas svoboda že 9. maja, so še 12. maja pri Borovljah bili hude boje z bežečimi fašističnimi plačanci. Že njegov oče je bil borec za severno mejo, sam je sodeloval v bojih za osvoboditev Celovca, zato ni neprizadet ob glasovih avstrijskih skrajnežev, ki skušajo zanikati partizanski boj. Do upokojitve je še nekaj časa. Škoda bi bilo, če bi v Mokronogu njegova obrt zamrla. Za enega človeka bi bilo preveč terjati usmerjanje npr. umetne kovaške obrti v serijsko proizvodnjo. Kot ugotavlja sam, bi bila mogoča. Morda še ni prepozno, da bi se zanj v dokaj pasivnem Mokronogu, kjer zlasti moška delovna sila ne najde kruha, le kdo zavzel!

A. ŽELEZNIK

BLUES VEDNO OSTANE

„Veliko glasbenih slogov pride in gre, blues vedno ostane; pada in raste, toda vedno ostane, ker bodo vedno ljudje, ki ga radi igrajo!“ Tako govori Willie Dixon, vodja jazzovske skupine „The Willie Dixon All Stars“. Ta skupina je vse bolj znana. Ljudje ob njenem igranju ne obsede mirno na svojih sedežih. Moč glasbe jih dvigne, da zaplešejo. Toda ta čar ima ansamblu bel samo pri živih nastopih, medtem ko pri slušanju njihovih posnetkov takega živega čarovanja manja ni. Vendar njihov plošč ne sameravajo polica. Willie Dixon ima namreč po dolgoletnih koncertih in turnejah svoje lastno poslovanje za izdajanje plošč in nekdanja naporna leta skoraj že pozabljena.

V ansamblu sta poleg Dixona še dve imeni res zaslužita naziv „star“: Carey Bell in Muddy Horton.

Dixonova pot glasbenika se je začela dobro kot pri mnogih temnopoltih jazzistih: prepeval je v črnski cerkvi, prepeval na bombaža. Komaj enajstleten je pobegnil iz nega mesteca v državi Mississippi in tadel v Ameriki. Poprijel je za vsakršno delo. Med drugim je bil nekaj časa tudi dokaj uspešen fotograf, saj je prejel „Zlato rokavico“ za leto 1937, ko ga zaradi nekega spora suspendirali, nato pa je vrnil h glasbi. Pričel je igrati na kitaro in na basu.

Od mladih nog naprej je pisal pesmi. Med njegovih je „za celo knjigo“, kot trdi, samo za pesmi ni mogel dobiti. Zato je začel svoje pesmi prepevati. Prvi velik uspeh je dosegel v enajstih letih v številnih blues klubov, kjer je tisti čas igral Muddy Waters. Dixon mu je kar na samem začetku zapel pesem „Hoochie Coochie Man“, Muddy je bil nad njo tako navdušen, da jo je še sam zapel.

Pisal je dalje. Nastale so skladbe „Little Rooster“, „Backdoor Man“, „Seventh Street“, „Wang Dang Doodle“ ter številne druge. Kasneje doživele mnoge interpretacije številnih glasbenikov, med drugim so Dixona tudi igrali tudi Rolling Stones.

„Vse te fante sem poznal, še ko sem bil dečki,“ se nasmeje Dixon. In res so do zdaj v tistem času, ko je Dixon krožil po Evropi odkrival čar bluesa. Zdal se drži bolj do dandana, da bo blues ostal priljubljen. Ve pa tudi, da blues vedno ostane.

Takole pravi: „Blues imam rad, ker me približa resničnosti. V njem ni veliko izmišljenosti. Blues je resničen!“

NEŽNE NEMLAD KOT POMLAD

5

Zima se je prevesila v pomlad, plašči bodo kmalu odveč, zato se kar nemirno oziramo za novo garderobo. Letošnja modna pomlad bo vsa v nežnih pastelnih barvah. Na prvo mesto postavljajo svetlo modro, na drugo razne zelene tone, ki pa dobivajo v modnem svetu povsem nova imena: prašnato zelena, popudrano zelena, pa tudi o zeleni kot zavist smo že slišali. Zelo čislana je letos barva marelic in breskev, smetano rumena, pa bela in črna kombinacija.

Novost je ta, da ne bomo več tako zelo pisane, kot smo se ravnokar navadile biti. Precej je enobarvnih modelov, vzorčasta blaga pa so ali še vedno s cvetnimi vzorci, še bolj pa so v modi črte. Te vsakih nekaj let udarijo na površje, s črtami vred pa tudi mornarska moda. To dvoje sodi skupaj.

Krila so od zime zlezla še za kakih 5 cm niže pod koleno, še bomo videvali frfotajoča, nabrana, nagubana krila, vendar je zadnji modni krik linija tube. Ravno namreč kot zobna pasta. K takemu krilu spada jopica s kimono rokavi, ki je največkrat ohlapna. Tudi brez gumbov. Pojavljajo se tričetrtinski rokavi, za mlajše, predvsem pa vitke, pa bo krik sezone vrečasta obleka s kimono rokavi in takim vratnim izrezom, da pod njo oblečemo puli ali pa bluzo. Tako obleko bomo nosile kot vrečo, včasih pa stisnjeno s širokim pasom.

Bluze postajajo vse bolj romantične, veliko jih je ukrojenih tako, da se šal ovratnik konča s precej široko in dolgo pentljo. In ne pozabite, da pledi tudi še niso zavržena stvar in da pelerine, tudi kratke in iz tankega blaga, lahko nadomestijo jopič.

RIA BAČER

DOMAČA LEKARNA: ČRNA REDKE

Če si zaprt, imaš pokvarjen želodec ali boleznj črevesja, če imaš slab apetit, si bled, če si bolan na ledvicah, sapniku, če imaš kamne na mehuru, ledvičah ali žolču, če krvavo kašljaš, če imaš gliste v črevesju — za vse to je uspešno naravno zdravilo črna redkev. Če ješ pred kosilom in pred večerjo črno redkev, bo pomagal.

Proti boleznim mehurja, sečnega kanala, težkega odvajanja

vode iz ledvic pij zjutraj na tešče in pred spanjem po 2 žlici redkvinoga soka. Sok dobimo, če redkev drobno nastrgamo in iztisnemo skozi redko platno. Drugi sok pa dobro zdravi tudi pljučne bolezni, krče v prsih, astmo in pljuvanje krvi. Dobimo ga tako, da v redkev izvrtamo luknjo, jo napolnimo z medom in pečemo na žerjavici. Vsako jutro po 5 žlic tako dobljenega soka pij dalj časa, potem se bo pokazal uspeh.

Lahko pa skuhamo medom v kisu in to zmeskrat na dan pojemo po eno žlico, ko, potem pomagajo pri stam, srbežu, tvorom in ljem po koži.

Proti bolečinam v ledvicah dobro redkev kuhati v kisu. To zmesjo obložiti bolni ledvice pa si oždraviš v dalj časa dvakrat na dan s črno redkev.

IVAN MASTNIK

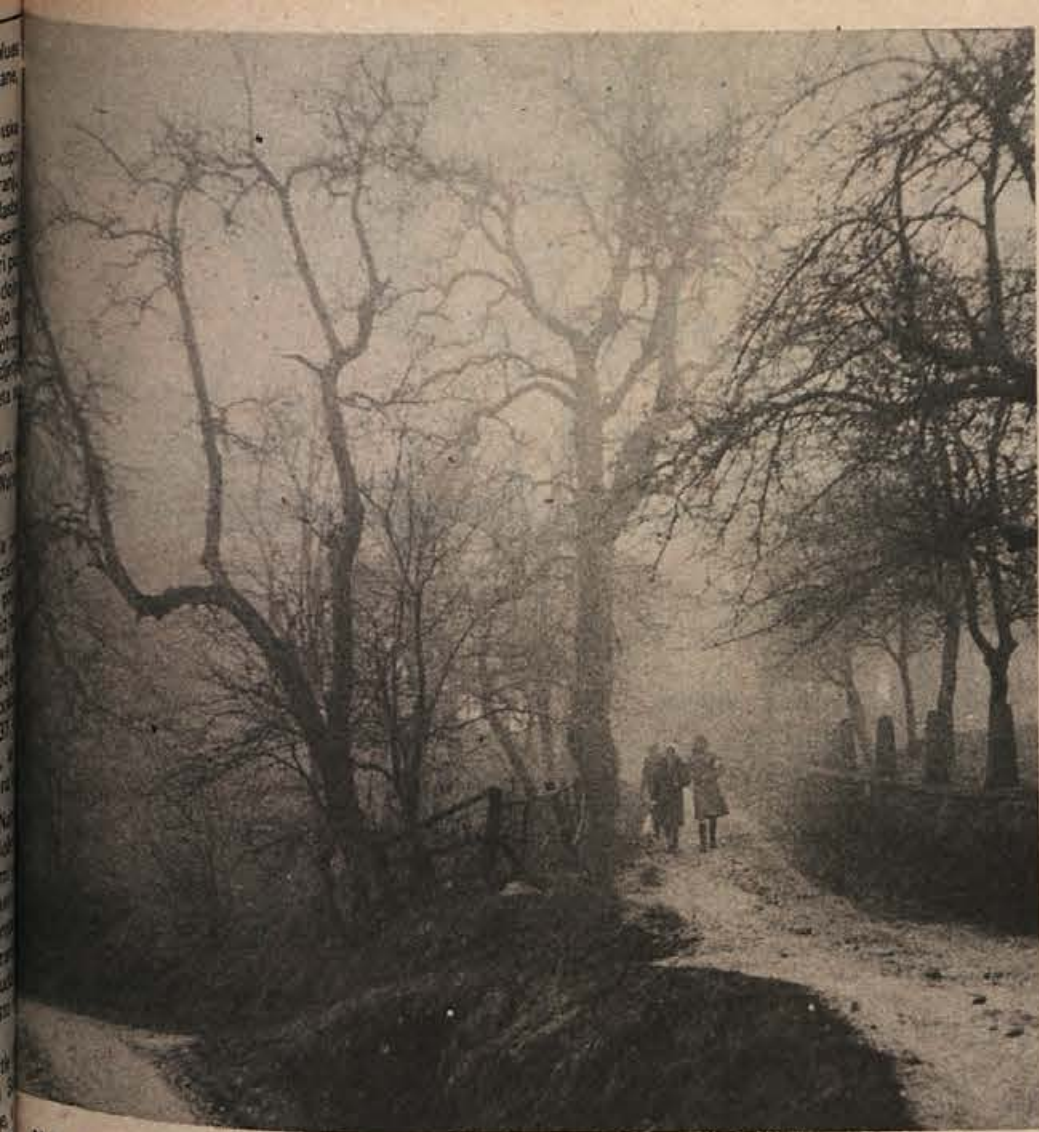
MODA: ZREZEK Z GOBAMI

Kot je povedal Janez Vokač, učitelj praktičnega pouka na novomeški Gostinski šoli in kvalificirani kuhar z dolgoletno prakso, zadnje čase gostje največ naročajo naravni zrezek z gobami. Kot kaže, je to postalo moderno, zato nam je povedal, kako lahko to jed pripravijo tudi gospodinje doma.

Za 4 osebe potrebujemo 4 telečje zrezke. Te na eni strani potolčemo, osolimo, na nepotolčeni strani jih pomokamo in opečemo na olju po obeh straneh. Potem zrezke odstranimo z maščobe in na njej zarumenimo sesekljano čebulo, dodamo na lističe narezane gobe in pražimo. Najboljši so sveži jurčki,

dobre pa so tudi konzervirane slane gobe, vendar ne kuhamo praženjem dodamo peteršilj, sesekljan česen in zalijemo z oljem. Prav na koncu dodamo še nekaj žlic kisle smetane, da zrezke.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

SAMO DVA KRATKA KORAKA

Na poti na Trebelno, ki smo ga izbrali za prvi kraj našega uredništva v gosteh, so nas že na prvih vzpetinah od Mokronoga srečavale megle. Iz temačnega popoldneva so se videli le obrisi golih dreves in delali hribovito pokrajino bolj turobno. Na ozki blatni cesti, ki se je vijugala po pobočjih, smo le tu in tam srečali kakšnega domačina. Bolj ko smo se približevali središču Trebeljanskega, več zapuščenih hiš je samskega vrata, počenih zidov, povešenih streh in onemelih oken se nam je luščila žalostna podoba teh krajev. Nehote smo te žalostne prizore in ljudi, ki so tam še ostali.

'pozabljenih' 300 metrov?

Ko smo prislunili željam, načrtom pa tudi megobam Trebeljancev in občanov krajevne skupnosti, ki so prišli iz bolj oddaljenih vasi, smo kmalu zvedeli, da se pogovarjamo o sedanjem stanju Trebeljanskega samo 300 metrov oddaljenega kraja, kjer stoji spomenik Gubčevi brigadi, ustanovljeni na Trebelnem leta 1942. Samo 300 metrov od kraja, kjer je bila zasajena kal naše tridesetletne svobode, napredka in sploh boljše prihodnosti!

„Če pogledamo, koliko so naši kraji gospodarsko napredovali v teh tridesetih letih, lahko kratko rečem: samo dva koraka — enega s svojimi žulji, enega z družbeno pomočjo. Oba pa sta „kratka!“ je povedal Jože Žagar, kmet iz Radne vasi.

Kako je torej danes videti Trebelansko? V tej krajevni skupnosti je 24 vasi, v katerih živi po zadnjem popisu prebivalstva 1.553 ljudi. Največ prebivalcev ima Čužnja vas (153), manj pa Trebelno (111) in Češnjice (98). Nekdaj pa so bili ti kraji bolj naseljeni. Revščina in težavno življenje sta mnoge pognala po svetu za

boljšim kosom kruha, kot so si ga mogli odrežati doma. Računajo, da se je samo v zadnjih letih izselilo okoli 30 odstotkov ljudi.

Stane Miklič, predsednik krajevne skupnosti, kmet iz Roj: „To območje postaja vse bolj prazno. Doma ostajajo le stari, mladi bežijo v mesta. Če ne bomo znali odseljevanja preprečiti, bomo kmalu na Trebeljanskem imeli le še sledove, da so nekdo v teh krajih živeli ljudje. Šele ko bomo rešili splošno zaostalost, lahko upamo, da bodo ostali naši ljudje na svoji zemlji, in morda se bodo vrnili tudi odseljenci. Prav zaprtost in odrezanost naših krajev od sveta sta krivi, da napredek do nas skoraj še ni segel.“

Znano je, da je bilo med vojno Trebeljansko ena od slovenskih partizanskih zibelk. Tu je bilo svobodno ozemlje že leta 1941. Partizani so na Trebeljanskem vedno našli zavetje, kruh in toplo peč domačinov, tu so si vedno lahko nabrali moči za nove bojne pohode. Kako resnično partizansko je bilo to območje, govori že dejstvo, da so bili tu doma številni prvoborci in tudi narodni heroji. Zato ni nič čudnega, da se je Stane Miklič glasno vprašal: „Kje so zdaj ti ljudje, da bi nam pomagali iz zaostalosti in tako vrnili vsaj nekaj tistega, kar so naši ljudje žrtvovali v najtežjih časih?!“

Trebeljanci so garaški ljudje. Niso čakali križemrok, da jim bo pomoč prišla sama od sebe, marveč so zgrabili za delo in iz sleherne še tako neznačajne družbene pomoči z neomajno voljo ustvariti si boljše življenje naredili, kar se je največ dalo.

'žuljev se ne bojimo!'

Zgradili so precej novih cest, tako da danes lahko prideš skoraj v vsako vas oziroma skoraj do vsake hiše. Sami so poskrbeli tudi za pitno vodo. Danes imata vodovod Radna vas in Trebelno, kmalu bodo na vrsti tudi Češnjice, Čilpah, Cerovec, Ornuška vas z Brezjem in Čužnja vas, kjer so vodovodna dela že v teku. Samo Trebelno je poleg tega dobilo tudi javno razsvetljavo. Več drugih stvari pa je še v načrtih ali pa samo v željah.

Podatke o tem, kar so naredili Trebeljanci s svojimi žulji, hrani v arhivu Dominik Gimpelj, vodja TOZD Puščava brežiškega GG, dosedanji podpredsednik krajevne skupnosti, med ljudmi znan tudi kot „trebeljanski guverner“. Takole je povedal: „Naši ljudje so pripravljani vložiti veli-

ko truda in moči, ker se zavedajo, da brez tega območja ne bo napredovalo. To je nujno že zavoljo tega, ker je ta krajevna skupnost v trebanjski občini najbolj zaostala. Sredstva, ki jih krajevna skupnost dobi od občine, ne zadoščajo. Zato je treba še posebej poudariti delež, ki so ga morali ljudje sami prispevati s prostovoljnimi delom in dodatnimi denarnimi prispevki. Za gradnjo cest so porabili 6.929 brezplačnih delovnih ur, za vodovode pa 14.887. Vrednost vseh opravljenih del v krajevni skupnosti v letu 1973 je dosegla skoraj 69 starih milijonov.“

Anton Žagar, kmet iz Češnjic: „Za vodovod, ki je vreden 30 starih milijonov, so v Ornuški vasi dobili 2 milijona. Ljudje primaknejo še iz svojih žepov po eno dva stara milijona. Žuljev se ne bojimo, težko pa je dati denar, ker ga ni.“

cesta, dolga leto upanj

Največ pripomb smo v Pirnarjevi hiši slišali na račun slabih in ozkih cest. Prebivalci se zavedajo, da lahko le dobre prometne povezave omogočijo stik s svetom in napredkom. Vse upanje polagajo v „trebeljansko magistralo“, ki bi naj povežala te kraje z Mokronogom in Novim mestom. Tako bi se ljudje še lažje zaposlovali in imeli tudi več časa za delo na kmetijah.

Jože Grlica, kmet iz Brezovice: „Prosili smo krajevno skupnost in občino za pomoč pri popravilu ceste, ki nas povezuje z Mokronogom, pa nam ni uspelo. Naposled smo sami zbrali denar in jo za silo zakrpali. Mi, mladi kmetje, imamo že tako in tako težave, še huje pa je zame: ne morem se zaposliti, s kmetije pa me podi oče, čeprav je on ne more obdelovati. Kaj naj naredim?“

Marija Brajer, uslužbenka v mokronoški Iskri, doma z Jelševca: „Okoli 20 nas je iz vasi in okolice, ki moramo na delo peš. Da ne zamudimo, moramo zdoma še ponoči. Razumljivo je, da po 8 km hoje človek ni ravno najbolj spočit. Radi bi, da bi vozil avtobus. V tovarni smo večkrat govorili o tem, a se ni nič naredilo.“

Albin Florjančič, delavec v IMV, z Roj: „Občina noče dati za ceste nobenega denarja. IMV je na svoje stroške naredila del ceste od Španovega mostu do Ornuške vasi, vendar bi jo bilo potrebno še urediti, občina pa spet noče nič slišati o tem. Iz naših krajev se nas vozi v to novomeško tovarno okoli 40 delavcev. Najbolj oddaljeni morajo do postajališča celo po eno uro.“

kdo bo se ostal doma?

Mnoge je zemlja na Trebeljanskem zadržala, da so ostali na kmetijah, čeprav brez mladih. Franc Blažič, delavec v IMV, z Roj: „Oče ima kmetijo. Če bi bile možnosti za kmetijstvo večje, bi tudi jaz ostal doma, tako pa sem se prisiljen voziti na delo. Ti kraji bi najbolj potrebovali kakšen obrat, ki bi zaposloval ženske. Danes je še najtežje dobiti ženo, ki bi hotela živeti in delati na kmetiji. Ko dekleta odrastejo, gredo iz teh krajev.“

Jože Nadu, kmet z Jelševca: „Tudi jaz bi šel v tovarno, a nisem opravil testov. Če bi se zapo-

slil, bi še kmetoval. Nikoli ne bi opustil kmetovanja kot mnogi drugi.“

Franc Dragan, kmet z Roj: „Imam devet otrok, pa sta le še dva doma. Ne vem, kaj bi jima svetoval: naj ostaneta ali gresta. Ničesar ne morem prodati.“

Martin Žužek, kmet iz Gor. Zabukovja: „Razmišljam, da bi zapustil kmetijo in se zaposlil. Razmere so neznosne, dajatve velike. Delal sem prošnje za olajšave, pa so mi jih zavrnil. Malo lahko prodam. Vso zemljo imam na strmih, kjer s stroji ni možno obdelovati.“

Jože Povšič, kmet iz Češnjice: „Imam tri sinove; dva sta šla, ne vem pa, če bo ostal doma tretji. Siliti ga ne morem. Težko je, saj tudi neveste nočejo v take razmere. Mi, kar nas je starejših, bomo še vzdržali, naslednikov pa gotovo ne bo.“

šolski vozli

Na Trebeljanskem imajo dve novi šoli — eno na Trebelnem in eno na Jelševcu, učencev pa je vsako leto manj. Na Jelševcu sta samo še dva razreda, ker je ostala na šoli ena sama učiteljica. Dva razreda zato vozijo na Trebelno. A tudi na tej šoli ni dosti boljše, že zato, ker stalno živi na Trebelnem le ena učiteljica, trije učitelji pa se sem vozijo iz Mokronoga. Da bi bilo vse skupaj še bolj zapleteno, najmlajše s Trebelnega vozijo v malo šolo na Jelševcu. To prevažanje pomeni za otroke nedvomno velik napor, še huje pa je tistim, ki morajo do avtobusa pešačiti po uro ali še več. Na Jelševcu in Trebelnem sta nižjerazrednici, zato učence višjih razredov s Trebeljanskega vozijo v Mokronog — v staro in od vseh strani podprto šolo.

Med našim pogovorom je bilo ničkolikokrat slišati prav žalostne besede staršev o tem, kako se njihovi otroci mučijo. „Naši otroci se šolajo v hudih razmerah, zato se težje učijo, vendar ne zaslužijo tega, da jih v dolini zmerjajo s trebeljanskimi butci,“ je marsikoga pogrelo.

Tudi ko zapuste šolanje, so mladi bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Mladinske organizacije na Trebelnem ni, kulturnega življenja tudi ne poznajo. Kako jim mineva prosti čas?

Alojzija Hočevar, kuharica v šoli na Jelševcu: „Življenje mladih je pri nas žalostno. Nimamo nobenega razvedrila, poleg tega nas je malo, ker so mnogi odšli, nekateri tudi v tujino. Pred leti smo imeli mladinske sestanke in občasne plesse, zdaj pa je iz leta v leto slabše. Resnično bi potrebovali nekoga, ki bi znal razgibati življenje mladih.“

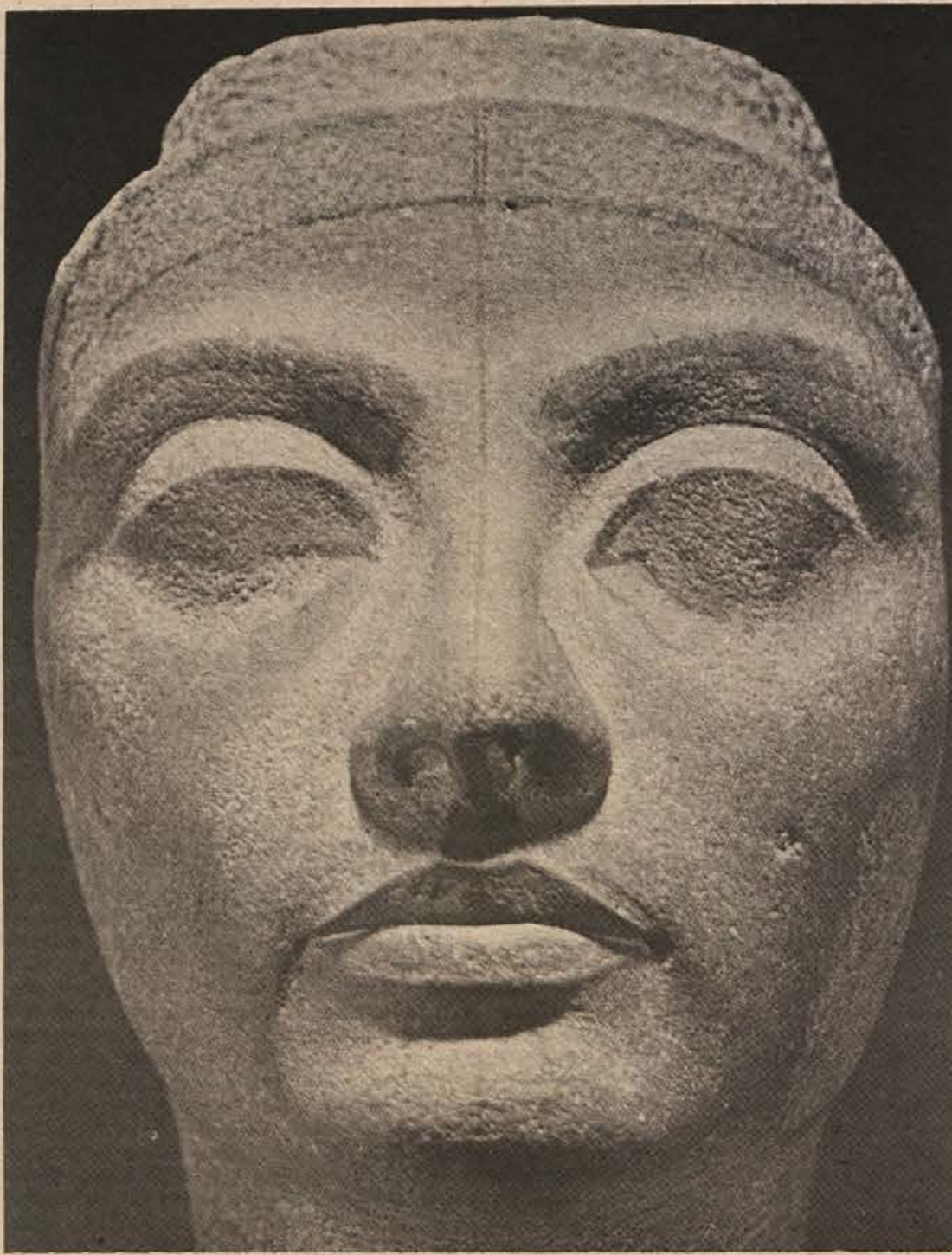
Jože Pungerčar, kurjač iz Čilpaha: „Pred sedmimi leti je mladinska organizacija še imela televizor, gramofon in nekaj glasbenih instrumentov. To se je porazgubilo po hišah.“

Vera Brajer, delavka z Jelševca: „Delam v mokronoški Iskri, po delu pa na kmetiji. Ostane mi zelo malo prostega časa, a še tega ne izkoristim tako, kot bi bilo primerno mlademu človeku.“

neodkrito 'kozjansko'

Toliko pripomb kot na tem uredništvu v gosteh do zdaj še nismo slišali nikjer. Ljudi na Trebeljanskem zelo pestijo tudi dajatve za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, neurejena zdravstvena služba na tem območju, šibak električni tok, kratka vse, kar je značilno za siromašne — nerazvite kraje. Sami se primerjajo s Kozjanci, vendar pravijo, da so še na slabšem in da tega „Kozjanskega“ družba še ni odkrila.

Iz časov, ko je vladal Ehnaton, se je ohranil portret Nefretete – po naše bi rekli „Lepotica je prišla“ – in o lepoti te lepote s čutnimi ustnicami in kraljevsko vzvišenostjo nas prepriča tudi ta kiparska podoba...

toni gasperič POGOVOR

TISTE POGLEJTE

– Halo! Krajevna skupnost vasi R.? Lahko dobim k telefonu tovariša...?

– Pozdravljen! Predsednik pri telefonu. Kaj te je privedlo, da si me poklical?

– Samo vprašanje. Kaj bi bilo nujno potrebno narediti letos na tleh vaše krajevne skupnosti?

– Vodovod, napeljati trofazni tok, popraviti vaške poti, asfaltirati cesto, ki pelje iz mesta, urediti kanalizacijo, dokončati zidavo gasilnega doma pa...

– Bo denar za vsa ta dela?

– Vidiš, to je tisto. Denarja ni. Ljudje sami veliko prispevajo, toda vse to je premalo. Iz samoprispevka, ki ga plačujemo že deset let, so asfaltirali cesto do vasi B. Tam so v zadnjih petih letih že dvakrat prekrili streho gasilnega doma in kar trikrat zamenjali vodovodne cevi. Bojda so bile preozke. Kot delegat krajevne skupnosti naše vasi sem v skupščini že dvakrat predlagal, naj bi bila naša vas prva na vrsti. Smo najbolj potrebni, verjemi mi. Toda ne. Nismo tako neumni, da ne bi vedeli, zakaj ne. Zakaj je tako. V vasi B. imajo občinske glave vikende, zato je tako. Tjakaj prihajajo tudi...

– Dovolite, tovariš, le toliko sem hotel zvedeti. Lepa hvala. Na svidenje.

Halo? Krajevna skupnost vasi B? Je morda tovariš predsednik kje blizu?

– Ne, ni ga. Odšel je v mesto na semenj. Vam lahko jaz pomagam? Da, njegov tajnik sem.

– Gotovo mi boste lahko povedali, dela bi bilo najnujnejše opraviti letos na vasju vaše krajevne skupnosti.

– Kako ne bi vedel! Šola se bo učena čas sesipala na glave. Potrebna je nujna popravila. Nadalje: ljudje nemalo potrebujejo vodovod; po cele dneve stoje ob vodovodnih pipah, a vode od nikoder. Pa električni aparati, gospodinjstvi aparati. Verjemite ali ne, električnim brivnikom se je nemogoče uporabljati, gremo se turizem, a nam gredo zmeraj teče po dvorišču. Kanalizacijo bi jemo bolj kot slepec vid.

– Pa bo za vse to denar?

– Kje pa! Že deset let plačujemo za spevek, pa nič. Poglejte pa, kako je v vasi B. Tam imajo vse, kar si jim srce poželi. Teče voda, da bi jo človek pil na tešči čista kot biser: nikjer sledu o odpadkih. V vasi B. dom se sveti v soncu, da o tem, kako po vasji po pašnikih električne pastirje, niti ne govorimo. O, vemo, zakaj je tako, vemo, nismo pa po prižganki, ne. Vemo, da je iz vasi B. občinski tajnik, tudi to vemo, da je občinski sekretar občinske konference SZDL. Tudi zgradile občinske glave vikende, a tudi to vemo, da se pripelje kdo v soboto popoldne v mesto...

– Lepa hvala. Samo to sem hotel zvedeti. TONI GASPERIČ

ŽENSKA LEPOTA

lojze sever

POTA KULTURE

Omenil sem že, da je bilo kulturno življenje zelo razgibano. Kmalu po vojni, ko ni bilo orlovskih niti sokolskih dvorana zgradili tretjo, večjo kot obe skupaj. Redne kino predstave so bile dobro obiskane. Še bolj nabit je bilo ob raznih gledaliških prireditvah, kajti dramatika je bila srce kulturnega življenja. Vsako leto so spravili na oder najmanj dve premieri. Igre so bile tako kvalitetne, da so jih hodili gledat celo kritiki iz glavnega mesta in igralcem peli zasluženo hvale v časnikih.

Nekaj nedelavnih, vendar vplivnih ljudi tega ni preneslo, zato so metali polena pod noge najbolj delavnim in zaslužnim kulturnikom. Dramska sekcija je prenehala delati, tako kot nenaden piš ugasne gorečo svečo. Poskušali so jo oživiti, vendar zaman.

Preostala peščica zagriženih kulturnikov je ustanovila klub, ki je združeval razne oblike dela. Po ocenah strokovnjakov je bil najboljši v Sloveniji. Tudi ta je bil nekomu v napotje, pa so ga ukinili.

Minilo je nekaj let in po polnem zatišju je nekaj mladih, ki niso bili obremenjeni z razprtijami v preteklosti, začelo pripravljati igro. Brezplačno so dobili režiserja in celo kulise ter en mesec redno hodili na bralne vaje. Tedaj pa je kot iz topa tresnilo varje: igra ni primerna. Razočarani so prenehali, čeprav isto igro še danes pogosto vidimo na amaterskih odrih.

Tako je minilo še dolgo desetletje, ko nismo imeli ne dramskih uprizoritev, ne kina, ne pevcev, ne kluba, ne...

Kaj je po razsulu sploh še ostalo? Kulturni dom, ki je bil podoben konjskemu hlevu z razbitimi vrati, kajti nihče ni maral iskati ključev. Razbil je ključavnico in vrata so bila odprta noč in dan. Če smo pokukali skozi vrata, zlasti ponoči, smo se spotaknili ob kupa cigaretnih ogorkov in v gosti zavesti dima zagledali mlade kvartopirice, ki so metali karte za denar. Včasih so organizirali ples z rdečo razsvetljavo, ki je bil je uvod v ljubezenske in spolne igre za prašnimi kulisami.

DOLENJEC V LJUBLJANI

evgen jurič

OB PRAZNIKU CVIČKA

So mi pisali dolenski prijatelji: „Pridi takoj, je nujno, imamo teden cvička.“

Razumel sem nujnost poziva in že sem drvel v Novo mesto.

Nisem še parkiral, že sem videl, da je „teden“ v polnem teku, izza ogra sta se namreč primajala moja prijatelja.

„Juhuhu,“ sta me pozdravila.

„Na zdravje,“ sem jima odvrnil.

Brž smo jo mahnili v hišo, iz katere bog roko ven moli, in smo začeli z mašo.

„Liter gor,“ sem velel.

„Pa nama tudi,“ sta dejala moja znanca. Potem sta mi začela razlagati:

„Cviček, stari moj, ni alkohol. To je zdravilo. Za vse: želodec, živce, prebavo...“

„Cviček je boljši od vsake tablete!“

„S cvičkom se bomo borili proti alkoholizmu, ki je veliko zlo!“

Še več takih sta mi nasula, vmes smo pa pili, da je kar od mize teklo.

„Prvo je zdravje,“ je vzkliknil Andrej. „Še en liter! Nekam slabo se počutim,“ je dopolnil Miši.

Potem smo zapeli tisto znano, „da bi spijemo pa gremo“ in tudi cilj smo si postavili. Sklenili smo, da bomo šli v zidano tamkaj pijača človeku dosti bolj tekno, najšja je in še okolje nudi potrebne spodbude.

Zidanice se še spomnim, dosti več pa že tretji dan ležim v postelji in pijem kamilice.

Žena ima precej neprimernih pripomb. Mene pa drži pokonci spodobna moč. „Dobro, da smo pili cviček, ki je zdravil! Kaj bi bilo z menoj, če bi se odpravili denimo, na teden slivovke?“

Res pa je, da sem spoznal še eno resnico: z zdravili je treba biti previden, jemati jih treba po malem.

MEŠCAN NA DOLENJSKEM

KAJ JE

PREDSTAVJAMO VAM

FILM

PRVA SPOKOJNA NOČ

tega jugoslovskega festivala zabavne glasbe. Ljubitelji naših domačih popevk so jo gotovo že opazili, prav tako pa tudi, da na plošči ni slovenskih predstavnikov niti zmagovalne popevke „Dan ljubezni“. Plošče torej ne moremo imeti za popoln prikaz glasbene tvornosti, ki smo ji v opatijskih dneh lahko prisluhnili.

KNJIGE

videc

Alain Robbe-Grillet je značilen predstavnik modernega francoskega romana, ki je močno vplival na vso sodobno svetovno književnost. Njegov vpliv je segel tudi do nas. V zbirki Cankarjeve založbe „Sto romanov“ smo dobili v prevodu prvo njegovo daljše delo, roman „Videc“. Pisec v njem s tehniko filmskega scenarija in z nadrobno izdelano analizo miselnega in čustvenega podteksta riše zgodbo trgovskega potnika, ki se zateče na manjši otok, kjer je nekdanj preživljal otroška leta. Ta svet v malem gledamo izključno skozi junakove oči. Roman je prevedla Zoja Skušek, uvodno študijo pa je napisal znani literarni kritik Dušan Pirjevec.

PLOŠČE

ANSAMBLA LOJZETA SLAKA

Ansambel Lojzeta Slaka je praznoval desetletnico dela. V tem času je brez dvoma postal eden najbolj priljubljenih doma delujočih narodno zabavnih ansamblov. Z albumom „Deset veselih let“, ki ga je izdala tovarna plošč Helidon založbe Obzorja, se ansambel in avtor predstavljata takšna, kakor ju že poznamo: 24 veselih viž igra na svojski način, ki ima pač širok krog ljubiteljev in posnemačev.

OPATIJA 75

Na tržišču že kroži velika plošča „Opatija 75“, ki prinaša posnetke dvanajstih skladb s

nemška pisateljica Klara Hofer. Sonja Kovalevska je bila ena tistih žensk, ki so svojo žensko srečo žrtvovala znanosti. Uveljavila se je na področju matematične analize, astronomije in mehanike, za katero je napisala nekaj temeljnih del. Ukvarjala pa se je tudi s publicistiko in pisanjem leposlovnih del. Sam roman o Kovalevski je tekoče napisan in bo pritegnil predvsem bralce.

Č

V alternativni marksistične študije

V zbirki Cankarjeve založbe „Misel in čas“ je izšlo delo našega znanega marksističnega teoretika Božidarja Debenjaka „V alternativni“. V knjigi so zbrane marksistične študije, ki jih je avtor ustvarjal dvanajst let. Nekaj jih je ponatisnjenih, nekaj pa prvič natisnjenih. Delo je razdeljeno na tri dele, ki so obenem tri glavne osmišljajne: kaj je pristna misel marksizma, kaj so poti v stran in kakšna je pot aplikacije pristne misli. Knjiga je dragocen prispevek k ohranjanju in negovanju teorije, ki je enkratno povezana s prakso in ima v praksi svojo potrditev.

ROBINSON CRUSOE

Zbirka „Sto romanov“ prinaša tudi eno najbolj znanih in priljubljenih del svetovne književnosti, „Robinsona Crusoeja“, ki ga je napisal po resničnih dogodkih mornarja brodolomca angleški pisatelj Daniel Defoe. S prevodom Franceta Stoparja dobivamo Slovenci popolno besedilo tega pustolovskega romana, ki smo ga poznali le po številnih priredbah. Roman je še danes zanimivo branje, čeprav je njegova največja vrednost v tem, da je postal vzorec za vse podobne pripovedi v svetovni književnosti. Uvodno študijo je napisala Katarina Bogataj.

Pri Mladinski knjigi je izšla romansirana biografija o Sonji Kovalevski, ki jo je napisala

„Nekaj mora biti v meni, da tako rada pišem pesmi. Komaj sem znala pisati, že me je pisana beseda tako močno pritegovala, da se ji nisem mogla upreti. Skozi vsa obdobja svojega življenja sem šla s pesmijo.“

Marjanca Colarič, predmetna učiteljica na kočevski osemletki, je med kulturnimi delavci Kočevja dobro znana, saj je ena od najbolj aktivnih članov. Njeno ime je znano tudi bralcem slovenskih revij in poslušalcem oddaje ljubljanskega radia „Literarni nočno“. Predstavila pa se je že tudi v domačih Kočevskih razgledih in v naših Dolenjskih razgledih.

Če se človek čuti tako povezanega s pesnikovanjem, nastane samo po sebi vprašanje, kaj je v tem početju in v pesmi sami takega, da lahko toliko zaobjame posameznika. Marjanca Colarič ve, da je pesem njen stalni sopotnik, najdražji in najbolj intimen prijatelj, a ne upa in ne more opredeliti bistva svojega ustvarjanja.

Knjige druge serije že priljubljene zbirke „Ti vražji fantje v letečih škatlah“, ki jo izdaja Mladinska knjiga, prihajajo v roke bralcev. Tokrat so nam prevajalci oskrbeli tri dela, ki pripovedujejo o možeh, katerih življenje poteka med nebom in zemljo. Izbor zajema pripoved znanega vojnega dopisnika Quentina Reynoldsa „Bojevali so se za nebo“, opisovanje lastnih doživetij iz tihomorskih zračnih bitk lovskega pilota Sabura Sakaija „Samuraj“ in napet opis življenja velikega letališča v času bližajoče se nesreče izpod peresa Alana Scotta – „SOS za 747“. Knjige so opremljene z dokumentarnimi fotografijami.

NOVEGA

DETEKTIVI NA JEKLENIH KONJIČKIH

Mladinska knjiga je izdala novo mladinsko delo slovenskega pisatelja Braneta Dolinarja „Detektivi na jeklenih konjičkih“. Kot pove že podnaslov knjige, gre za „detektivko za mlade bralce“, torej za obravnavo tematike, ki je med mladimi dokaj priljubljena. Pisatelj prizadevno zapleta in razpleta dogodke okrog tatvin v tovarni koles. Pripoved zna ugledati tudi na dobre opise mladih junakov, ki sami vzamejo vajeti v roke in postanejo nekakšni detektivi. Vsekakor gre za delo, ki prinaša mladim prav napeto branje.

S knjigo „Strici so mi povedali“, ki jo je izdala Pomurska založba iz Murške Sobotice, zaključuje Miško Kranjec obširno pripoved o svojem rodu, otroštvu in mladosti. Delo je tako kot prejšnja avtobiografsko. Pri-

naša pripovedi iz Kranjčevega rodu, ki jih je pisatelj z občutkom za ljudsko duhovnost in za preprostega človeka zapisoval. Dogajanje sega v čas, ko so kmečki proletarci z agrarno reformo stopili pred dejstvo, da sama zemlja ni dovolj, da jo je treba tudi znati obdelovati, da samo delne rešitve ne rešujejo ničesar. Po tem branju bodo radi posegli predvsem tisti bralci, ki jih mika kmečki svet in preprost človek.

V pregovorih in rekah se izražajo narodova kultura, saj so v skupnih besedah zarisane moralne, vzgojne in druge resnice, so odraz mišljenja, čustvovanja in odnosa našega človeka do sveta. Slovenci že dolgo zbiramo to ljudsko blago. Kljub temu bo knjiga „Pregovori – življenjske

resnice“, ki je izšla pri ČZP Kmečki glas, naletela na ugoden odmev pri vseh, ki jo bodo prebrali. Dr. Marija Makarovič, znanstvena sodelavka Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani, je pregovore v knjigi opremila s poljudnimi razlagami in primeri, ki misel in smisel pregovora dovolj nazorno pojasnjujejo. Knjigo je opremil in ilustriral Tone Kovič.

Pri Mladinski knjigi je izšla knjiga pravljic, ki jo bodo navdušeno pozdravili predvsem otroci, po nji pa bodo segli radi tudi ljubitelji slovenske besede, saj prinaša izbor del znanega slovenskega pisatelja Frana Milčinskega. Milčinski je snov za svoje pripovedi črpal iz neusahljive zakladnice ljudske besedne tvornosti, jo preoblikoval in v dognani slovenščini zapisal. Omenjena knjiga prihaja na knjižni trg že v drugem ponatisku. Čar ji dajejo tudi ilustracije Gvida Birolle, Maksima Gasparija in Ivana Vavpotiča.

v središču je človek

bo. Avantgardizem je tak, da omogoča bleferstvo. Vendar menim, da je pokazatelj, na katera se lahko zanesemo: v pesmi moramo začititi človeka, njegovo pristno doživljanje, čustvo. Zato besed ne maličim. Nobena skrajnost ni dobra. Beseda mora postati in ostati pomenska, mora nositi svoj pomen. Če ga izgubi, se izgubi tudi pesem!”

Pri tako intenzivnem ustvarjanju ni nič čudnega, da nastaja tudi želja napisano objaviti. Končno nihče ne piše samo zase, in pesem, zaprta v predalu, ni tisto, kar mora biti: pogovor človeka s človekom. Marjanca Colarič objavlja v različnih revijah, samostojne zbirke pa še ni izdala.

„Na Slovenskem je mnogo pesnikov. Še več morda tistih, ki se imajo za pesnike, a to niso. V tej poplavi je seveda težko prodreti. Prav zdaj imam v založbi Mladinska knjiga v presoji svojo zbirko pesmi. Te pesmi so

nastajale dolgo časa, a so enotne, tako da je cela zbirka dokaj zaokrožena. Ne vem pa še, kako se bodo v založbi odločili. Upam, da bo šlo vse dobro in da bo zagledala beli dan...”

Medtem ko čaka na svoj knjižni prvenec, dela dalje: poučuje, piše pesmi, vodi kočevski Kulturni klub, občasno tudi riše. S kulturnim dogajanjem in umetnostjo ima veliko veselje, zato so njene besede, ki jih je izrekla ob koncu najinega pogovora, povsem razumljive, čeprav morda visoko done:

„Umetnost bo večno živa. Govorjenje o koncu umetnosti ne velja nič. Kajti s propadom umetnosti mora propasti tudi človek. Človek je središče umetnosti, pa tudi drugače velja: brez umetnosti človeka ni. Svet brez umetnosti in brez človeka je lahko samo svet robotov... V tak svet pa nočem in ne morem verjeti!”

MIM

